

ความต้องการพัฒนาตนเองของครุคนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ
กรณีศึกษา ครุคนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความต้องการพัฒนาตนเองของครุคนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ
กรณีศึกษา ครุคนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล

นายจิราวัฒน์ ชูยัง
ผู้วิจัย

อาจารย์ สำราญ เกิดผล,
ศิลปินแห่งชาติ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์อรรณ บรจศิลป์,

กศ.บ., ค.ม., M.M.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกรัษฎ์,
กศ.ม., ศศ.ม.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์ นพ.บรจ มไหสวริยะ,
พ.บ., ว.ว. ออร์โธปิดิกส์
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

Lect. Christopher Schaub, D.M.
ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรี
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ
กรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี)

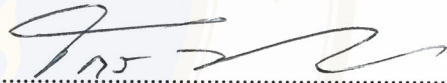
วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2554

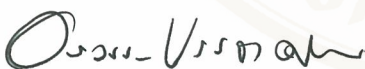
นายจิรานุวัฒน์ ชูยัง
ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์,
กศ.ม., ศศ.ม.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ไกรวิทย์ ชันชศิริ,
K.C.M., M.A., PH.D. (Music)
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์อรรวรรณ บรรจงศิลป์,
กศ.บ., ค.ม., M.M.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ สำราญ เกิดผล,
ศิลปินแห่งชาติ
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ นพ.บรรจง มไหสวริยะ,
พ.บ., ว.ว. ออร์โธปิดิกส์
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข,
M.M.E., D.A.
คณบดี
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ รองศาสตราจารย์อรรณพ บรรจงศิลป์ อาจารย์สำราญ เกิดผล รองศาสตราจารย์โกวิท ชันชสิริ รวมถึงอาจารย์วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาให้ความรู้ แนะนำให้คำปรึกษา ให้กำลังใจตลอดระยะเวลาของการศึกษาเล่าเรียนและดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์สอนสาระดนตรี วิหาศิลปะพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูลทุกท่าน ที่สละเวลาให้สัมภาษณ์และให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ณัฐกุล เอียดจ้อย อาจารย์ชำนาญ ทองดี รองศาสตราจารย์ นพพร ด้านสกุล อาจารย์ระวีวัฒน์ ไทยเจริญ อาจารย์ทรงศักดิ์ ปัทมรุจ อาจารย์สุรสิทธิ์ ศรีสมุทร ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา จนทำให้ผู้วิจัยสามารถเป็น ครูดนตรี ตามที่ได้หวังไว้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครอบครัวของคุณอุทัย สุวรรณรัตน์ ที่ให้ความช่วยเหลือ ครอบครัวของผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณครอบครัวของคุณธีรพงษ์ คุณกอบแก้ว และน้อง กนก ชัยมงคล ที่ได้ช่วยเหลือให้ผู้วิจัยพักอาศัยกินอยู่ ตลอดระยะเวลาการศึกษาเล่าเรียน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพ่อแดง และคุณแม่กัณหา ชูยัง ที่ได้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านด้วยดีมาโดยตลอด

จิราณวัฒน์ ชูยัง

ความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา
จังหวัดสตูล

THE NEED FOR SELF-DEVELOPMENT OF IN-SERVICE TEACHERS - A CASE STUDY OF
SECONDARY-LEVEL GENERAL MUSIC TEACHERS FROM THE SATHUN PROVINCE,
THAILAND

จิราณวัฒน์ ชูยัง 4936890 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ตำราญ เกิดผล (ศิลปินแห่งชาติ), ณรงค์ชัย ปิฎกริษฐ์, กศ.ม., ศศ.ม.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพของ ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล ในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาดนตรี และด้านทักษะดนตรี ประชากรตัวอย่าง คือครูดนตรี หรือครูที่ต้องสอน วิชาศิลปะพื้นฐานในสาระดนตรีในระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งหมด 12 คน จาก 9 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 16 จังหวัด สงขลาสตูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า ครูดนตรีส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูดนตรีมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่อง หลักสูตรดนตรี วิธีการสอนดนตรี กิจกรรมดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี การใช้สื่อแหล่งแหล่งเรียนรู้ดนตรี การวัดผลและการประเมินผลดนตรี ด้านความรู้ความเข้าใจเนื้อหาดนตรี ครูดนตรีมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่อง องค์ประกอบดนตรีและวรรณคดีดนตรี ด้านความรู้ความเข้าใจเนื้อหาดนตรี คือครูดนตรีมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่อง องค์ประกอบดนตรีและวรรณคดีดนตรี ด้านทักษะทางดนตรี ครูดนตรีมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่อง การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่าน

คำสำคัญ : ครูมืออาชีพ / ครูดนตรี

133 หน้า

THE NEED FOR SELF-DEVELOPMENT OF IN-SERVICE TEACHERS - A CASE STUDY OF SECONDARY-LEVEL GENERAL MUSIC TEACHERS FROM THE SATHUN PROVINCE, THAILAND

JIRANUWAT CHOOYOUNG 4936890 MSMS/M

M.A. (MUSIC)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SAMRAN KERDPOL (NATIONAL ARTIST), ARCT (Hons), NARONGCHAI PHIDOKRAJT, M.Ed., M.M.

ABSTRACT

The objective of this project was to study the need for self-development of in-service teachers in the topics of practical learning activities and equipment, music content, and music skills. This research uses qualitative methodology by interviewing twelve secondary-level general music teachers in 9 Sathun province schools, under the secondary education service area, office 16.

The results of this study showed that almost all in-service music teachers said that they needed self-development in practical learning activities and equipment for the following topics: music curriculum, music teaching technique, music activities, music teaching psychology, music teaching materials, and educational measurement and evaluation. For music content, they would like to improve knowledge of basic music theory and music literature. The skills that teachers would like to improve are listening, singing, playing, moving, creating, and reading notation.

KEY WORDS: IN-SERVICE TEACHER / MUSIC TEACHER

133 page

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	ง
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะ ได้รับ	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย	5
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมาย ทฤษฎี และการประเมินความต้องการ	7
2.2 ความหมายการพัฒนาครู	9
2.3 ครูคนตรีมืออาชีพ	9
2.4 ภูมิการคนตรีสำหรับครู	34
2.5 คุณภาพและสมรรถนะของครูคนตรี	38
2.6 ความสามารถในการด้านวิชาชีพ	41
2.7 จังหวัดสตูล	42
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
3.1 ประชากรตัวอย่าง	48
3.2 ข้อมูลเอกสาร	49
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
3.4 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 วิธีการดำเนินวิจัย	51
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
3.7 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ	
4.1 ด้านลำดับความต้องการในการพัฒนาสู่ครูมืออาชีพในด้านต่างๆ	54
4.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	58
4.3 ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาคนตรี	68
4.4 ด้านทักษะทางคนตรี	74
4.5 ด้านความต้องการในการพัฒนาสู่ครูมืออาชีพในด้านอื่น ๆ	80
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผล	82
5.2 อภิปรายผล	93
5.3 ข้อเสนอแนะ	97
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	99
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	111
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	127
ประวัติผู้วิจัย	133

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาคุณภาพการศึกษาต่ำลง พบว่าผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยของการทำแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) และแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านสูง (A-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) จากนักเรียนทุกระดับชั้น ยังอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบ 2 ครั้งแรกช่วงปี 2549-2551 พบว่าสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้ระดับดีเพียงแค่ร้อยละ 19 ส่วนที่เหลือยังไม่ได้รับรองมาตรฐานอีกกว่า 4,000 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กที่ตั้งอยู่บริเวณรอบเมือง และมาตรฐานที่ต้องได้รับการพัฒนาคือมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน และด้านผู้บริหาร ซึ่งถือว่าเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรง

การศึกษาไม่ใช่เพียงแค่การเรียนรู้หนังสือ หรือการได้รับปริญญาบัตร แต่การศึกษาเป็นรากแก้วของสังคม ซึ่งนำมาสู่ความเจริญที่ยั่งยืนเห็นได้จากประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่มีรากฐานการพัฒนาจากเรื่องการศึกษาที่มีคุณภาพ ตัวอย่างเช่นประเทศญี่ปุ่นที่เคยเป็นประเทศผู้แพ้สงครามในสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ญี่ปุ่นใช้เวลาพัฒนาตนเองให้กลับมาเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่ของโลกได้อย่างรวดเร็ว เพราะการให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการทุ่มเทศักยภาพในการพัฒนาทางการศึกษา ดังนั้นประเทศที่ยังด้อยพัฒนาจึงมีต้นเหตุมานจากการศึกษาที่ยังไม่มีการพัฒนาอย่างแท้จริง (อาทิตย์ อุไรรัตน์, 2552)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่แท้จริงนั้น จะต้องทำให้ผู้เรียนเกิดปัญญา เกิดสิ่งที่ดีงาม ซึ่งจะสามารถพัฒนาเป็นความเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืน ดังนั้นการศึกษาของประเทศด้อยพัฒนาอาจเป็นเพราะที่ผ่านมาเราให้ความสำคัญกับการสอนหนังสือ จึงไม่สามารถช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างที่เราต้องการ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างปัญญาให้กับนักเรียนคือ ครู หากจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทย สิ่งแรกที่ต้องปรับปรุง คือ การพัฒนาครู เพราะหากไม่มีการพัฒนาครู ก็จะไม่มีการพัฒนาไปพัฒนานักเรียนและระบบการศึกษาได้ รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาครู ออกมาอย่างต่อเนื่องตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนิน

โครงการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา ตามโครงการยกระดับคุณภาพทั้งระบบ จัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาสรณะครูรายบุคคล พัฒนาครูดี ครูเก่ง (Master Teacher) ฝึกอบรมยกระดับคุณภาพครู ให้เป็นครูดี มีคุณภาพ คุณธรรม พัฒนาคุณภาพครูด้วยระบบ e-Training

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพภายใต้การปฏิรูปการศึกษาช่วงทศวรรษที่ 2 ซึ่งหมายถึงการพัฒนาทั้งคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษา และครู โดยเฉพาะจุดเน้น เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นก้าวหนึ่งของการพัฒนาครูผู้สอน นักเรียนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โครงการ e-Learning จะดำเนินการเปิดสอนทางไกลผ่านดาวเทียมและทางอินเทอร์เน็ต ผสมผสานกันให้แก่โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด มีการดำเนินการจัดทำเนื้อหาและสื่อการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในรูปแบบ e-Learning ให้ครอบคลุมทุกชั้น มีเนื้อหาตามโครงสร้างหลักสูตร นำเสนอในรูปแบบแอนิเมชันภาพเคลื่อนไหวทันสมัย มีชีวิตชีวาที่สื่อสารเข้าใจได้ง่าย พร้อมจัดอบรมครูจากโรงเรียนนำร่องในการใช้สื่อการสอนนี้ รวมทั้งอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครู ให้เป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริง (ชินวรณ์ บุญเกียรติ, 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 7 มีจุดประสงค์ที่จะให้วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพนี้จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ โดยกำหนดให้องค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ คู่มือให้ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา จากที่นักวิชาการได้ให้ข้อคิดเห็นไว้มากมาย อีกทั้งนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการทำให้เห็นว่าการพัฒนาครูเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะการที่จะสอนให้ได้ผลดีนั้น ครูจะต้องเป็นครูมืออาชีพ จำเป็นต้องมีความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่หลากหลาย และนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทศนา แยมมณี, 2553)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล (เดิม) หรือสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาที่ 16 สงขลาสตูล (ใหม่) ได้ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ จัดโครงการฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ เช่น โครงการปฐมนิเทศข้าราชการครูและพนักงานราชการบรรจุใหม่ การอบรมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอบรมการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ Delivery การอบรมเชิงปฏิบัติการยกระดับคุณภาพครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ และอีกหลาย ๆ โครงการ แต่คุณภาพการศึกษาของนักเรียน

ในจังหวัดสตูล ยังเป็นผลไม่เป็นที่น่าพอใจมากนักโดยดูจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบระดับชาติของนักเรียนในปีที่ผ่านมา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2552 เรียงลำดับตามค่าผลการเรียนสะสม (GPAX) ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 15,2552) รวมทุกวิชา อยู่ที่ 2.74 ซึ่งอยู่ลำดับที่ 55 จากทั้งหมด 76 จังหวัด แต่เฉพาะในส่วนของการเรียนรู้อัตนวิสัยทัศน์รวมอยู่ด้วยนั้น อยู่ที่ 3.42 ซึ่งอยู่ลำดับที่ 27 ของประเทศ ส่วนรายงานผลแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2552 ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3) เฉพาะในการเรียนรู้อัตนวิสัยทัศน์มีข้อสอบทั้งหมด 25 คะแนน คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 6.55 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของจังหวัดสตูล 6.23 คะแนนซึ่งน้อยกว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ส่วนรายงานผลแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2552 ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 6) เฉพาะในการเรียนรู้อัตนวิสัยทัศน์มีข้อสอบทั้งหมด 32 คะแนน คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 8.69 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของจังหวัดสตูล 7.83 ซึ่งน้อยกว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ และผลแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในการเรียนรู้อัตนวิสัยทัศน์ จะเห็นได้ว่านักเรียนในจังหวัดสตูลทั้งช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ทำคะแนนเฉลี่ยได้น้อยมากเมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม และมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ แน่แน่นอนว่าจากผลการทดสอบของนักเรียนดังกล่าวนี้ ส่วนหนึ่งต้องยอมรับว่ามีผลมาจากการเรียนการสอนของครูด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยเรื่อง **ความต้องการพัฒนาสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล** โดยศึกษาความต้องการของครูดนตรี ทั้งแบบที่ได้รับการพัฒนาจากบุคคลหรือหน่วยงานอื่น และการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี (Music content) และด้านทักษะทางดนตรี (Music skills) เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวเป็นข้อมูลให้กับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการฝึกอบรมให้กับครูดนตรีในโอกาสต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพของครูดนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ได้ทราบถึงความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูครุคนตรีไปสู่ครูมืออาชีพของครูครุคนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล

1.3.2 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการทำวิจัยกรณีศึกษาอื่นๆ ได้

1.3.3 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการพัฒนาฝึกอบรมให้กับครูครุคนตรี

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูครุคนตรีไปสู่ครูมืออาชีพกรณีศึกษาครูครุคนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล โดยเก็บข้อมูลจากครูครุคนตรีและครูที่ต้องสอนวิชาศิลปะพื้นฐาน สาระคนตรี ปีการศึกษา 2553 ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 16 จังหวัดสงขลาสตูล จำนวน 15 คน

1.4.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูครุคนตรีไปสู่ครูมืออาชีพทั้งหมด 3 ด้านคือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาคนตรี และด้านทักษะทางคนตรี

1.4.3 ช่วงเวลาที่ทำการวิจัยและเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือน พฤษภาคม 2554

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.5.1 การเก็บข้อมูล เก็บจากครูครุคนตรี และครูที่ต้องสอนวิชาศิลปะพื้นฐานสาระคนตรี ปีการศึกษา 2553 ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล เฉพาะ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 16 จังหวัดสงขลาสตูลเท่านั้น ทั้งที่เป็นครูอัตราจ้าง และครูที่เป็นข้าราชการ และทั้งที่มีวุฒิทางด้านคนตรี และที่ไม่มีวุฒิทางด้านคนตรี

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

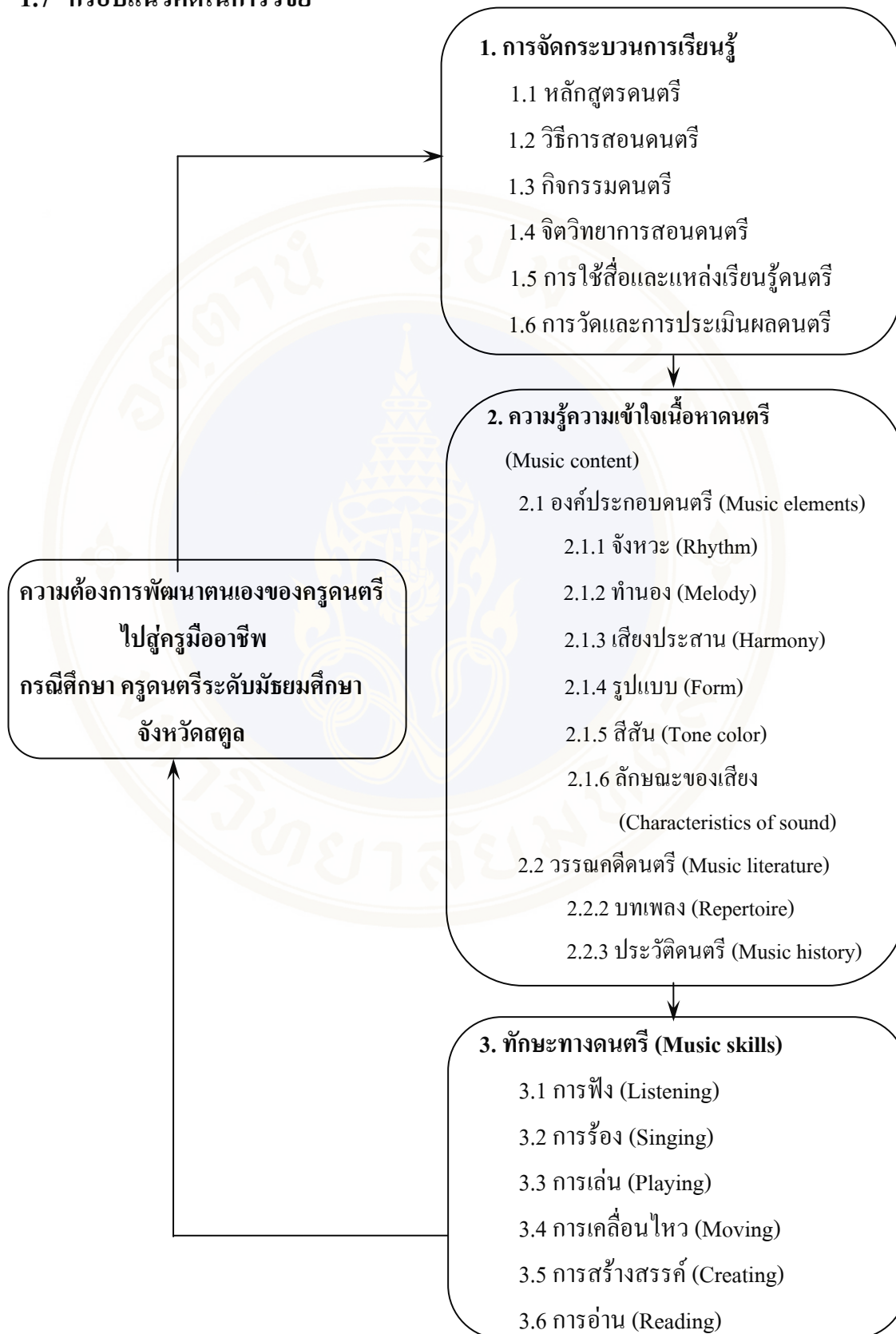
ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน โดยนิยามความหมายของคำศัพท์ดังต่อไปนี้

ความต้องการพัฒนาตนเอง หมายถึง ความรู้สึกรู้สึกของครูที่อยากพัฒนาตนเองด้วยตนเอง และที่อยากได้รับการพัฒนาตนเองจากหน่วยงานต่างๆ

ครูมืออาชีพ หมายถึง ครูที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ เรื่องความรู้ความเข้าใจเนื้อหาดนตรี และมีทักษะทางดนตรี เป็นอย่างดี

ครูดนตรี หมายถึง ครูที่ต้องสอนวิชาศิลปะพื้นฐาน สาระดนตรี ปีการศึกษา 2553 ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 16 จังหวัดสงขลาสตูล

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าสารัตถะและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายทฤษฎีและการประเมินความต้องการ
- 2.2 ความหมายการพัฒนาครู
- 2.3 ครูดนตรีมืออาชีพ
- 2.4 ภูมิการดนตรีสำหรับครู
- 2.5 คุณภาพและสมรรถนะของครูดนตรี
- 2.6 จังหวัดสตูล
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมาย ทฤษฎี และการประเมินความต้องการ

2.1.1 ความหมายของความ ต้องการ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิต พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า ต้องการ คือ อยากได้ ใครได้ ประสงค์ และ มีนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของความ ต้องการไว้หลายทัศนะ

ชุนิธร ปานะดิษฐ์ (2545) ได้ให้ความหมายของความ ต้องการไว้ว่า ความ ต้องการ หมายถึงสภาพที่มีความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังหรือสภาพที่อยากให้มีกับสภาพที่ปรากฏ เป็นจริงในปัจจุบัน สภาพดังกล่าวเป็นสภาพที่ควรได้รับการแก้ไข หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปริญดา ดำรงค์ดี (2551) ได้กล่าวถึงความ ต้องการไว้ว่า ความ ต้องการของมนุษย์ เป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพราะเมื่อบุคคลใดเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ รู้สึกสนใจและมีความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเอง ทำให้การ ดำเนินการ พัฒนาตนเองของตนเองบรรลุผลสำเร็จได้ง่าย และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

จากความหมายของความต้องการดังกล่าว สรุปได้ว่า ความต้องการ คือ ความรู้สึกอยากได้ ความใคร่ที่จะได้ ในสิ่งต่างๆ ที่ตนรู้สึกว่ายังขาด ยังมีไม่พอ เป็นความอยากได้ที่มีระดับขึ้นมากกว่าความคาดหวัง เพื่อให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด

2.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ ความต้องการของมนุษย์ เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งมีนักจิตวิทยาหลายคนที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าความต้องการของมนุษย์ และสรุปเป็นทฤษฎีไว้ แต่ในที่นี้จะขอกล่าวถึงทฤษฎีลำดับขั้นตามความต้องการของ Maslow เพราะถือว่าเป็นทฤษฎีหลักในการศึกษาเรื่องแรงจูงใจของมนุษย์และได้รับการอ้างอิงจากงานวิจัยต่างๆ

ทฤษฎีลำดับขั้นตามความต้องการของ Maslow (อ้างถึงใน สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2553, หน้า 161) ซึ่ง ได้อธิบายไว้ว่าความต้องการสำคัญของมนุษย์มีอยู่ 5 ระดับคือ

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physical Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เพื่อให้การดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่นความต้องการในปัจจัย 4
2. ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เช่น ปลอดภัยจากอันตราย มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางอาชีพ
3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social and Belonging Needs) เป็นความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในสังคม ความต้องการความรัก และการยอมรับจากสังคม
4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem on Status Needs) ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญ คือ ต้องการให้บุคคลอื่นยกย่อง มีคนนับหน้าถือตา มีเกียรติยศ ชื่อเสียง
5. ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) คือต้องการความประสบความสำเร็จในชีวิต

การประเมินความต้องการ ชูตินธร ปานะประดิษฐ์ ได้เสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการไว้ดังต่อไปนี้

1. พยายามกำหนดสิ่งที่มุ่งหวัง
2. พยายามวัดสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
3. หาความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2
4. ศึกษาสาเหตุหรือเหตุผลที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (ปัญหา) ในข้อที่ 3
5. จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจะทำให้เราทราบข้อมูลในการวางแผนหรือจัดโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร

2.2 ความหมายการพัฒนาครู

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูไว้ดังนี้

ชุนินธร ปานะดิษฐ์ (2545: 10) การพัฒนาครู หมายถึง การส่งเสริมหรือการช่วยเหลือครูให้มีโอกาสในการเพิ่มศักยภาพให้สูงขึ้น โดยเฉพาะศักยภาพในการสอน ความรู้และมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน ดังนั้นการพัฒนาครูจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรและของหน่วยงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน

กิตินารถ เฟื่องฟู่ง (2548: 11-12) การพัฒนาครู หมายถึง การพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะ ให้มีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมการเมือง เทคโนโลยี และเจตคติที่ดีในการทำงานเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพฤติกรรมกาปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

อรุณวรรณ นาคทองดี (2549: 33) การพัฒนาครู คือ การทำให้ครูมีความเข้าใจอย่างชัดเจนและมีความสามารถมากขึ้นในกระบวนการที่ครูเข้าไปเกี่ยวข้องเพื่อให้ครูสามารถอำนวยการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

จากแนวคิดดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า การพัฒนาครู หมายถึง การสนับสนุน ส่งเสริม จัดให้มีการเพิ่มศักยภาพครูในด้าน ความรู้ ทักษะ กระบวนการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด

2.3 ครูดนตรีมืออาชีพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด ก ว่าด้วยครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 กล่าวว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับและประสานให้สถาบันที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากร

ทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ พัฒนาศักยภาพใหม่ และพัฒนาศักยภาพประจำการอย่างต่อเนื่อง

“รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ”

จากมาตราดังกล่าว สามารถตีความได้ว่า ครูจะต้องเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ มีศักยภาพ มีความสามารถเหมาะสมทั้งในด้านการถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ และดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างปวงชนบุคคลที่มีศักดิ์ศรี ครูต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการ เพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

ชนาธิป โกษาแสง (2545: 31) ได้ให้ความหมายครูมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ สามารถจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด ได้รับการยกย่องและยอมรับโดยทั่วไปในวงวิชาชีพครู สามารถพัฒนางานด้านวิชาการและนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนมีความประพฤติที่ดีงาม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและเพื่อนร่วมวิชาชีพ โดยพิจารณาจากสมรรถนะในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงาน

จากแนวคิดนักวิชาการและนักการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อวิชาชีพซึ่งจะส่งผลให้ครูคนใดมีความเป็นครูมืออาชีพ สามารถปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรดนตรี หลักการสอนดนตรี กิจกรรมดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี การใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี

2.3.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระดนตรี

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีสาระสำคัญดังนี้

มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สู่สังคมทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรีในรูปแบบต่างๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

คุณภาพผู้เรียนเมื่อผู้เรียน จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รู้และเข้าใจถึงความแตกต่างทางด้านเสียง องค์ประกอบ อารมณ์ ความรู้สึกของบทเพลงจากวัฒนธรรมต่างๆ มีทักษะในการร้อง บรรเลงเครื่องดนตรี ทั้งเดี่ยวและเป็นวงโดยเน้นเทคนิคการร้องบรรเลงอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย อ่านเขียนโน้ตในบันไดเสียงที่มีเครื่องหมาย แปลงเสียงเบื้องต้นได้ รู้และเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบของผลงานทางดนตรี องค์ประกอบของผลงานด้านดนตรีกับศิลปะแขนงอื่น แสดงความคิดเห็นและบรรยายอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อบทเพลง สามารถนำเสนอบทเพลงที่ชื่นชอบได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะในการประเมินคุณภาพของบทเพลงและการแสดงดนตรี รู้ถึงอาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรี และบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง เข้าใจถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม รู้และเข้าใจที่มา ความสัมพันธ์ อิทธิพลและบทบาทของดนตรีแต่ละวัฒนธรรมในยุคสมัยต่างๆ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ

คุณภาพผู้เรียนเมื่อผู้เรียน จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รู้และเข้าใจรูปแบบบทเพลงและวงดนตรีแต่ละประเภท และจำแนกรูปแบบของวงดนตรีทั้งไทยและสากล เข้าใจอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อการสร้างสรรค์ดนตรี เปรียบเทียบอารมณ์และความรู้สึกที่ได้รับจากดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและสากล ในอัตราจังหวะต่างๆ มีทักษะในการร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิค การแสดงออก และคุณภาพของการแสดง สร้างเกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพการประพันธ์ การเล่นดนตรีของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม สามารถนำดนตรีไปประยุกต์ใช้ในงานอื่นๆ

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 ดนตรี มาตรฐาน ศ 2.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทย และโน้ตสากล	- เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี - โน้ตบทเพลงไทย อัตราจังหวะสองชั้น - โน้ตสากล ในกุญแจซอลและฟา - โน้ตสากล ในบันไดเสียง C Major
	2. เปรียบเทียบเสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน	- เสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีในบทเพลงจากวัฒนธรรมต่างๆ - วิธีการขับร้อง - เครื่องดนตรีที่ใช้
	3. ร้องเพลงและใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการร้องเพลงด้วยบทเพลงที่หลากหลายรูปแบบ	- การร้องและการบรรเลงเครื่องดนตรีประกอบการร้อง - บทเพลงพื้นบ้าน บทเพลงปลุกใจ - บทเพลงไทยเดิม - บทเพลงประสานเสียง 2 แนว - บทเพลงรูปแบบ ABA - บทเพลงประกอบการเต้นรำ
	4. จัดประเภทของวงดนตรีไทยและวงดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างๆ	- วงดนตรีพื้นเมือง - วงดนตรีไทย - วงดนตรีสากล
	5. แสดงความคิดเห็นที่มีต่ออารมณ์ของบทเพลงที่มีความเร็วของจังหวะและความดัง - เบา แตกต่างกัน	- การถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลง - จังหวะกับอารมณ์เพลง - ความดัง-เบา กับอารมณ์เพลง - ความแตกต่างของอารมณ์เพลง
	6. เปรียบเทียบอารมณ์ ความรู้สึกในการฟังดนตรีแต่ละประเภท	
	7. นำเสนอตัวอย่างเพลงที่ตนเองชื่นชอบและอธิบายลักษณะเด่นที่ทำให้งานนั้นน่าสนใจ	การนำเสนอบทเพลงที่ตนสนใจ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	8. ใช้เกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพงานดนตรีหรือเพลงที่ฟัง	- การประเมินคุณภาพของบทเพลง - คุณภาพด้านเนื้อหา - คุณภาพด้านเสียง - คุณภาพด้านองค์ประกอบดนตรี
	9. ใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรีอย่างระมัดระวังและรับผิดชอบ	การใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรีของตน
ม.2	1. เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน	องค์ประกอบของดนตรีจากแหล่งวัฒนธรรมต่างๆ
	2. อ่าน เขียนร้องโน้ตไทย และโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง	- เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี - โน้ตจากเพลงไทยอัตราจังหวะสองชั้น - โน้ตสากล (เครื่องหมายแปลงเสียง)
	3. ระบุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานดนตรี	- ปัจจัยในการสร้างสรรค์บทเพลง - จินตนาการในการสร้างสรรค์บทเพลง - การถ่ายทอดเรื่องราวความคิดในบทเพลง
	4. ร้องเพลง และเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง	- เทคนิคการร้องและบรรเลงดนตรี - การร้องและบรรเลงเดี่ยว - การร้องและบรรเลงเป็นวง
	5. บรรยายอารมณ์ของเพลงและความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟัง	การบรรยายอารมณ์และความรู้สึกในบทเพลง
	6. ประเมิน พัฒนาการทักษะทางดนตรีของตนเอง หลังจากการฝึกปฏิบัติ	- การประเมินความสามารถทางดนตรี - ความถูกต้องในการบรรเลง - ความแม่นยำในการอ่านเครื่องหมายและสัญลักษณ์ - การควบคุมคุณภาพเสียงในการร้องและบรรเลง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2	7. ระบุงานอาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง	- อาชีพทางด้านดนตรี - บทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง
ม.3	1. เปรียบเทียบองค์ประกอบที่ใช้ในงานดนตรีและงานศิลปะอื่น	- การเปรียบเทียบองค์ประกอบในงานศิลปะ - การใช้องค์ประกอบในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น - เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น
	2. ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยว และรวมวง โดยเน้นเทคนิคการร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง	เทคนิคและการแสดงออกในการขับร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง
	3. แต่งเพลงสั้นๆ จังหวะง่ายๆ	- อัตราจังหวะ 2 และ 4 4 4 - การประพันธ์เพลงในอัตราจังหวะ 2 และ 4 4 4
	4. อธิบายเหตุผลในการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบดนตรีในการสร้างสรรค์งานดนตรีของตนเอง	- การเลือกใช้อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์บทเพลง - การเลือกจังหวะเพื่อสร้างสรรค์บทเพลง - การเรียบเรียงทำนองเพลง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานดนตรีของตนเองและผู้อื่น	• การเปรียบเทียบความแตกต่างของบทเพลง - ลำเนียง - อัตราจังหวะ - รูปแบบบทเพลง - การประสานเสียง - เครื่องดนตรีที่บรรเลง
	6. อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม	• อิทธิพลของดนตรี - อิทธิพลของดนตรีต่อบุคคล - อิทธิพลของดนตรีต่อสังคม
	7. นำเสนอหรือจัดการแสดงดนตรีที่เหมาะสมโดยการบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นในกลุ่มศิลปะ	• การจัดการแสดงดนตรีในวาระต่างๆ - การเลือกวงดนตรี - การเลือกบทเพลง - การเลือกและจัดเตรียมสถานที่ - การเตรียมบุคลากร - การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ การจัดรายการแสดง
ม.4-6	1. เปรียบเทียบรูปแบบของบทเพลงและวงดนตรีแต่ละประเภท	• การจัดวงดนตรี - การใช้เครื่องดนตรีในวงดนตรีประเภทต่างๆ - บทเพลงที่บรรเลงโดยวงดนตรีประเภทต่างๆ
	2. จำแนกประเภทและรูปแบบของวงดนตรีทั้งไทยและสากล	• ประเภทของวงดนตรี - ประเภทของวงดนตรีไทย - ประเภทของวงดนตรีสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4-6	3. อธิบายเหตุผลที่คนต่างวัฒนธรรม สร้างสรรค์งานดนตรีแตกต่างกัน	- ปัจจัยในการสร้างสรรค์ผลงานดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม - ความเชื่อกับการสร้างสรรค์งานดนตรี - ศาสนากับการสร้างสรรค์งานดนตรี - วิถีชีวิตกับการสร้างสรรค์งานดนตรี - เทคโนโลยีกับการสร้างสรรค์งานดนตรี
	4. อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและสากล ในอัตราจังหวะต่างๆ	- เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี - เครื่องหมายกำหนดอัตราจังหวะ - เครื่องหมายกำหนดบันไดเสียง - โน้ตบทเพลงไทยอัตราจังหวะ 2 ชั้น และ 3 ชั้น
	5. ร้องเพลง หรือเล่นดนตรีเดี่ยวและ รวมวงโดยเน้นเทคนิคการแสดงออก และคุณภาพของการแสดง	เทคนิค และ การถ่ายทอดอารมณ์เพลงด้วยการร้อง บรรเลงเครื่องดนตรีเดี่ยวและรวมวง
	6. สร้างเกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพ การประพันธ์และการเล่นดนตรี ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	- เกณฑ์ในการประเมินผลงานดนตรี - คุณภาพของผลงานทางดนตรี - คุณค่าของผลงานทางดนตรี
	7. เปรียบเทียบอารมณ์ และความรู้สึก ที่ได้รับจากงานดนตรีที่มาจากวัฒนธรรม ต่างกัน	การถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกของงานดนตรีจากแต่ละวัฒนธรรม
	8. นำดนตรีไปประยุกต์ใช้ในงานอื่นๆ	- ดนตรีกับการผ่อนคลาย - ดนตรีกับการพัฒนามนุษย์ - ดนตรีกับการประชาสัมพันธ์ - ดนตรีกับการบำบัดรักษา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4-6	8. นำดนตรีไปประยุกต์ใช้ในงานอื่นๆ (ต่อ)	● ดนตรีกับธุรกิจ ● ดนตรีกับการศึกษา

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 ดนตรี มาตรฐาน ศ 2.2

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อธิบายบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทย	● บทบาทและอิทธิพลของดนตรี - บทบาทดนตรีในสังคม - อิทธิพลของดนตรีในสังคม
	2. ระบุความหลากหลายขององค์ประกอบดนตรีในวัฒนธรรมต่างกัน	● องค์ประกอบของดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม
ม.2	1. บรรยายบทบาท และอิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ	● ดนตรีในวัฒนธรรมต่างประเทศ - บทบาทของดนตรีในวัฒนธรรม - อิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรม
	2. บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีต่อรูปแบบของดนตรีในประเทศไทย	● เหตุการณ์ประวัติศาสตร์กับการเปลี่ยนแปลงทางดนตรีในประเทศไทย - การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองกับงานดนตรี - การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีกับงานดนตรี

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	1. บรรยายวิวัฒนาการของคนตรีแต่ละยุคสมัย	● ประวัติคนตรีไทยยุคสมัยต่างๆ ● ประวัติคนตรีตะวันตกยุคสมัยต่างๆ
	2. อภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้งานคนตรินั้นได้รับการยอมรับ	● ปัจจัยที่ทำให้งานคนตรีได้รับการยอมรับ
ม.4-6	1. วิเคราะห์รูปแบบของคนตรีไทยและคนตรีสากลในยุคสมัยต่างๆ	● รูปแบบบทเพลงและวงคนตรีไทยแต่ละยุคสมัย ● รูปแบบบทเพลงและวงคนตรีสากลแต่ละยุคสมัย
	2. วิเคราะห์สถานะทางสังคมของนักดนตรีในวัฒนธรรมต่างๆ	● ประวัติสังคมคีต
	3. เปรียบเทียบลักษณะเด่นของคนตรีในวัฒนธรรมต่างๆ	● ลักษณะเด่นของคนตรีในแต่ละวัฒนธรรม - เครื่องดนตรี - วงดนตรี - ภาษา เนื้อร้อง - สำเนียง - องค์ประกอบบทเพลง
	4. อธิบายบทบาทของคนตรีในการสะท้อนแนวความคิดและค่านิยมที่เปลี่ยนไปของคนในสังคม	● บทบาทคนตรีในการสะท้อนสังคม - ค่านิยมของสังคมในผลงานคนตรี - ความเชื่อของสังคมในงานคนตรี
	5. นำเสนอแนวทางในการส่งเสริมและอนุรักษ์คนตรีในฐานะมรดกของชาติ	● แนวทางและวิธีการในการส่งเสริมอนุรักษ์คนตรีไทย

จากตารางตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 ดนตรี ผู้วิจัย พบว่ามีการกำหนดให้ครูต้องสอนดนตรีอยู่ สองส่วนซึ่งสอดคล้องกับ ญรฐ สุทธจิต (อ้างถึงใน อัญชลี ตันวินิจ, 2553:29-30) สาระทางดนตรี ที่พบในหลักสูตรมีเนื้อหาดนตรี และทักษะดนตรี

เนื้อหาดนตรี ได้แก่ องค์ประกอบและวรรณคดีดนตรี องค์ประกอบดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ ลีลา และลักษณะของเสียง วรรณคดีดนตรี ได้แก่ บทเพลง และประวัติดนตรี ส่วนทักษะดนตรี ประกอบด้วย การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่าน ในการศึกษาสาระดนตรี ผู้เรียนควรมีประสบการณ์ทั้งในด้านเนื้อหาดนตรี ควบคู่กันไป เพื่อพัฒนาการทางดนตรีที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรเป็นอย่างยิ่งว่า หัวข้อทางดนตรีเหล่านี้ ต้องนำไปสู่การสร้างแบบสัมภาษณ์ต่อไป

2.3.2 วิธีการสอนดนตรี

การเรียนการสอนดนตรี ถ้าผู้สอนรู้วิธีการสอนดนตรีที่ถูกต้องและหลากหลายวิธี จะทำให้การสอนดนตรีตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ และทำให้การสอนดนตรีมีประสิทธิภาพ

หลักการสอนดนตรีในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยมีผู้เสนอแนะหลักการและเทคนิควิธีการสอนดนตรี (อ้างถึงใน ญรฐ สุทธจิตต์, 2544: 97-131) ไว้ดังนี้

หลักการสอนของหม่อมคุณหญิง บริพัตร

หลักการสำคัญคือ การบูรณาการของทักษะดนตรี และการเคลื่อนไหว ผู้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิดทางดนตรีโดยใช้พื้นฐานทางการเคลื่อนไหวและทักษะดนตรีเป็นสื่อ การมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนเป็นหลักสำคัญในการสอน ผู้เรียนจะคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และแสดงในระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อรับรู้และเกิดประสบการณ์ทางดนตรีโดยใช้การเคลื่อนไหวเป็นสื่อ

วิธีการ

ทักษะพื้นฐานเบื้องต้น การเรียนรู้ดนตรีเริ่มต้นด้วยการสำรวจความสามารถของตนเอง ในทักษะต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหว การร้อง การเปล่งเสียง ตามพัฒนาการทางด้านร่างกาย ความถูกต้องในเรื่องจังหวะ และระดับเสียง ผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ทักษะในด้านการร้อง การฟัง และการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นการที่ผู้เรียนตอบสนองต่อดนตรี

ทักษะพื้นฐานชั้นกลาง ในระดับนี้ผู้เรียนเริ่มควบคุมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว หรือความสามารถต่างๆ ที่ร่างกายคนนั้นทำได้ ผู้สอนเริ่มแนะนำให้ผู้เรียนแสดงทักษะด้านต่างๆ มากขึ้น เช่น การเคลื่อนไหว การร้อง หรือมุ่งไปสู่ความถูกต้อง กล่าวได้ว่าคุณภาพของการปฏิบัติทักษะต่างๆ เริ่มได้รับการเน้น ผู้เรียนจะเรียนการตอบสนองต่อดนตรีอย่างเหมาะสม เช่น ผู้เรียนสามารถแสดงให้เห็นได้ว่าการเคลื่อนไหวของคนนั้นตอบสนองต่อความดังค่อยหรือประโยคของเพลงได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกล่าวได้ว่าผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวให้เหมาะสมในการตอบสนองต่อดนตรี

ทักษะในระดับสูง ในระดับนี้ ผู้เรียนจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับดนตรี โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับวรรณคดีดนตรี การรับรู้ด้านดนตรีพัฒนาโดยใช้ความสามารถทางดนตรีที่แต่ละคนมีอยู่ องค์ประกอบดนตรีแต่ละองค์ประกอบรวมทั้งผลรวมขององค์ประกอบต่างๆ จะได้รับการเน้นวรรณคดีดนตรีเป็นสิ่งที่เน้นในการเรียนการสอน ผู้เรียนจะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงองค์ประกอบดนตรีต่างๆ อันเนื่องมาจากวรรณคดีดนตรีที่ตนเรียน และพยายามคิดสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวหรือสร้างสรรค์ดนตรี เพื่อแสดงถึงความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณคดีดนตรี

หลักการสอนของอรรถพร บรรจงศิลป์

จุดมุ่งหมายของการสอนดนตรีคือการพัฒนาการรับรู้ด้านดนตรี และความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างหรือองค์ประกอบดนตรี เพื่อนำไปสู่ความซาบซึ้งในดนตรีและความสามารถในการประยุกต์ ให้ความรู้และการสร้างสรรค์ และการอ่าน และโครงสร้างหรือองค์ประกอบดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ อารมณ์เพลงและลีลา โดยใช้กิจกรรมดนตรีเป็นสื่อ

วิธีการ

การสอนแบบวิธีการแก้ปัญหาคือหลักในการเรียนรู้ดนตรี ผู้สอนจะเสนอแนะปัญหาให้กับผู้เรียนเพื่อให้ช่วยกันคิดแก้ปัญหา หลังจากนั้นผู้เรียนจะสาธิตวิธีการแก้ปัญหให้กับเพื่อนๆ และผู้สอนดู เช่น ผู้สอนจะเล่นหรือเปิดเพลงสั้นๆ ให้ผู้เรียนฟัง และเริ่มนำอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนคิดว่าควรจะตอบสนองต่อเพลงที่ได้ฟังไปนั้นอย่างไรบ้าง การอภิปรายจะครอบคลุมไปถึงสาระดนตรีในแง่มุมต่างๆ หลังจากที่ผู้เรียนเห็นพ้องต้องกันว่าจะตอบสนองต่อดนตรีได้อย่างไรแล้ว ผู้เรียนจะแสดงให้เพื่อนๆ และผู้สอนดู ซึ่งอาจจะเป็นการเคลื่อนไหว การเต้นรำ การร้อง หรือกิจกรรมใดๆ ที่ผู้เรียนเห็นว่าเหมาะสม ท้ายที่สุดข้อสรุปจากการปฏิบัติกิจกรรมจะได้รับการนำเสนอเพื่อให้ทุกคนเกิดความเข้าใจ ทักษะดนตรีทุกประเภทได้รับการเน้น วรรณคดีดนตรีที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานคือดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีประเภทศิลปะ หรือคลาสสิก จะนำมาใช้โดยเฉพาะในการพัฒนาทักษะด้านการฟัง และจะนำมาใช้หลังจากดนตรีพื้นฐาน เนื่องจากดนตรีประเภทหลังมีความยากมากกว่า

หลักการสอนของวิมลศรี อปรมัย

หลักการเรียนการสอนดนตรียึดหลักเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ด้านภาษา กล่าวคือ การพัฒนาด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ผู้เรียนรู้ภาษาดนตรี ในลักษณะเดียวกับที่ตนเรียนรู้ภาษาของตนเอง การฟัง การรับรู้และคิด และการเขียน (การสร้างสรรค์) เน้นกระบวนการพื้นฐานของการเรียนดนตรี จุดมุ่งหมายของดนตรีศึกษาคือ การพัฒนาการรับรู้ด้านดนตรี และความซาบซึ้งในดนตรีการเรียนรู้ดนตรีในลักษณะกระบวนการทางภาษานั้น การฟังและการอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่นำมาใช้ในความหมายของการเรียนรู้ด้านดนตรีได้โดยตรง การเรียนดนตรีต้องใช้การฟัง และการอ่านโน้ต ส่วนการพูดและการเขียนในความหมายของการเรียนดนตรี หมายถึงการร้องและการสร้างสรรค์ทางดนตรีจะเห็นได้ว่าการใช้กระบวนการเรียนรู้ทางภาษามาเป็นหลักในการเรียนการสอนดนตรีนั้นมีความครอบคลุมทักษะต่างๆ ทางดนตรีครบถ้วน

วิธีการ

กระบวนการในการเรียนดนตรี เริ่มต้นด้วยการฟังดนตรีเป็นพื้นฐานสำคัญ เช่นเดียวกับเด็กที่เกิดมาได้ฟังการพูดของครอบครัว หลังจากการฟัง ผู้เรียนตอบสนองต่อดนตรี โดยการร้อง การแสดงหรือการเคลื่อนไหว ซึ่งเปรียบได้กับการพูดในขณะการเรียนรู้ภาษา ซึ่งเป็นสื่อในการแสดงออกซึ่งความคิดของตน ในขั้นที่สามเมื่อผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเสียงดนตรีแล้ว สัญลักษณ์ต่างๆ ทางดนตรีเริ่มเข้ามามีบทบาท กล่าวคือผู้เรียนเริ่มการอ่านภาษาดนตรี ในลักษณะเดียวกับการอ่านทางด้านภาษาหลังจากที่เด็กสามารถฟัง และพูดได้แล้ว ในขั้นสุดท้ายคือขั้นของการเขียนภาษาดนตรี และสร้างสรรค์ดนตรี ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับการเรียนภาษาที่มีการเขียน และการแต่งเรียงความเป็นเรื่องราวซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ทางด้านภาษา

หลักการสอนดนตรีในต่างประเทศ

ในปัจจุบันการเรียนการสอนดนตรีทั่วโลกให้ความสนใจกับวิธีการสอนดนตรีในสามรูปแบบ คือ การสอนดนตรีที่คิดค้นและพัฒนาขึ้นโดย ดาลโครซ, ออร์ฟ และ โคดาเย ซึ่งแต่ละวิธีการมีจุดเน้น และจุดเด่นแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามทุกวิธีมุ่งไปสู่การให้ประสบการณ์ทางดนตรีแก่ผู้เรียน โดยคำนึงถึงการพัฒนาแนวคิดและทักษะทางดนตรีอย่างมีระบบเป็นไปตามหลักการของจิตวิทยาการเรียนรู้ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนทั้งสามแบบย่อมช่วยให้ผู้สอนดนตรีเห็นความสำคัญของการสอนดนตรีอย่างมีหลักการเข้าใจจิตวิทยาการสอนดนตรีดีขึ้น

หลักการสอนของคาลโครซ

หลักการสำคัญของคาลโครซ คือ ยูริธึมมิกส์ (Eurhythmics) ซึ่งหมายถึงการเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี (good rhythmic movement) จุดเน้นของวิธีการนี้คือการให้ความสนใจและพัฒนาความรู้สึกของผู้เรียนในการตอบสนองต่อดนตรี และความสามารถในการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนั้นออกมาในลักษณะของการเคลื่อนไหว ดังนั้นในการเรียนการสอนดนตรี จะมุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในตนเอง โดยมุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนเห็นความสำคัญ และพัฒนาความสามารถในการแสดงออกของตนทางด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ในขณะเดียวกันวิธีการนี้ก็มุ่งเน้นพัฒนาการทางด้านจิตใจ และความคิด ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวร่างกาย และอารมณ์ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ วิธีการนี้เป็นการพัฒนาการทางดนตรีในตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นผลเนื่องจากผลรวมของประสาทสัมผัสทางกายและความสามารถทางปัญญา ทักษะและความเข้าใจทางดนตรีได้รับการพัฒนาโดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางดนตรี

วิธีการ วิธีการของคาลโครซเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางดนตรีในสามลักษณะใหญ่ๆ คือ ยูริธึมมิกส์ (Eurhythmics) หรือการเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับจังหวะของดนตรีโดยคำนึงถึงความรู้สึกหรืออารมณ์เป็นสำคัญ ซึ่งผู้เรียนจะแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ออกมาในรูปของการเคลื่อนไหวทางร่างกาย ในชั้นเรียนแบบยูริธึมมิกส์ ผู้เรียนจะเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปกับบทเพลงที่ผู้สอนเล่นโดยใช้เปียโน ในสภาพที่สบาย เช่น การถอดรองเท้า และสวมใส่เสื้อผ้าหลวมๆ ผู้เรียนจะเดิน วิ่ง กระโดด ไปตามความรู้สึกที่เขามีต่อเสียงดนตรี ผลของการเคลื่อนไหวเช่นนี้นำไปสู่การพัฒนาการรับรู้และตอบสนองต่อส่วนรายละเอียดต่างๆ ที่มีอยู่ในบทเพลง

โซลเฟจ (Solfege) โดยใช้ระบบตัวโน้ตแบบ ซอล-ฟา แบบอยู่กับที่ ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ทางด้านการรับรู้ต่อเสียงต่างๆ โดยเฉพาะเสียงดนตรี โดยใช้วิธีการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นพื้นฐาน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการทางด้านการอ่านโน้ตเพลง โดยเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง มิใช่สามารถแสดงออกทางการเคลื่อนไหวร่างกายจากการจดจำ การได้ยินเสียงดนตรีหมายถึงการรับรู้เกี่ยวกับเสียงภายในสมองและจิต การอ่านโน้ตเพลง เป็นผลรวมของการรับรู้ทางด้านเสียงภายในสมองและจิตของผู้เรียน ในการศึกษาเรื่องเสียงประสาน ผู้เรียนจะร้องโน้ตจากเบสถึงโซปราโนทีละตัวติดต่อกันไป เพื่อให้เกิดแนวคิดทางด้านเสียงประสาน

อิมโพรไวเซชัน (Improvisation) เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่สอนให้ผู้เรียนพัฒนาแนวคิด และทักษะทางด้านอิมโพรไวเซชัน ได้แก่ การสร้างสรรค์ทางดนตรี เช่น การแต่งเพลง ผู้เรียนในระดับอนุบาลหรือประถมต้นจะได้รับพัฒนาการสร้างสรรค์ทางด้านจังหวะ ในขณะที่ครูใช้

เปียโนเป็นสื่อ โดยการฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอเช่นนี้ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถด้านการสร้างสรรค์ดนตรี การสร้างสรรค์เกี่ยวกับเครื่องดนตรีอื่นๆ หรือเกี่ยวกับเสียงของตนเอง หรือเสียงผู้เรียนคนอื่นๆ เป็นลำดับต่อไป วิธีการเกี่ยวกับเครื่องดนตรีอื่นๆ หรือเกี่ยวกับเสียงของตนเอง หรือเสียงผู้เรียนคนอื่นๆ เป็นลำดับต่อไป วิธีการของดัลโครซที่ใช้เสมอในการสอนเพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ทางดนตรีคือการให้สัญญาณ หรือคำสั่งเป็นระยะๆ เพื่อให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี ด้วยวิธีการนี้เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านการฟังด้วย

หลักการสอนของออร์ฟ

ออร์ฟได้เสนอหลักการทางดนตรีศึกษาไว้ว่า การเรียนการสอนดนตรีควรเริ่มต้นจากเพลงและแนวคิดทางดนตรีที่ง่ายที่สุด ได้แก่ แนวคิดเรื่องจังหวะโดยการเริ่มต้นจากจังหวะของการพูดเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจแนวคิดในเรื่องของระดับเสียงประโยคของดนตรี ลักษณะของเสียง และค่าตัวโน้ตต่างๆ ต่อไป การตบมือ การตบที่ตัก การขำทำ การคิดนิ้วมือ การใช้เครื่องประกอบจังหวะของออร์ฟ เป็นวิธีทางนำไปสู่การรับรู้เรื่องจังหวะ จากจุดนี้ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาด้านการแสดงออกทางดนตรี ในวิธีการของออร์ฟ ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะที่สำคัญ และเน้นมากที่สุด ดังนั้นการสำรวจสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัวเพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ จัดว่าเป็นกุญแจสำคัญในวิธีการของออร์ฟเคลื่อนไหวเป็นพื้นฐานของวิธีการนี้ ผู้เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะต่างๆ เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว เช่น เบา –หนัก ลง – ขึ้น ใน – นอก เป็นต้น ผู้เรียนจะเรียนรู้เกี่ยวกับตำแหน่งของร่างกายและการเคลื่อนไหวของตนโดยผู้สอนไม่แนะนำสิ่งใดๆ กับผู้เรียนเลย ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยตนเอง และพยายามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเอง การสำรวจเกี่ยวกับเสียง เริ่มต้นจากการสำรวจเสียงในสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว ผู้เรียนเริ่ม เรียนรู้เกี่ยวกับเสียงต่างๆ และเสียงดนตรีในที่สุด

วิธีการ

การสำรวจเกี่ยวกับพื้นที่รอบๆ ผู้เรียนใช้เสียงพูดและเสียงร้องเพลง รวมทั้งเสียงของเครื่องดนตรีในการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของเสียง

การสำรวจเกี่ยวกับรูปแบบเพลง การเรียนรู้เรื่องรูปแบบของเพลงเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการเรียนรู้เรื่องพื้นที่ และ เสียง การเคลื่อนไหวและเสียงรวมกันเป็นรูปแบบของดนตรี กล่าวคือ จากการเคลื่อนไหวอย่างอิสระจะนำไปสู่การเดินรำ และจากเสียงจะนำไปสู่รูปแบบของบทเพลง เช่น บทนำเพลง ดั๊บทเพลง และบทจบของเพลง

ในแต่ละขั้นตอนของวิธีการนี้ เป็นไปในลักษณะจากการเลียนแบบ จนถึงการสร้างสรรคขึ้นเองจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนใหญ่ จากสิ่งง่ายๆ ไปสู่สิ่งที่สลับซับซ้อน จากแต่ละบุคคลไปสู่การเล่นดนตรีเป็นคณะบทเพลงที่ใช้เป็นบันไดเสียงเพนตาโทนิค ประกอบด้วยเสียงห้าเสียง คือ

โค เร มี ซอล ลา การซ้ำทวนของจังหวะ และสัญญาณมือ เป็นสื่อการสอนของวิธีการนี้ นอกเหนือไปจากเครื่องดนตรีของออร์ฟ ซึ่งพัฒนามาจากระนาดของแอฟริกา มีทั้งระนาดที่ทำด้วยไม้และโลหะ โดยมีขนาดต่างๆ กันตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ ลูกกระนาดแต่ละลูกสามารถถอดออกได้ ใช้เล่นเป็นเสียงสูงในลักษณะเสียงโซปราโน ไปจนถึงเสียงต่ำของเสียงเบส

หลักการสอนของโคคาย

โคคายมีความคิดว่า ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของเด็กที่มีความสำคัญ และควรได้รับการพัฒนาในลักษณะเดียวกับภาษา หลักสำคัญของวิธีการนี้ จึงได้แก่การเริ่มสอนดนตรีให้กับเด็กตั้งแต่วัยเล็กๆ โดยใช้เพลงพื้นบ้านฮังการีเป็นหลัก เช่นเดียวกับประสบการณ์ทางด้านภาษาเด็กควรได้รับฟังดนตรีก่อนที่จะแสดงออกในด้านการร้องหรือเล่น และหลังจากเด็กได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ด้านดนตรีพอเพียง กิจกรรมทางด้านการอ่านและการเขียนภาษาดนตรีจึงเริ่มสอนได้ วิธีการนี้เน้นการอ่านโน้ตเพลงโดยใช้สัญลักษณ์จากภาษาละติน (แบบซอล – ฟา) ประกอบกับสัญญาณมือ

วิธีการ

โดยการเน้นการร้องเพลงเป็นหลักวิธีการของโคคายจึงมีลักษณะเป็นระบบ ระเบียบ เป็นขั้นตอนอย่างมาก มิฉะนั้นเด็กจะไม่สามารถร้องเพลงได้ ถ้านำเพลงที่ยากเกินไปกว่าความสามารถของเด็กที่จะร้องได้มาใช้ วิธีการนี้เริ่มต้นด้วยแนวคิดที่ง่ายและไม่ซับซ้อนก่อน ในระยะต่อมา แนวคิดที่ยากขึ้นและซับซ้อนมากขึ้นจึงเข้ามามีบทบาท กล่าวคือ ใช้หลักการของการเรียนจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนใหญ่ แม้ว่าวิธีการนี้จะใช้ขลุ่ยรีคอร์เดอร์ และเครื่องประกอบจังหวะบางชนิดในการเรียนการสอน ในขั้นต่อมาสี่เหลี่ยมนี้มีส่วนสำคัญของวิธีการนี้ วิธีการนี้มุ่งเน้นการร้องเพลงเป็นหลัก กล่าวคือ การร้องเพลงให้ถูกต้องเสียงไม่เพี้ยน ความถูกต้องในเรื่องของระดับเสียง และการร้องโดยแสดงออกซึ่งอารมณ์ จะได้รับการเน้นเป็นสำคัญ สัญลักษณ์ของตัวโน้ตในระบบ ซอล – ฟา และสัญญาณมือ ซึ่งใช้แทนระดับเสียงช่วยพัฒนาการร้องเพลง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและประสบการณ์การรับรู้ในด้านโสตประสาทและด้านการอ่านโน้ตเพลง

ในขณะที่วิธีการอื่นๆ ที่พัฒนาขึ้นมาในยุโรป ใช้ระบบ โค แทนระดับเสียง C เท่านั้น วิธีการของโคคายให้ โค เป็นโทนิคเคลื่อนที่ไปตามระดับเสียงต่างๆ ในบันไดเสียงเมเจอร์และใช้ ลา ในลักษณะเดียวกันกับบันไดเสียงไมเนอร์ ลักษณะที่ได้เปรียบเมื่อใช้วิธีการนี้ คือ เด็กจะอ่านโน้ตได้คล่องแคล่วในทุกบันไดเสียง เพราะในการเรียนการสอน ตัวโคอาจอยู่ตำแหน่งใดๆ ในบรรทัดห้าเส้นก็ได้ นอกจากนี้โคคายยังคิดค้นระบบเสียง และตัวโน้ตแสดงจังหวะขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาเรื่องจังหวะ โดยเฉพาะ กล่าวคือ เมื่อเริ่มเรียนเกี่ยวกับจังหวะจะใช้ตัวโน้ตที่ไม่มีหัว ยกเว้นตัวขาว และตัวกลม พร้อมทั้งกำหนดเสียงต่างๆ แทนจังหวะ

เพลงที่ใช้ในตอนเริ่มแรกค่านึงถึงช่วงกว้างของท่านอง เพราะเด็กมีช่วงเสียงจำกัด และใช้เพลงที่อยู่ในบันไดเสียงห้าเสียง หรือเพนตาโทนิค คือ ประกอบด้วย โด เร มี ซอล ลา ส่วนฟา และที เริ่มเรียนในระยะต่อมา เพราะสองระดับนี้เป็นครึ่งเสียงในบันไดเสียงเมเจอร์ ซึ่งยากสำหรับเด็กในการร้อง ดังนั้นเพลงที่ใช้ระยะแรกจึงเป็นเพลงง่ายๆ ในระยะต่อมาเพลงยากๆ และเพลงอมตะจึงนำมาใช้สอนด้วย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า วิธีการสอนดนตรีทั้งสามนี้มีจุดมุ่งเน้นที่แตกต่างกันออกไปโดยใช้พื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดที่สำคัญประการหนึ่ง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนดนตรีเรียนรู้ดนตรีได้อย่างเป็นขั้นตอน ทำให้วิธีการเรียนการสอนทั้งสามวิธีแตกต่างกันออกไปด้วย วิธีการของคาลโครช มุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสดงออกและมีประสบการณ์ดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นสื่อ วิธีการของออร์ฟ มุ่งเน้นกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ และอิมโพรไวเซชั่น โดยใช้การเล่นเครื่องประกอบจังหวะ ส่วนวิธีการของโคดาซมุ่งเน้นพัฒนาความรู้ทางดนตรีโดยทั่วไป โดยใช้กิจกรรมทางการร้องเพลงเป็นหลัก จากหลักการและวิธีการทั้งสามที่แตกต่างกันนี้ จึงเห็นได้ว่าผู้ที่จะนำวิธีการใดไปใช้ควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนดนตรีของตนเป็นหลัก และนำเอาวิธีการที่เห็นว่าเหมาะสมไปปรับปรุงใช้ต่อไป

2.3.3 กิจกรรมดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544: 133-155) ได้ให้ความหมายคำว่ากิจกรรมดนตรี หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ทางดนตรีที่ผู้จัดกิจกรรมกำหนดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเรียนดนตรีสำหรับผู้ร่วมกิจกรรมดนตรี ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะดนตรี องค์ประกอบของกิจกรรม ประเภทของกิจกรรมดนตรีทำให้มีรายละเอียดขององค์ประกอบต่างกันไป ได้แก่ กิจกรรมดนตรีในห้องเรียน กิจกรรมดนตรีนอกห้องเรียน กิจกรรมดนตรีใน กิจกรรมตามสื่อต่างๆ

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมดนตรี

1. เพื่อการเรียนรู้สาระดนตรี การจัดกิจกรรมดนตรีแต่ละครั้ง ควรเป็นไปเพื่อการเรียนรู้สาระดนตรีตามที่ผู้จัดกิจกรรมมุ่งประสงค์ไว้ เช่น เป็นการให้ผู้ร่วมกิจกรรมเรียนรู้เรื่องเนื้อหาดนตรี ทักษะดนตรี ประวัติดนตรี เป็นต้น
2. เพื่อปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมทางดนตรี ค่านิยมดนตรีเป็นเรื่องที่สามารถสร้างได้ ด้วยการให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้สัมผัสกับดนตรีที่มีคุณค่า โดยแสดงให้เห็นจากกิจกรรมดนตรีถึงความไพเราะ ความงดงาม

3. เพื่อนำไปสู่ความซาบซึ้งในดนตรี กิจกรรมดนตรีที่ดีควรมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพัฒนา และหล่อหลอมให้ผู้ร่วมกิจกรรมดนตรีเห็นคุณค่าในความงามเพื่อนำไปสู่ความซาบซึ้งในดนตรีในที่สุด ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สูงสุดของการจัดกิจกรรมดนตรี
4. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเรียนรู้ดนตรีโดยทั่วๆ ไป ควรเริ่มต้นให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความสนุกสนานในการร่วมกิจกรรมดนตรี ซึ่งเป็นการสร้างความสนใจทางดนตรีของผู้ร่วมกิจกรรม

ข้อควรคำนึงในการจัดกิจกรรมดนตรี

1. ควรเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของผู้ร่วมกิจกรรม ควรเหมาะสมกับบุคลิกภาพ และพัฒนาการทางปัญญา และอารมณ์ สามารถตอบสนองต่อความสนใจในวัยนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม
 2. ควรเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับเพศของผู้ร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมดนตรี ในหลายสถานการณ์ควรคำนึงเพศเป็นอย่างยิ่ง ความแตกต่างระหว่างเพศมีผลต่อการดำเนินกิจกรรม
 3. ควรเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมพัฒนากระบวนการ คิดของตนเอง
 4. ควรเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถของผู้ร่วมกิจกรรม เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีความรู้สึกทำทลาย ทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม
 5. ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นสาระประโยชน์ทางดนตรีอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมในห้องเรียนควรเป็นกิจกรรมที่เน้นสาระประโยชน์ทางดนตรีเป็นสำคัญ
 6. ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทักษะดนตรีในแนวทางที่ถูกต้อง
- เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของทักษะที่ผู้เรียนรู้ควรปฏิบัติได้ การจัดกิจกรรมดนตรี ควรเน้นการพัฒนาทักษะดนตรีของผู้ร่วมกิจกรรมในแนวทางที่ถูกต้อง และเป็นลำดับต่อเนื่องกันอย่างแท้จริง
7. ควรเป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังเจตคติที่ดีทางดนตรี
- เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของการแสดงความสามารถและความรู้สึกในเรื่องของความงดงามทางโสตศิลป์ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและที่สำคัญ คือ มีเจตคติที่ดีดนตรีเท่านั้น จึงสามารถแสดงความสามารถของตนออกมาได้อย่างเต็มตามศักยภาพของ
8. ควรเป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ จัดรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับเพศและวัยของผู้ร่วมกิจกรรมรูปแบบกิจกรรมที่ดูน่าสนใจ จำเป็นต้องมีสื่อประกอบลักษณะต่างๆ ประกอบอยู่ด้วยเสมอ

ประเภทของกิจกรรมดนตรี

กิจกรรมดนตรีที่สำคัญแต่ละประเภทมีดังนี้

1. กิจกรรมการขับร้องประสานเสียง เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ เนื่องจากมีผู้ร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก บทเพลงที่ขับร้องมีความไพเราะทำให้ผู้ขับร้องต้องการร้อง ทักษะเบื้องต้นของการขับร้องประสานเสียงเป็นที่จำเป็นต้องได้รับการเรียนรู้ ถ่ายทอดอย่างถูกวิธี เพื่อให้เสียงร้องมีคุณภาพ ไพเราะและสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างดี ผู้สอนจึงควรได้รับการฝึกฝนและมีประสบการณ์การสอนมากพอ เพื่อช่วยพัฒนาทักษะในระยะแรกกับนักเรียนให้เกิดขึ้นได้โดยไม่ทำให้กิจกรรมการขับร้องประสานเสียงเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย บ่อยครั้งที่การซ้อมควรมีการแยกกลุ่มเพื่อให้แต่ละกลุ่มเสียงได้เรียนรู้แนวเสียงของตนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และไม่เสียเวลาคอยในการซ้อมกับแนวเสียงอื่น หลังจากนั้นจึงเป็นการซ้อมรวมกันทุกแนวเสียงในกรณีนี้จึงจำเป็นต้องมีผู้ช่วยฝึกซ้อมแนวเสียงต่างๆ ด้วย

2. กิจกรรมวงโยชวาทิต กิจกรรมวงโยชวาทิตเป็นกิจกรรมดนตรีที่นิยมอย่างมากในต่างประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีการจัดประกวดทั้งระดับประเทศ และระดับนานาชาติ หลายโรงเรียนพัฒนาและดำเนินกิจกรรมนี้ด้วย การลงทุนเป็นจำนวนมาก เพื่อหวังรางวัลในการแข่งขัน ซึ่งเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนได้ทางหนึ่งการจัดทำและดำเนินการกิจกรรมวงโยชวาทิต จำเป็นต้องใช้ทุนทรัพย์จำนวนมาก เนื่องจากเครื่องดนตรีที่ใช้ในวงแต่ละเครื่องมีราคาสูง และแต่ละเครื่องต้องใช้เป็นจำนวนมาก เฉพาะการลงทุนในการจัดซื้อเครื่องดนตรีเพียงอย่างเดียวจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนล้านบาทขึ้นไป จึงได้วงที่สมบูรณ์แบบ นอกจากนี้การดำเนินการของกิจกรรมจำเป็นต้องใช้ค่าใช้จ่ายมาก เนื่องจากนักเรียนในวงมีจำนวนมาก และการเรียนการฝึกซ้อมจำเป็นต้องใช้เวลาไม่แต่เฉพาะเวลาเย็นหลังเลิกเรียนเท่านั้น หากแต่ต้องใช้เวลาอื่นๆ ทำให้เสียงบประมาณในการดำเนินการสถานที่ที่เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีห้องในการฝึกซ้อม เก็บเครื่องดนตรีและวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ เนื่องจากการบรรเลงของวงโยชวาทิตมีการแปรขบวนด้วย จึงจำเป็นต้องใช้สถานที่กว้าง เช่น สนามขนาดใหญ่ในการเรียนและฝึกซ้อมอีกด้วย

3. กิจกรรมดนตรีไทย วงดนตรีไทยเป็นกิจกรรมที่หลายโรงเรียน หรือหลายสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีการจัดอย่างเป็นรูปแบบ ดนตรีไทยเป็นดนตรีประจำชาติ จึงน่าสนับสนุนให้ทุกโรงเรียนมีกิจกรรมวงดนตรีไทย ในระดับประถมศึกษา ครูดนตรีไทยย่อมเป็นผู้ดำเนินการสอนและฝึกซ้อมนักเรียนให้มีทักษะมากพอในการบรรเลงเพลงต่างๆ ปกติแล้วกิจกรรมวงดนตรีไทย มักเป็นผลเนื่องมาจากกิจกรรมการสอนทักษะดนตรีไทย เนื่องจากสามารถสอนในลักษณะของกลุ่มได้ การเรียนทักษะดนตรีไทยซึ่งเป็นกลุ่มเช่นนี้ จึงเป็นเรื่องไม่ยากที่ครูควรรวบรวม

นักเรียนเพื่อการบรรเลงเป็นวงดนตรีไทย การจัดวงดนตรีไทยในระดับประถมศึกษา สามารถจัดเป็นวงต่างๆ ได้หลายลักษณะ โดยอาจจะไม่เป็นรูปแบบวงมาตรฐานก็ได้ หรือจัดวงที่ใกล้เคียงกับรูปแบบมาตรฐานแต่ขาดเครื่องดนตรีบางประเภทไปบ้าง แต่ถ้าสามารถจัดวงดนตรีให้ครบและถูกต้องตามทฤษฎีย่อมเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

ในระดับมัธยมศึกษา กิจกรรมวงดนตรีไทยมักจะเป็นรูปแบบมาตรฐาน เนื่องจากในระดับมัธยมนักเรียนมีความสามารถในการบรรเลงมากกว่าในระดับประถมศึกษา การฝึกซ้อมเป็นเรื่องที่มักเป็นปัญหา เนื่องจากนักเรียนในวัยนี้มีความสนใจและกิจกรรมหลากหลาย การจัดตั้งชมรมดนตรีไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ถ้าโรงเรียนสามารถดำเนินการจัดตั้งชมรมดนตรีไทยได้ โดยมีนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการและครูเป็นที่ปรึกษาช่วยกันดูแลการดำเนินการ ย่อมทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนมีส่วนร่วม โรงเรียนควรให้การสนับสนุนในการดำเนินการของกิจกรรมวงดนตรีไทย ซึ่งสามารถใช้ในงานสำคัญของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

4. กิจกรรมวงออร์เคสตรา ในต่างประเทศ กิจกรรมวงออร์เคสตราเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่โรงเรียนต่างๆ ทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษาให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง แทบทุกโรงเรียนมีวงออร์เคสตราประจำโรงเรียน เพื่อใช้ในการบรรเลงในงานต่างๆ เนื่องจากวงออร์เคสตราเป็นพื้นฐานสำคัญของดนตรีคลาสสิก เมื่อเปรียบเทียบกับสังคมไทย เห็นได้ว่า ดนตรีคลาสสิกมิได้เป็นดนตรีประจำชาติหรือมาตรฐานของไทย ความจำเป็นในการจัดกิจกรรมวงออร์เคสตราจึงไม่จำเป็นเท่าใดนัก อีกทั้งการดำเนินกิจกรรมวงออร์เคสตราจำเป็นต้องใช้ทุนทรัพย์สูง ด้วยเหตุนี้ยากที่สังคมไทยมีการดำเนินการกิจกรรมวงออร์เคสตราอย่างเป็นเรื่องเป็นราวเช่นสังคมตะวันตก ปัญหาอีกประการหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมวงออร์เคสตรา คือ ขาดบุคลากร เนื่องจากในวงออร์เคสตรามีเครื่องดนตรีหลายประเภทจึงจำเป็นต้องมีผู้สอนเครื่องดนตรีแต่ละประเภท เมื่อรวมวงแล้วจำเป็นต้องมีผู้อำนวยเพลงซึ่งทำหน้าที่ควบคุมวงด้วยบุคคลเหล่านี้ล้วนต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องวงออร์เคสตรา เพลงคลาสสิก และการปฏิบัติเครื่องดนตรี จึงเป็นปัญหาอีกประการหนึ่งในการจัดกิจกรรมออร์เคสตราขึ้นในโรงเรียนในประเทศไทย

2.3.4 จิตวิทยาการสอนดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2541: บทหน้า-40) ได้กล่าวว่า การสอนดนตรีที่ดี ผู้สอนดนตรีควรมีความรู้ในเรื่อง จิตวิทยาการสอนดนตรี เป็นสาระพื้นฐานแขนงหนึ่งที่ช่วยให้ผู้สอนดนตรีมีความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน ปัจจัยที่สัมพันธ์เกี่ยวกับการเรียนการสอน รวมทั้งสาระดนตรีและสุนทรียศาสตร์ ซึ่งความรู้เหล่านี้ล้วนเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้สอนในการกำหนดแนวทางของการเรียนการสอนดนตรี

ดนตรีกับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา

ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่น คือ ช่วงอายุระหว่าง 12-18 ปี ในช่วงนี้ตามระบบการศึกษาได้แบ่งออกเป็นสองระดับคือ มัธยมศึกษา และมัธยมศึกษาปลาย ตามหลักของจิตวิทยาพัฒนาการ เด็กในช่วงนี้ก็มีอะไรหลายอย่างที่คล้ายคลึงกัน เพราะอยู่ในช่วงวัยรุ่นดังกล่าวแล้ว แต่เด็กในสองช่วงนี้ก็จะมีอะไรหลายอย่างที่แตกต่างกัน จึงควรกล่าวถึงเด็กในสองกลุ่มนี้โดยรายละเอียดแยกออกจากกันเพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการด้านต่างๆ อย่างชัดเจน รวมไปถึงดนตรีซึ่งมีบทบาทกับเด็กทั้งสองกลุ่มนี้แตกต่างกันด้วย

ระดับมัธยมต้น (12-15 ปี)

เด็กในวัยนี้สามารถเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับดนตรีได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากสติปัญญาพัฒนาไปอย่างมาก มีความเข้าใจในเรื่องความรู้สึกของเพลงได้ดี แนวคิดในเรื่องการประสานเสียงมีเด่นชัด ส่วนในด้านทักษะ เนื่องจากร่างกายเจริญเติบโตมากขึ้น การใช้กล้ามเนื้อต่างๆ มีมากขึ้น การเล่นดนตรีจึงดีขึ้น ในด้านเจตคติต่อดนตรี เด็กส่วนใหญ่มักชอบเพลงร็อก หรือเพลง ป๊อป เพราะมีจังหวะเร้าใจ สนุกสนานเข้ากับความคิดความอ่านของตนเอง อย่างไรก็ตามเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รับการปลูกฝังให้รักและเข้าใจดนตรีไทยมาตั้งแต่เด็กยังคงยึดมั่นและศึกษาดนตรีไทยต่อไปด้วยความรักความชอบมากขึ้น เพราะตนมีความคิดวิจารณ์มากขึ้นนั่นเอง ส่วนเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่ศึกษามาทางด้านดนตรีตะวันตกจะมีความเข้าใจ ในดนตรีตะวันตกที่ตนเล่นมาแต่เล็กมากขึ้น มีความรักความชอบเพิ่มพูนขึ้น การแสดงออกมีความละเอียดอ่อนมากขึ้น

ระดับมัธยมปลาย (15-18 ปี)

ในด้านดนตรี เด็กในวัยนี้ควรทราบความต้องการของตนแล้วว่า ตนต้องการเรียนดนตรีเป็นวิชาเอกหรือไม่ ถ้าต้องการ ควรมีความรู้ความเข้าใจในวิชาการด้านดนตรีมากพอสมควร ผู้เรียนควรมีความรับผิดชอบต่อตนเองได้ดี การฝึกซ้อม การพยายามแก้ไขข้อบกพร่องในการเล่นเมื่อผู้สอนแนะนำ ควรดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ ดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้นั้น ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากความสำนึกในตัวเอง ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากพัฒนาการด้านสติปัญญา ความคิด แต่อีกส่วนหนึ่งเป็นผลของการสอนและสภาพแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนดนตรีจึงควรมีความพร้อมในการสอนรวมทั้งการปฏิบัติตนในขณะสอนหรือติดต่อกับเด็ก นอกจากนี้กิจกรรมต่างๆ ทางดนตรีควรเปิดโอกาสให้กว้างออกไปเพื่อให้เด็กได้แสดงความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งผลโดยตรงของสิ่งนี้ได้แก่การทำให้เด็กรู้จักตนเองมากขึ้นนั่นเอง

ประการสำคัญที่ดนตรีเข้ามามีบทบาทกับผู้เรียนในวัยนี้ คือ การกล่อมเกลารมณ์ที่ไม่ค่อยคงที่นักให้อ่อนโยนลง มีการรับรู้ในความสวยงามของดนตรี ซึ่งทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของ

สุนทรียรสและเกิดความซาบซึ้งในดนตรี วิทยุจึงจัดเป็นช่วงระยะที่สำคัญมากระยะหนึ่งในการสร้างเสริมความเป็นตัวของตัวเองในการแสดงออกโดยมีดนตรีเป็นสื่อ

กิจกรรมต่างๆ ทางดนตรี ควรมีรูปแบบและหลักของการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถทางดนตรีของผู้เรียนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะกิจกรรมพิเศษนอกห้องเรียน เพราะเป็นวิถีทางที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกด้านดนตรีได้โดยตรง นอกจากนี้เป็นการดีถ้าผู้ปกครองสามารถสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนดนตรีพิเศษเพิ่มเติม ทั้งนี้ย่อมช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ดนตรีโดยเฉพาะด้านทักษะการเล่นเครื่องดนตรีเอกของตนอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เป็นผลช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเล่นดนตรีพอเพียงที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

จากพัฒนาการที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การที่ครูดนตรีจะสอนได้ดีนั้น ควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตวิทยาการสอนเป็นอย่างดี ทราบพัฒนาการต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในตัวนักเรียน ความเข้าใจเหล่านี้จะทำให้การเรียนรู้ดนตรีของเด็กมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3.5 สื่อการสอนดนตรี

สื่อการสอนดนตรีจัดเป็นสิ่งจำเป็นมาก เนื่องจากการสอนดนตรีเป็นเรื่องของเสียง ที่เป็นนามธรรม การใช้สื่อต่างๆ ทางด้านทัศนูปกรณ์มาช่วยในการสอนช่วยให้ลักษณะนามธรรมของดนตรีเป็นรูปธรรมมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนรู้ดนตรีได้เข้าใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสื่อประเภทเสียงจัดเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนดนตรีเพราะช่วยให้ผู้เรียนได้ฟังดนตรีเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และสื่อประเภทเครื่องดนตรีช่วยให้ผู้เรียนได้เล่นดนตรีซึ่งเป็นสิ่งเร้าช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ดนตรีได้อย่างดี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544: 167)

ประเภทของสื่อการสอนดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544: 167-172) ได้แบ่งประเภทของสื่อการสอนดนตรี ดังนี้

1. บทเพลง เพลงที่นำมาใช้ในการสอนควรได้รับการเลือกสรรเพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมตามทักษะต่างๆ และเหมาะสมกับผู้เรียนด้วย มีหลักในการเลือกดังนี้

1.1 ความยากง่ายของบทเพลง เพลงบางเพลงง่ายต่อการร้องและการฟัง ซึ่งสามารถนำมาใช้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัยและประถมศึกษาได้ ในขณะที่เพลงที่มีเนื้อหายากสามารถนำมาใช้ในระดับมัธยมศึกษา ความยากง่ายของเพลงดูได้จากองค์ประกอบด้านจังหวะและทำนอง

1.2 ความยาวของบทเพลง โดยปกติผู้เรียนระดับประถมมีช่วงสมาธิการฟังสั้น เพลง ในระดับประถมควรมีความยาวพอสมควร ไม่ควรยาวจนเกินไป ส่วนเพลงในระดับ

มัธยมสามารถมีความยาวได้มาก เพราะผู้เรียนมีความพร้อม และสมาธิในการฟังมากกว่าในระดับประถมศึกษา

1.3 ประเภทของบทเพลง ผู้เรียนควรมีโอกาสได้ฟังเพลงทุกประเภท ผู้สอนจึงควรนำเพลงทุกประเภทมาสอน ไม่ว่าจะเป็นเพลงไทย เพลงยอดนิยม เพลงอมตะทั้งของไทยและตะวันตก ตลอดจนเพลงพื้นเมือง เป็นต้น

2. แผนภูมิและแผนภาพ การสอนดนตรีมักจะเกี่ยวข้องกับเรื่องการอ่านโน้ตหรือร้องเพลงเสมอ ดังนั้น แผนภูมิลักษณะต่างๆ ควรเป็นสื่อดนตรีที่ผู้สอนจัดทำไว้ใช้ในการสอน นอกจากนี้แผนภาพซึ่งเกี่ยวข้องกับดนตรีก็เป็นสิ่งจำเป็น เช่น แผนภาพแสดงเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ แผนภาพผู้ประพันธ์เพลง เป็นต้น

2.1 แผนภูมิสามารถแยกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้ แผนภูมิเพลง แผนภูมิสัญลักษณ์ต่างๆ ทางดนตรี แผนภูมิแสดงโครงสร้างหรือรูปแบบด้านดนตรี แผนภูมิเกี่ยวกับลักษณะการจัดวงดนตรี แผนภูมิแสดงลักษณะเครื่องดนตรี หรือแสดงการเล่นเครื่องดนตรี แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของคีย์บอร์ดกับตัวโน้ต แผนภูมิแสดงการใช้โน้ตในการเป่าขลุ่ย

2.2 แผนภาพที่ใช้เสมอในการสอนดนตรี ได้แก่ แผนภาพเครื่องดนตรี แผนภาพ ผู้ประพันธ์เพลง แผนภาพแสดงลักษณะของวงดนตรีประเภทต่างๆ แผนภาพต่างๆ ที่ใช้ประกอบการอธิบายเกี่ยวกับบทเพลงหรือช่วยสร้างมโนภาพหรือความเข้าใจ

3. เครื่องดนตรี การสอนดนตรี สิ่งที่เขาไม่ได้คือเครื่องดนตรี เครื่องดนตรีที่ใช้ในการสอนดนตรีศึกษามักเป็นประเภทเครื่องประกอบจังหวะดนตรีต่างๆ ซึ่งใช้เล่นประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ควรมีเครื่องดนตรีในวงดุริยางค์ และเครื่องดนตรีไทยบางชนิด ให้ผู้เรียนได้เห็น หรือลองเล่นเป็นบางครั้งบางคราวเพื่อให้รู้จัก ส่วนเครื่องดนตรีที่ใช้ในการสอนทฤษฎี มักจะเป็นเครื่องดนตรีที่ผู้เรียนเป็นเจ้าของและใช้ในการฝึกฝน ไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรีประเภทใด ควรเป็นเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพ มีความทนทาน เพื่อความคุ้มค่าของการใช้งาน และเสียงที่ไพเราะ

3.1 เครื่องดี เครื่องดนตรีที่เล่นง่ายกว่าเครื่องดนตรีประเภทอื่นๆ คือเครื่องดนตรีที่ไม่มีระดับเสียง ส่วนเครื่องดีประเภทมีระดับเสียงเป็นเครื่องดนตรีที่เล่นยากกว่าเครื่องประกอบจังหวะที่ไม่มีระดับเสียง เนื่องจากเครื่องดีโดยทั่วไปมีราคาไม่แพงนัก และง่ายต่อการเล่นในระยะเริ่มแรก จึงเป็นเครื่องดนตรีที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา

3.2 คีย์บอร์ด เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดใช้ประกอบการสอนดนตรีตามแนวตะวันตกที่สำคัญที่สุด ผู้สอนดนตรีที่สามารถเล่นเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดได้มักช่วยให้บรรยากาศการสอนดนตรีมีชีวิตชีวาขึ้นได้เสมอ ผู้เรียนควรมีโอกาสได้เล่นทั้งทำนองและคอร์ดพร้อมกันเพื่อการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีประโยชน์ในการศึกษาดนตรีขั้นสูงต่อไป

3.3 ขลุ่ย เครื่องดนตรีประเภทเป่า เช่น ขลุ่ย หรือรีคอร์เดอร์ จัดเป็นเครื่องดนตรีที่มีราคาย่อมเยา และมีหลักเบื้องต้นในการเล่นไม่ยากจนเกินไป จึงจัดเป็นเครื่องดนตรีที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะการเล่นเครื่องดนตรีทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

4. สื่อประเภทเสียง สิ่งหนึ่งที่ขาดมิได้ในการสอนดนตรีคือ สื่อประเภทเสียง ได้แก่ วัสดุ และอุปกรณ์เสียง เพราะในการสอนดนตรีทักษะ การฟังจัดเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญ การให้ผู้เรียนได้ฟังเพลงจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งวัสดุ และอุปกรณ์เสียงควรมีคุณภาพดีเพื่อสร้างเสริมและพัฒนาการรับรู้เชิงคุณภาพของผู้เรียนซึ่งนำไปสู่ความซาบซึ้งในดนตรี

4.1 วัสดุเสียง ได้แก่ แผ่นเสียง แอ็บเสียง หรือเทป และดิสก์ โดยทั่วไป แอ็บเสียงเป็นสิ่งที่ใช้กันอย่างกว้างขวางเพราะสะดวกในการใช้ ราคาไม่แพง หาซื้อได้ง่าย การเก็บรักษาง่ายและไม่เปลืองที่นัก

4.2 อุปกรณ์เสียง สิ่งสำคัญในการสอนดนตรีอีกอย่างหนึ่งคืออุปกรณ์เครื่องเสียงจำพวก เครื่องแอ็บเสียง เครื่องเล่นแผ่นเสียงควรเป็นเครื่องเสียงที่มีคุณภาพพอสมควร ถึงระดับคุณภาพดี เพราะเครื่องเสียงจำพวกนี้สามารถให้เสียงที่มีคุณภาพดี ทำให้ผู้เรียนได้รับฟังดนตรีไพเราะ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้ผู้เรียนเกิดความชอบ ความรัก และซาบซึ้งในดนตรีได้

4.3 สื่ออื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว สิ่งต่างๆ อีกมากมายที่สามารถจัดเป็นสื่อในการสอนดนตรีได้ เช่น เครื่องดนตรีที่ผลิตขึ้นเอง ชุดสื่อการสอนดนตรีต่างๆ ในรูปแบบของเกมประกอบการสอน หรือสื่อช่วยเสนอเรื่องประเภทของวงดนตรีต่างๆ

หลักการเตรียมและจัดทำสื่อระดับมัธยมศึกษา

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544: 176-177) ได้กล่าวถึงการเตรียมและจัดทำสื่อการสอนดนตรีระดับมัธยมว่า ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาจัดเป็นผู้เรียนที่มีประสบการณ์ดนตรีมากพอแล้ว การเรียนรู้นดนตรีจึงสามารถเรียนในระดับค่อนข้างลึกซึ้งได้ และในการเรียนการสอนดนตรีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยดนตรีด้วยนอกเหนือจากการเรียนรู้ภายในห้องเรียน

1. บทเพลง เพลงทุกชนิดที่เป็นเพลงร้องผู้เรียนในวัยนี้ควรร้องได้ เรื่องช่วงเสียงผู้เรียนในวัยนี้ ควรแบ่งแยกเป็นเสียงต่างๆ ตามธรรมชาติของเสียงแต่ละคน บทเพลงประสานเสียงใช้ได้ดีในการสอนร้องแบบห้องเรียน ถ้าเป็นการร้องประสานเสียง สำหรับเพลงที่ใช้ในการฟังมีความยาวความสลับซับซ้อนได้มาก ผู้เรียนควรได้ฟังเพลงยากๆ ที่เป็นตัวอย่างของเพลงแต่ละประเภทแต่ละยุคโดยสามารถวิเคราะห์ลักษณะต่างๆ ไปได้ ในด้านรูปแบบ โครงสร้างต่างๆ ของเพลงสิ่งที่ผู้สอนควรกระทำคือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเพลงที่นำมาใช้ศึกษาได้ในบางโอกาส

เพื่อเรียนรู้ถึงรสนิยมด้านดนตรีของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อดนตรี เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสนในการเลือกเพลงมาศึกษาด้วยตนเอง นอกจากนี้บทเพลงประกอบการเคลื่อนไหวและละครเพลงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนในวัยนี้ควรมีโอกาสศึกษาและแสดง ซึ่งสามารถจัดเป็นกิจกรรมดนตรีของสายวิชาดนตรีได้

2. แผนภาพและแผนภูมิ ผู้เรียนในวัยนี้สามารถรับรู้สิ่งที่เป็นนามธรรมได้มากกว่าผู้เรียนในระดับประถมศึกษา การมีแผนภูมิและแผนภาพประกอบการสอนดนตรีย่อมช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจได้รวดเร็วและดีขึ้นได้ ภาพต่างๆ เช่น ภาพเครื่องดนตรี วงดนตรี ผู้ประพันธ์เพลง ส่วนแผนภูมิเพลง หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ทางดนตรีสามารถใช้สีขาวตามมาตรฐานได้ สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในระดับประถมศึกษาสามารถนำมาใช้ได้ในระยะเริ่มแรกของการเรียน เพื่อช่วยต่อความเข้าใจ

3. สื่ออื่นๆ สามารถใช้หลักในการจัดทำเลือกสรรของระดับประถมศึกษาได้ แต่ความลึกซึ้งของเนื้อหาที่นำมาควรมีมากกว่า ประเภทแถบภาพควรมีหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นการแสดงดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมือง ดนตรีตะวันตก รวมถึงโอเปร่าด้วย สิ่งหนึ่งที่สำคัญในระดับการศึกษานี้คือหนังสือประกอบการค้นคว้าหนังสืออ่านประกอบ ผู้สอนดนตรีและห้องสมุดโรงเรียนควรมีส่วนร่วมกันจัดหาหนังสือดนตรีทั้งด้านทฤษฎีสาขาต่างๆ และโน้ตดนตรี สิ่งต่างๆ เหล่านี้สามารถช่วยให้การเรียนดนตรีของผู้เรียนลึกซึ้ง และพัฒนาไปได้อย่างไม่มีขอบเขต

2.3.6 การวัดผลและประเมินผลดนตรี

การวัดผลและประเมินผลทางดนตรีนั้น ครูดนตรีต้องคำนึงถึงหลักการวัดและการประเมิน ฦรฐ์ สุทธจิตต์ (2544: 193-207) ได้กล่าวถึงการประเมินผลดนตรีว่ามีอยู่ สามส่วนคือ

การประเมินผลเนื้อหาดนตรี ได้แก่ องค์ประกอบดนตรี และวรรณคดีดนตรี ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรี สามารถประเมินผลโดยใช้การทดสอบในรูปแบบของข้อสอบลักษณะต่างๆ ได้ เนื่องจากเป็นการประเมินผลทางด้านเนื้อหา แนวคิด ไม่ได้เกี่ยวข้องกับทักษะปฏิบัติ การประเมินผลเนื้อหาดนตรี ควรประเมินความรู้ในแง่มุมต่างๆ คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าด้วย แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดผล โดยส่วนใหญ่ สามารถใช้ข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัยได้

การประเมินผลทักษะดนตรี เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติ ซึ่งสามารถกระทำได้ในสองลักษณะ คือการปฏิบัติเดี่ยวและการปฏิบัติรวมวง การประเมินผลทักษะดนตรีค่อนข้างใช้เวลานาน ครูดนตรีควรคำนึงถึงระยะเวลาในการประเมินด้วย ควรมีการประเมินผลทักษะต่างๆ ครอบคลุมประเภทตามที่คุณสอนไป คือ การประเมินผลเกี่ยวกับทักษะการฟัง การร้อง การเต้น การเคลื่อนไหว การอ่าน และการสร้างสรรค์ การวัดผลทักษะดนตรีควรแบ่งคะแนนการวัดผลออกเป็นสองส่วน คือ ความสามารถในการปฏิบัติทักษะ(เชิงปริมาณ)และคุณภาพในการปฏิบัติ (เชิงคุณภาพ)

การประเมินผลเจตคติดนตรี เกี่ยวข้องกับรสนิยม ความชอบ ความมีสุนทรีย์ และความซาบซึ้ง เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในจิตใจและอารมณ์ ซึ่งผู้เรียนอาจแสดงออกให้เห็นเด่นชัดหรือไม่ แสดงออกเป็นพฤติกรรมก็ได้ ดังนั้นการวัดผลเจตคติดนตรีจึงควรหาวิธีการที่จะวัดให้ได้อย่างแท้จริงเท่าที่จะกระทำได้ ซึ่งข้อมูลที่ได้มาอาจจะถูกต้อง หรือผิดพลาดได้ วิธีการที่ใช้วัดเจตคติดนตรี จึงควรเป็นวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงเจตคติดนตรีที่ตนมีออกมา

2.4 ภูมิการดนตรี (musicianship)

David J. Elliot (อ้างถึงใน ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2550) ได้กล่าวไว้ว่า ภูมิการดนตรี (Musicianship) คือสิ่งที่ผู้สร้างงานดนตรี (นักดนตรี นักแต่งเพลง) รู้ว่าจะต้องทำอะไร รู้วิธีการดำเนินงาน รู้กระบวนการ โดยการเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนอย่างมีลักษณะบ่มเพาะอย่างเฉพาะเจาะจงในเรื่องรูปแบบโครงสร้างการเรียบเรียงทางดนตรี ภูมิการดนตรีเป็นความรู้สำคัญของ ความรู้แบบวิธีดำเนินการ

ในอดีตมีความคิดว่าการเข้าใจดนตรี (Music understanding) นั้นเป็นคนละส่วนกับการสร้างงานดนตรีที่ดีได้นั้นจะต้องทำอะไร (How to make music well)

ความคิดนี้ เกิดจากแนวคิดทฤษฎีแบบ Dualistic ที่เชื่อว่า ความรู้แบบวจนะเกี่ยวกับดนตรีนั้นเป็นความเข้าใจอย่างแท้จริง และพิจารณาว่าความสามารถในการสร้างงานดนตรีที่ดีนั้นเป็นเรื่องของความชำนาญ หรือเป็นพฤติกรรม (Behavior) ดังนั้นความเข้าใจดนตรีกับความชำนาญดนตรี ทั้งสองส่วนจึงแยกออกจากกัน

ปัจจุบันนักคิดทางดนตรีต่างสรุปว่า การสร้างงานดนตรี (Making music) เป็นความรู้ที่เกิดระหว่างการกระทำ (Knowing in action) ในเรื่องนี้ Howard Gardner ได้แสดงความคิดเห็นด้วยกับความคิดดังกล่าว เมื่อถูกถามว่า ความเข้าใจในศิลปะ (ดนตรี) นั้นเป็นอย่างไร คำตอบจึงมุ่งเน้นความเข้าใจที่เกิดจากตัวหนังสือ ซึ่งหมายถึง มโนคติทางดนตรีที่อธิบายออกมาได้เท่านั้น เช่น มโนคติเรื่องจังหวะ มโนมติก้าวเรเนอซองค์ มโนคติเรื่องรูปแบบลักษณะสมัยนิยมทางดนตรี แต่ถ้าความเข้าใจนั้น ความสำคัญอยู่ที่ความสามารถที่ต้องแสดงออกมาให้ปรากฏ หมายถึง การกระทำที่ตนเองมีความรู้ และสามารถกระทำหรือสร้างสิ่งที่ตนรู้ออกมาได้อย่างดี ความเข้าใจทางดนตรีก็จะรวมไปถึงผลิตผลงานทางดนตรีไม่ว่าจะเป็นการเล่นดนตรี การร้อง การทำคีตปฏิภาณ การแต่งเพลง ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้เป็นความเข้าใจอย่างแท้จริง เพราะว่าการที่ใครก็ตามที่ทำเช่นนั้นได้ ผู้นั้นต้องเข้าใจถึงแก่นแท้ของประสบการณ์ศิลปะอย่างลึกซึ้ง

จากหนังสือ ปรัชญาดนตรีศึกษาของ David J. Elliot กล่าวว่า ดนตรีคือการปฏิบัติ (Praxial philosophy of music education) โดยยึดถือว่า ภูมิการดนตรีคือความเข้าใจทางดนตรี ที่อยู่ในรูปของการกระทำอย่างเข้าใจ และการเข้าใจทางดนตรีนั้นมีระดับความลึกซึ่งมากกว่าความรู้แบบหลักการที่รู้เพียงผิวเผินเกี่ยวกับงานดนตรี ความเข้าใจเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ของความรู้ที่หลากหลายแบบเครือข่ายและอยู่ในรูปของการปฏิบัติจริง คำว่าการทำ (Working) หมายถึง การปฏิบัติได้จริง และมีความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัตินั้นๆ มีความรู้หลักการในเรื่องบริบทและจุดประสงค์ของการปฏิบัติ ดังนั้นถ้าเรายอมรับว่า การปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของภูมิการดนตรีและภูมิการดนตรีเป็นเรื่องของความเข้าใจ ดังนั้นการปฏิบัติทางดนตรีจึงเป็นการสร้างความเข้าใจทางดนตรีอย่างแท้จริง

David Perkin แนะนำว่า คำว่า “ความเข้าใจ” จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะอย่างน้อย 5 ประการ ซึ่งภูมิการดนตรีก็มีคุณสมบัติดังกล่าวเช่นกัน โดยคุณสมบัติทั้ง 5 ได้แก่

1. สามารถเปรียบเทียบเทียบเคียงความรู้ (Thinking and knowing) คือสามารถนำเอาการคิดและการรู้นั้นไปใช้เพื่อตอบสนองต่อ จุดประสงค์ แนวคิด มาตรฐานทางดนตรี รวมทั้งบริบททางประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบทางดนตรี ทำให้การเล่นนั้นมีความหมายมากขึ้น

2. มีการเชื่อมโยงความรู้ (Coherent) ในทางดนตรี หมายถึง การนำเอาความรู้ที่เกิดขึ้นในใจซึ่งไม่สามารถอธิบายด้วยวาจา และความรู้แบบวาจา มาคิดระหว่างการทำ, การเล่น และการสร้างงานทางดนตรีได้ ในทางดนตรีการมีความรู้ไม่ได้หมายถึงแค่การรู้เท่านั้น แต่หมายถึงการนำเอาความรู้ที่หลากหลายดังกล่าวมานั้นมาใช้ร่วมกัน มาบูรณาการความรู้ในกิจกรรมทางดนตรี เพื่อให้การเล่นดนตรี หรือการสร้างงานดนตรีของตัวเองนั้นสมบูรณ์ รวมทั้งสามารถเล่น หรือสร้างงานดนตรีได้อย่างมีศิลปะทางดนตรี

3. มีมาตรฐานการเชื่อมโยงของความรู้การฝึกปฏิบัติ (Standard of coherent) ซึ่งเป็นคำของ Perkins ซึ่ง David J. Elliot เรียกว่า มาตรฐานของการปฏิบัติทางดนตรี มาตรฐานของการปฏิบัติทางดนตรี เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของภูมิดนตรี เป็นความสำคัญในการทำกิจกรรมทางดนตรีทั้งหมด มาตรฐานยังเป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาภูมิดนตรี เนื่องจากช่วยให้เรานำความรู้ที่หลากหลายมาใช้ร่วมกัน และถ้าผู้เล่น หรือผู้สร้างงานดนตรีได้มีการวิเคราะห์ถึงมาตรฐานทางดนตรีแล้ว ไม่เพียงผู้เล่น หรือผู้สร้างงานดนตรีจะบรรลุถึงจุดหมายตามที่ต้องการ ผลงานที่ได้จะเป็นงานที่มีมาตรฐานดีขึ้นกว่าเดิมอีกด้วย

4. เป็นความรู้ในรูปของการปฏิบัติได้ (Productive) ในทางดนตรี ความรู้ดังกล่าวอยู่ในรูปของการนำเอาความเข้าใจ และภูมิดนตรีมาใช้ในการปฏิบัติจริงได้ ซึ่งคำนี้ Perkins ใช้คำศัพท์ว่า การนำเอาหลักการมาใช้ ซึ่งหมายถึง การแสดงให้เห็นว่ามีความเข้าใจในการกระทำกิจใดๆ ก็ตามให้สัมฤทธิ์ผล

5. เปิดกว้าง (Open) ความเข้าใจที่แท้จริงต้องอยู่ในรูปเปิดกว้าง สามารถนำเอาความเข้าใจนั้นไปใช้ในกระบวนการอื่นๆ หรืองานอื่นๆ ได้ ไม่จบลงที่งานแบบใดแบบหนึ่ง ความเข้าใจแบบเปิดกว้างนี้เกิดจากความเข้าใจในความรู้แบบเครือข่าย สามารถนำเอาความรู้ในรูปแบบของการรับ และการนำไปใช้ที่หลากหลาย การเปิดกว้างช่วยทำให้ความรู้ทางดนตรี หรือภูมิดนตรีนั้นมีความสมบูรณ์ทั้งในด้านความลึกซึ้งและความหลากหลายของความรู้

โดยสรุป ภูมิการดนตรีมีความหมายเช่นเดียวกับความเข้าใจ และภูมิการดนตรีที่เกี่ยวข้องกับการเล่นหมายถึง การเล่นอย่างเข้าใจในด้านการปฏิบัติและการใช้ความรู้ที่เหมาะสม โดยในการสร้างงานดนตรี (การเล่น การสร้าง) ประกอบด้วยการนำความรู้ที่หลากหลายมาใช้ร่วมกัน, ใช้ได้จริง และเปิดกว้างอย่างอิสระ

ระดับของภูมิการดนตรี (Levels of Musicianship)

เนื่องจากภูมิการดนตรีอยู่ในรูปของความรู้ที่เปิดกว้างอย่างอิสระไร้ขอบเขต แต่เพื่อให้การสอนภูมิการดนตรีนั้นสามารถจัดการสอนได้ David J. Elliot จึงได้ยึดแนวของ Dreyfus and Dreyfus ซึ่งแบ่งภูมิการดนตรีออกเป็น 5 ระดับ โดย 5 ระดับนี้ไม่เกี่ยวข้องกับอายุ แต่ขึ้นอยู่กับความเป็นดนตรีที่เกิดจากการเล่น การร้อง การทำศิลปปฏิภาณ การแต่งเพลง การเรียบเรียงเสียงประสาน การอำนวยเพลง และการฟังเพลงนั้นว่าอยู่ในระดับใด โดยทั้ง 5 ระดับจะแสดงออกถึงภูมิการดนตรีที่แสดงออกในการปฏิบัติดนตรี โดยภูมิการดนตรี ทั้ง 5 ขั้น ได้แก่

1. ขั้นฝึกหัด (Novice) ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้แบบหลักการ (Formal knowledge) ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไม่มากนัก มีความรู้แบบไม่สามารถบอกด้วยวาจา และแบบบอกได้ด้วยวาจาเล็กน้อย ในการเล่นมักอยู่ในรูปเล่นไปตามขั้นตอนที่กำหนด ในการคิดทางดนตรีอยู่ในรูปการลองผิดลองถูก ยังไม่สามารถคิดได้เองระหว่างเล่น ผู้ที่จัดอยู่ในขั้นฝึกหัดจะมีความรู้ในระดับ ความรู้ที่เกิดจากสัมผัสประสบการณ์ (Informal knowledge) ไม่มีในตำรา ,ความรู้ที่เกิดจากพุทธิปัญญา (Impressionistic knowledge) และความรู้ที่เกิดจากอภิปัญญา (Supervisory) เพียงเล็กน้อย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ยังฝึกมาน้อย ยังคงต้องเรียนรู้ต่อไป การแก้ปัญหาทางดนตรีในระดับนี้ยังไม่สามารถที่จะวิเคราะห์ภาพรวมของปัญหาได้ ยังมองวิธีการแก้ปัญหาแบบแคบๆ ใช้วิธีลดสภาพของปัญหาลงในการเล่นยังไม่สามารถแสดงถึงแนวคิดหรือเล่นได้ดี

2. ขั้นก้าวหน้า (Advance beginner) ในระดับนี้มีความรู้ทางดนตรีทั้ง 4 แบบของภูมิการดนตรี ได้แก่ ความรู้แบบตามหลักการ (Formal knowledge), ความรู้ที่เกิดจากการสัมผัสประสบการณ์ ไม่มีในตำรา (Informal knowledge), ความรู้ที่เกิดจากพุทธิปัญญา (Impressionistic knowledge) และความรู้แบบอภิปัญญา (Supervisory) แต่มีไม่มาก เป็นขั้นที่นำเอาความรู้ที่

หลากหลายมาใช้ในการเล่นดนตรี การสร้างดนตรี เริ่มมีการใช้ความรู้ความคิดในกระบวนการเล่น การสร้างงานทางดนตรี ในการคิดเริ่มใช้ความคิดทบทวนในการเล่น การสร้าง แต่ยังไม่มีอยู่ในขั้นของการคิดได้อย่างคล่องแคล่ว ในการแสดงออกทางดนตรีเริ่มมีการแสดงออกทางดนตรีในการเล่น แต่อยู่ในแ่งมมของตนเอง ตามที่ตนเองรู้และเข้าใจเท่านั้น

3. ขั้นมีความสามารถ (Competency) ในขั้นนี้จะเห็นว่ามีรูทั้ง 4 แบบ และภูมิการดนตรีทั้ง 4 แบบแสดงออกมาด้วยวณะ แบบวาจา และแบบอวณะ แบบไม่แสดงออกมาด้วยวาจา สามารถนำเอาความรู้ที่หลากหลายมาใช้ในการปฏิบัติ มีความสามารถในการเตือนตัวเอง สามารถควบคุมและทบทวนตนเองในการเล่น เพื่อให้การเล่นของตนเองนั้นมีมาตรฐาน มีความเข้าใจทั้งความรู้แบบหลักการและแบบการใช้ปฏิภาณ สามารถแก้ปัญหาได้โดยปัญหานั้นเกิดจากการชี้แนะของครูผู้สอน ระดับนี้จัดอยู่ในขั้นมีความสามารถ ซึ่งถ้าผู้เรียนสามารถทราบหรือระบุปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง เท่ากับผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจด้านภูมิการดนตรี ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ขั้นชำนาญการ

4. ขั้นชำนาญการ (Proficiency) ในขั้นนี้ต้องเป็นผู้ที่สามารถเล่นดนตรีได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งเกิดจากการคิดในระหว่างการเล่นว่ามีปัญหาใดบ้าง สามารถแก้ไข และสามารถแสดงออกมาในระหว่างการเล่นได้ นอกจากนี้ผู้ที่อยู่ในขั้นชำนาญการจะสามารถนำความรู้ในระดับความรู้ที่เกิดจากการสังสมประสบการณ์ ไม่มีในตำรา (Informal knowledge), ความรู้ที่เกิดจากพุทธิปัญญา (Impressionistic knowledge) และความรู้แบบอภิปัญญา (Supervisory) ต่างๆ มาใช้ในการคิดทั้งในเรื่องการตีความงานดนตรีและในการเล่นของตนเอง

5. ขั้นผู้เชี่ยวชาญหรือศิลปิน (Expert) ในขั้นนี้ Dreyfus and Dreyfus เรียกว่า ขั้นความเข้าใจธรรมชาติของการกระทำอย่างลึกซึ้ง (Deep situation understanding) การแบ่งออกว่าใครเป็นผู้เชี่ยวชาญสามารถดูได้จากความสามารถและการนำเอาความรู้แบบต่างๆ คือ ความรู้แบบตามหลักการ (Formal knowledge), ความรู้ที่เกิดจากการสังสมประสบการณ์ ไม่มีในตำรา (Informal knowledge), ความรู้ที่เกิดจากพุทธิปัญญา (Impressionistic knowledge) และความรู้แบบอภิปัญญา (Supervisory) มาใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว อย่างบูรณาการความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกัน นอกจากนี้สามารถใช้การคิดทางศิลปะ การคิดที่เกิดขึ้นระหว่างการเล่น (Thinking in action) ได้อย่างดีเลิศ บุคคลในระดับนี้จึงไม่ใช่เพียงแต่เป็นผู้สามารถแก้ปัญหาทางดนตรีที่เกิดขึ้นจากงานประพันธ์เท่านั้น แต่ยังสามารถแสดงออกในด้านความรู้สึทางดนตรี การแสดงออกทางศิลปะได้ดีเยี่ยมด้วย

2.5 คุณภาพและสมรรถนะของครูดนตรี

ในปี พ.ศ. 2515 คณะทำงานการพัฒนาด้านการฝึกหัดครูของสมาคมครูดนตรีแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา (The Commission on Teacher Education of Music Education National Conference (MENC) โดย Robert Klotman ได้เสนอรายงาน ชื่อ Final Report ซึ่งในรายงานมีจุดประสงค์เพื่อหาแนวทาง หลักการในการพัฒนาวิชาชีพครูดนตรี หลักสูตรการฝึกหัดครูดนตรี (อ้างถึงใน ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2550) เรื่อง คุณภาพ และสมรรถนะของครูดนตรีศึกษา

คุณภาพและสมรรถนะของครูดนตรี

คุณสมบัติของครูดนตรีที่ดีนั้นเกิดจากหลักสูตร การฝึกหัดครู หลักสูตรต้องแสดงให้เห็นถึงการสร้างครูที่มีคุณสมบัติที่จะกล่าวต่อไปนี้จะเป็นผู้จบการศึกษา ซึ่งสามารถแสดงทำได้โดยการมีเครื่องมือที่ใช้วัดผลที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ สามารถวัดความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ทฤษฎี และเทคนิควิธีการสอนไปใช้ได้เหมาะสมและทำได้อย่างดี

ทักษะทางดนตรีและความรู้ความเข้าใจทางดนตรีนั้น นักศึกษาที่จะจบออกไปต้องแสดงให้เห็นด้วยการปฏิบัติโดยการรับรู้ทั้งทางหู และตา นักศึกษาที่จะเป็นครูดนตรีต้องแสดงให้เห็นว่ามีความรู้ และมีความสามารถในการสอนดนตรีทุกประเภท เนื่องจาก ปัจจุบันความต้องการทางด้านดนตรีมีมากกว่าแต่ก่อน การเป็นครูดนตรีมิใช่เป็นเพียงผู้ที่เล่นดนตรีได้ แต่ต้องเป็นผู้ที่มีภูมิความรู้ทางด้านการดนตรี และต้องเป็นผู้ที่เปิดใจกว้าง ที่จะยอมรับสิ่งใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการดนตรี รวมทั้งสามารถจัดการกับสิ่งใหม่ๆ ที่ตนเองต้องเผชิญหน้าได้

ครูดนตรี คือผู้ที่ถ่ายทอดวิธีการหาความพอใจทางดนตรีให้กับผู้อื่นและสามารถสอนนักเรียนให้เกิดประสบการณ์ทางดนตรีและสามารถนำเอาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนไปใช้กับโลกอันกว้างใหญ่ทางดนตรีต่อไปได้ คุณสมบัติต่อไปนี้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูดนตรี ได้แก่

2.5.1 คุณสมบัติเฉพาะตน (Personal Qualities)

ครูดนตรีก็เช่นเดียวกับครู เพียงแต่ครูดนตรีคือผู้ที่เลือกสาขาสายดนตรีในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการเป็นครูดนตรีที่ดีจะละเลยไม่ได้ เพราะว่าถ้าหากจะไม่สามารถเป็นครูที่ดีได้ คุณสมบัติเฉพาะตนของครูดนตรี ต้องมีดังนี้คือ

2.5.1.1 มีความสามารถในการสอนสั่งผู้อื่น ครูดนตรีจะต้องแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่สามารถสอนสั่ง กระตุ้น แนะนำผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี และเกิดการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน

2.5.1.2 เป็นผู้ที่ไม่ฝักใฝ่ศึกษาเพิ่มเติมทั้งในศาสตร์ของดนตรีและศาสตร์อื่นๆ โดยมีจุดประสงค์เพื่อที่จะพบวิธีการเรียนการสอนที่ได้ผลมากขึ้น

2.5.1.3 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องผู้อื่นและสังคม และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ว่าแต่ละคนมีพื้นฐานที่ไม่เท่าเทียมกัน ไม่รังเกียจนักเรียนที่มีวัฒนธรรมที่ต่างไปจากตน

2.5.1.4 เป็นผู้ที่มีความเข้าใจถึงศาสตร์สาขาอื่นๆ ต้องมีความ คำนึงเกี่ยวกับกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์ และสามารถนำเอาความรู้ที่นั้นมาประยุกต์ใช้ได้ ครูดนตรีต้องรู้ถึงความเหมือนและความแตกต่างระหว่างดนตรีกับศิลปะแขนงอื่นๆ และต้องสนใจที่จะเรียนรู้ว่าดนตรีกับศาสตร์สาขาอื่นๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

2.5.1.5 เป็นผู้ที่มีแนวคิดใหม่ๆ ยอมรับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ผลหรือข้อสรุปที่ได้จากการทดลอง และผลงานทางดนตรีใหม่ๆ รวมทั้งการพัฒนาในด้านกระบวนการเรียนการสอน สื่อการสอน เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการสร้างเสียงดนตรีแบบใหม่ๆ

2.5.1.6 เป็นผู้ที่สามารถนำเอาจินตนาการมาใช้ ต้องเรียนรู้ และมีความสามารถในการสร้างสรรค์ทางดนตรี นอกจากนี้ยังต้องมีแนวคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเพื่อนร่วมงาน

2.5.1.7 เข้าใจบทบาทหน้าที่ของครูดนตรี กลุ่มเกลาผู้เรียนให้เกิดความสมบูรณ์ทั้งทางด้านอารมณ์ สติปัญญา สิ่งที่สำคัญสำหรับครูดนตรีคือ ต้องแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจถึงระดับความสามารถในการปฏิบัติทางดนตรี และในด้านวรรณกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน

2.5.2 คุณสมบัติทางการดนตรี (Music Competencies)

2.5.2.1 ความสามารถในการสร้างเสียงดนตรี/ปฏิบัติดนตรี

1) ในการปฏิบัติดนตรี สามารถแสดงออกถึงความเข้าใจทางการเล่นดนตรีและมีเทคนิคการเล่นที่ถูกต้อง ทั้งการเล่นเครื่องดนตรีและการร้อง ต้องแสดงให้เห็นว่ามีความรู้ความสามารถอย่างพอเพียงในการตีความบทเพลง ทั้งบทเพลงในอดีตและปัจจุบัน ต้องสามารถทำคีตปฏิภาณ/อิมโพรไวเซชัน บทเพลง ควรได้รับประสบการณ์การปฏิบัติดนตรีทั้งในรูปแบบ การเล่นเดี่ยว การเล่นรวมวงเล็ก และรวมวงใหญ่

2) เล่นประกอบบทเพลงง่ายๆ ได้ สามารถเล่นประกอบบทเพลงง่ายๆ ได้ด้วยเปียโนหรือกีตาร์ และสามารถใช้เครื่องดนตรีดังกล่าวในการจัดการเรียนการสอนดนตรีได้

3) สามารถร้องเพลงได้ ครูดนตรีต้องเข้าใจว่า เสียงร้องของมนุษย์ก็คือเครื่องดนตรีชิ้นหนึ่ง ครูต้องมีทักษะการร้องเพลงได้ดี โดยในการร้องนั้นต้องสามารถสื่อสารสาระสำคัญของบทเพลงนั้นออกมาได้ และสามารถนำผู้อื่น ในการขับร้องได้

4) สามารถอำนวยเพลงได้ ครูดนตรีต้องอำนวยเพลงได้ และในการอำนวยเพลงนั้นต้องแสดงให้เห็นถึงทักษะ การใช้เทคนิคการอำนวยเพลงที่จะช่วยให้วงดนตรี/วงขับร้องประสานเสียงที่ตนเองอำนวยเพลงนั้นสามารถบรรเลงบทเพลงได้ถูกต้องตามต้นฉบับ

5) สามารถให้คำปรึกษาและประเมินผลการปฏิบัติดนตรีของผู้อื่นได้ ครูดนตรีต้องสามารถสอนผู้อื่นให้สามารถพัฒนาทักษะปฏิบัติ (เล่น/ร้อง) ได้ ครูดนตรีจะต้องมีความรู้ที่กว้างขวาง หลากหลายทั้งในเรื่องวรรณกรรมดนตรีและประเภทของดนตรี และต้องรู้เกี่ยวกับเครื่องดนตรีของวัฒนธรรมเผ่าพันธุ์ต่างๆ และสื่อวัสดุทางดนตรี ที่ครูดนตรีต้องนำมาใช้ในการสอนเรื่องดนตรีพื้นฐาน รวมทั้งดนตรีในเขตวัฒนธรรมต่างๆ

ครูดนตรีที่ประสงค์จะเป็นครูสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีจะต้องสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ในระดับเทคนิคขั้นสูง จึงจะสามารถแสดงและแนะนำนักเรียนได้ นอกจากนี้ต้องสามารถสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีเบื้องต้นทุกชิ้นให้กับนักเรียนได้ รวมทั้งเครื่องดนตรีไฟฟ้า และระบบขยายเสียง ครูดนตรีต้องคุ้นเคยกับสิ่งประดิษฐ์และ นวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเสียงดนตรี และสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน

2.5.2.2 ความสามารถในการนำเสียงมาเรียบเรียง/ประพันธ์

1) สามารถนำเอาเสียงมาเรียบเรียง สร้างเป็นบทเพลง เพื่อที่จะสามารถแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกทางดนตรีของตนเอง

2) แสดงให้เห็นว่ามีความเข้าใจในเรื่ององค์ประกอบทางดนตรี ในทั้งแง่การเล่นบทประพันธ์ตามต้นฉบับและการทำคีตปฏิภาณ / การทำอิมโพรไวเซชันในงานประพันธ์ที่มีรูปแบบต่างๆ กัน

3) สามารถแยกแยะและอธิบายถึงเหตุผลส่วนตัวว่าเหตุใดจึงชอบหรือไม่ชอบงานดนตรีบทใดบทหนึ่ง มีความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบทางดนตรี และพรรณนาได้ว่าองค์ประกอบใดทางดนตรีใดที่ทำให้เกิดการรับรู้และตอบสนองในเรื่องอารมณ์ ความรู้สึกทางดนตรีและเกิดความชื่นชมในผลงานนั้น

4) สามารถบันทึกและเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงเพื่อใช้ในโรงเรียน สามารถที่จะสร้างงานทางดนตรีและดัดแปลงผลงานทางดนตรีที่มีอยู่แล้วมาใช้ในโรงเรียน โดยการสร้างและการดัดแปลงนั้นทำเพื่อความเหมาะสมกับระดับฝีมือของผู้บรรเลง สามารถสร้างงานและดัดแปลงบทเพลงที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับครูที่จะใช้นำไปใช้สอนในโรงเรียน

2.5.3 ความสามารถในการวิเคราะห์และพรรณนาทางดนตรี

2.5.3.1 ครูต้องสามารถระบุและอธิบายได้ว่า ในบทเพลงนั้นสร้างขึ้นมาจากองค์ประกอบใดทางดนตรีครูดนตรีจะต้องสามารถนำเอาความรู้ทางดนตรีไปใช้ในการอธิบายถึงองค์ประกอบทางดนตรีได้ทั้งดนตรีแบบไดอาโทนิค และแบบที่ไม่ใช่ไดอาโทนิค รวมทั้งดนตรีประกอบการเต้นรำ ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรียอดนิยมเช่น ดนตรีร็อก โซล แจ๊ส ลูกทุ่ง และอาจรวมงานดนตรีบางประเภทซึ่งไม่ได้ถูกยอมรับว่าเป็นเสียงดนตรี

2.5.3.2 สามารถอภิปรายถึงวิธีการสร้างงานทางดนตรีและผลความสำเร็จของงานครูดนตรีต้องรู้ว่ามีนักประพันธ์ในแต่ละวัฒนธรรมมีวิธีการอย่างไรในการนำเอาองค์ประกอบทางดนตรีมารวมกันสร้างสรรค์เป็นผลงานและด้วยเหตุใดผลงานจึงได้รับการตอบรับจากผู้ฟัง

2.5.3.3 สามารถอธิบายถึงเสียงแบบต่างๆ ที่ถูกนำมาใช้ในการสร้างผลงานทางดนตรี ครูดนตรีจะต้องคุ้นเคยกับเสียงของเครื่องดนตรีทั้งในรูปแบบของ เครื่องดนตรีที่ใช้ในดนตรีคลาสสิก เครื่องดนตรีในวัฒนธรรมอื่นๆ เสียงของเครื่องดนตรีไฟฟ้า หรือที่ถูกทำให้แปลกไปด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เสียงที่ถูกสังเคราะห์ขึ้น ครูดนตรีจะต้องรู้จักเสียงต่างๆ ที่ถูกสร้างขึ้นมาด้วยการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ และสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

2.6 ความสามารถในด้านวิชาชีพ (Professional Qualities)

2.6.1 สามารถอธิบาย และพรรณนาถึงปรัชญาดนตรีและปรัชญาการศึกษาได้ ครูดนตรีต้องยึดมั่นที่จะให้การศึกษาทั้งทางด้านดนตรีและการศึกษา ครูดนตรีจะต้องสามารถสื่อสารสิ่งที่ตนเองยึดมั่นไม่เพียงแต่แสดงออกโดยการพูด การเขียน แต่ต้องแสดงออกมาให้ประจักษ์ทั้งในแง่ทัศนคติของตนเอง และการแสดงออกของตนเอน

2.6.2 แสดงให้เห็นว่ามีความคุ้นเคยกับการจัดการศึกษาที่ทันยุคสมัย ต้องรู้ว่าการเรียนรู้ของมนุษย์มีธรรมชาติ มีรูปแบบ มีกระบวนการอย่างไร และสามารถนำเอาความรู้ดังกล่าวมาใช้ในการสอนดนตรีให้กับผู้อื่นได้ ต้องแสดงให้เห็นว่ามีความคุ้นเคยกับสื่อการสอนที่ทันสมัย รวมทั้งรูปแบบการเรียนการสอนแบบต่างๆ ที่ยอมรับและใช้กันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มากขึ้น

2.6.3 สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านวรรณกรรมทางดนตรีมาใช้ในการสอนที่มุ่งเน้นการสอนด้วยการแก้ปัญหาทางดนตรีให้กับผู้เรียน ต้องมีความรู้ มีความคุ้นเคยกับตัวอย่างบทเพลงประเภทต่างๆ มีจินตนาการว่า บทเพลงดังกล่าว บทเพลงใดควรเลือกนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

หรือเป็นตัวอย่างความรู้ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สามารถนำเอาบทเพลงดังกล่าวมา ปรับใช้ปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างหลากหลาย รวมถึงความต้องการของผู้เรียน

2.6.4 ครูดนตรีต้องแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านดนตรี สามารถแสดงให้เห็นเป็น ตัวอย่าง มุ่งพัฒนาตนเองให้มีความเป็นเลิศทางดนตรีเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มี คุณภาพของตนเองต่อไป ครูดนตรีต้องแสดงให้เห็นว่าตนเองมีความเชี่ยวชาญทางด้านดนตรี และ สามารถแนะนำ ชี้แจงให้กับผู้เรียน ด้วยคุณสมบัติดังกล่าวจะช่วยทำให้นักเรียนเกิดความนับถือและ ยึดถือปฏิบัติตาม

2.7 จังหวัดสตูล

สภาพภูมิศาสตร์ จังหวัดสตูลตั้งอยู่ตอนใต้สุดด้านตะวันตกของประเทศ ทางฝั่งทะเล อันดามัน แห่มหาสมุทรอินเดีย เป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่อยู่ติดประเทศมาเลเซีย อยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานคร โดยเส้นทางรถยนต์ 973 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 2,500 ตารางกิโลเมตร ใหญ่ เป็นอันดับที่ 60 ของประเทศ สตูลมีเนื้อที่เป็นเกาะประมาณ 105 เกาะ ชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 145 กิโลเมตร

สภาพภูมิประเทศทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นเนินเขาและภูเขา สลับซับซ้อน โดยมีเทือกเขาที่สำคัญคือ เทือกเขานครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นทิวเขายาวพุ่งลงได้ ไปติดต่อกับทิวเขาต้นกาลาคีรี พื้นที่ของจังหวัดค่อยๆ ลาดเอียงลงสู่ทะเลด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ โดยมีที่ราบแคบ ขนานไปกับชายฝั่งทะเล ถัดจากที่ราบเป็นป่าชายเลนน้ำเค็มขึ้นถึง อุดมไปด้วยป่า แสมและป่าโกงกาง เป็นจังหวัดที่ไม่มีน้ำไหลผ่าน มีแต่ลำน้ำสั้นๆ ต้นน้ำเกิดจากภูเขาทิศเหนือ และ ทิศตะวันออก

อาชีพของประชากรส่วนใหญ่คือเกษตรกรรม การประมง พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม พืชเศรษฐกิจของจังหวัดได้แก่ ยางพารา ข้าว ปาล์มน้ำมัน และสวนผลไม้ ส่วนการทำประมงของ สตูลนั้นเป็นผลผลิตการทำประมงส่วนใหญ่ ได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เช่น การเลี้ยงกุ้งกุลาดำ การเลี้ยงปลาในกระชัง เพาะเลี้ยงหอยแครง หอยนางรม ปูทะเล เพราะพื้นที่ทะเลส่วนใหญ่เป็นเขต อุทยานแห่งชาติ

จังหวัดสตูลจัดการศึกษาทั้งระบบในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ดำเนินการ สอดคล้องกับนโยบายจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัด

การศึกษาระดับท้องถิ่นมีโรงเรียนที่สอนวิชาสามัญควบคู่กับวิชาศาสนา ในรูปแบบโรงเรียนปอเนาะจำนวนมาก จังหวัดสตูลไม่มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาแต่ มีการเปิดการศึกษาภาคสมทบในระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาและมีการเปิดการศึกษาภาคสมทบในระดับปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยทักษิณ

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีมัสยิดอยู่เกือบทุกหมู่บ้าน ส่วนผู้นับถือศาสนาพุทธก็จะมัสยิดและสำนักสงฆ์ ผู้นับถือศาสนาคริสต์ก็จะมีโบสถ์คริสต์ และมีศาสนสถานอื่นๆ เช่น ศาลเจ้า อีกด้วย (บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ 2548:13-50)

จากการที่ผู้วิจัยมีภูมิลำเนาที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เรียนหนังสือ และเริ่มเล่นดนตรีอย่างจริงจังที่จังหวัดตรัง ศึกษาดนตรีในระดับอุดมศึกษาที่จังหวัดสงขลา ทำงานสอนพิเศษระหว่างเรียนที่จังหวัดพัทลุง และเป็นข้าราชการครูที่จังหวัดสตูล ได้ติดตามข่าวคราว ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับแวดวงดนตรีศึกษาในจังหวัดดังกล่าวมาโดยตลอด โดยเฉพาะจังหวัดในภาคใต้ตอนล่าง ยกเว้นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าดนตรีศึกษาในจังหวัดสตูลยังมีการพัฒนาน้อยกว่าจังหวัดอื่น ไม่ว่าจะเป็นผลการทดสอบระดับชาติที่ได้กล่าวในบทนำไปแล้วนั้น และกิจกรรมการแข่งขันทักษะดนตรี หรือกิจกรรมดนตรีในโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดสตูลยังมีอยู่น้อยมาก ประกอบกับความเป็นจังหวัดสตูลที่มีภูมิประเทศ มีวัฒนธรรม มีการนับถือศาสนา ความเป็นอยู่ที่แตกต่างจากจังหวัดอื่น จึงเห็นควรอย่างยิ่งที่จะทำการวิจัยความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพ โดยศึกษาครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มณฑนา ทิมมณี (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนเทคโนโลยีชลบุรี จังหวัดชลบุรี เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาสมรรถนะ จำแนกตามประเภทวิชาที่สอนและประสบการณ์การทำงาน จากจำนวนครูทั้งหมด 68 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากร ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะครู สมรรถนะหลักได้แก่ ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์และด้านการพัฒนาตนเอง โดยรวมมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริการที่ดี และการทำงานเป็นทีม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะครู

สมรรถนะประจำสาขางาน ได้แก่ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านพัฒนาผู้เรียนและการวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยรวมมีความต้องการการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนเทคโนโลยีชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม ประเภทวิชาที่สอนและประสบการณ์ในการทำงานมีความต้องการการพัฒนาสมรรถนะโดยรวมแตกต่างกัน

นงลักษณ์ ภิญโญ (2553) ทำการวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และประเภทสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 62 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของเขต 2 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี โดยรวมและรายด้านมีความต้องการอยู่มาก ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และประเภทสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปราณี จันทราชัย (2550) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 คือศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ครู ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วตรวจสอบรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างคือครูจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 765 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นครูมือ

อาชีพสามารถอธิบายความแปรปรวนในความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร้อยละ 95 และมีอิทธิพลต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง ต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือปัจจัยภูมิหลัง มีขนาดเท่ากับ 0.89 รองลงมาคือ ปัจจัยการสนับสนุนในสถานศึกษา ปัจจัยการพัฒนาตนเอง มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.39, 0.31 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีอิทธิพลเชิงลบหรือผกผันมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.39 ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม ต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือปัจจัยวัฒนธรรมการเรียนรู้ มีขนาดอิทธิพลสูงสุดเท่ากับ 0.08 รองลงมาคือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.07 ส่วนปัจจัยการพัฒนาตนเอง ปัจจัยภูมิหลัง ปัจจัยการสนับสนุนในสถานศึกษา มีอิทธิพลเชิงลบหรือผกผันมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.16, -0.15 , และ 0.14 ตามลำดับ และปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุด ต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือปัจจัยภูมิหลัง มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.74 รองลงมาคือ ปัจจัยการสนับสนุนในสถานศึกษา มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.25 และปัจจัยการพัฒนาตนเอง ปัจจัยวัฒนธรรมการเรียนรู้ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.15, 0.08, 0.07 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีอิทธิพลเชิงลบหรือผกผันมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.39

สมนึก แก้วคำไสย์ (2550) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและการพัฒนาครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับสภาพและปัญหาการพัฒนาครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยการหาเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการพัฒนาครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้างานวิชาการโดยการทดสอบค่า (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการพัฒนาครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนและนำผลการวัดผลประเมินผลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ส่วนปัญหาการพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของการจัดการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินการเรียนการสอนและนำผลการวัดผล ประเมินผลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ เมื่อ

เปรียบเทียบสภาพการพัฒนาคู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

อรุณวรรณ นาคทองดี (2549) ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีความรู้ในวิชาที่สอน ด้านความสามารถในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และด้านการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน และพฤติกรรมผู้นำกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอองครักษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 67 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้ค่า IOC = .91 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีเทสต์(t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอองครักษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงานและพฤติกรรมผู้นำ พบว่า ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการพัฒนาบุคลากรไม่แตกต่างกัน

กิตตินารถ เฟื่องฟู (2548) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ และแนวทางการพัฒนาคูของโรงเรียนจิตรลดา โดยศึกษาความต้องการการพัฒนา 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการครองตนของครู เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการ การพัฒนาคู จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา ระดับช่วงชั้นที่สอนและเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคู 5 วิธี คือ การฝึกอบรม การพัฒนาตนเอง การศึกษาต่อหรือดูงาน การพัฒนาทีมงาน และการนิเทศภายใน โดยศึกษาเอกสารและใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากประชากรจำนวน 140 คน ได้รับคืน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 97.14 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย

ผลการวิจัยพบว่าความต้องการการพัฒนาครู โดยภาพรวมครูมีความต้องการการพัฒนาอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการครองตนของครู อยู่ในระดับมากส่วนด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลางผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการพัฒนาครู พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ครูที่สอนระดับช่วงชั้นต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความต้องการแตกต่างกันทุกด้านผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาครู พบว่า ครูมีความต้องการการพัฒนาด้วยวิธี 3 วิธี โดยเรียงตามลำดับความต้องการ ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูมีความต้องการการพัฒนาด้วยวิธี 1) การฝึกอบรม 2) การศึกษาต่อหรือดูงาน 3) การพัฒนาตนเอง ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ครูมีความต้องการการพัฒนาด้วยวิธี 1) การฝึกอบรม 2) การศึกษาต่อหรือดูงาน 3) การพัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ครูมีความต้องการการพัฒนาด้วยวิธี 1) การพัฒนาตนเอง 2) การศึกษาต่อหรือดูงาน 3) การฝึกอบรม ด้านการครองตนของครู ครูมีความต้องการการพัฒนาด้วยวิธี 1) การพัฒนาตนเอง 2) การฝึกอบรม 3) การศึกษาต่อหรือดูงาน ด้านการวัดและประเมินผล ครูมีความต้องการพัฒนาด้วยวิธี 1) การพัฒนาตนเอง 2) การศึกษาต่อหรือดูงาน 3) การฝึกอบรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเรื่องความ ต้องการพัฒนาดตนเองของครูคนตรีผู้ครุมีอาชีพ กรณีศึกษาครูคนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) และไม่เป็นทางการ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตามลำดับการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือครูคนตรี หรือครูที่ต้องสอนวิชาศิลปะพื้นฐานในสาระดนตรีในระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งหมด 12 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 16 จังหวัด สงขลาสตูล จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งหมดในจังหวัดสตูล มีรายละเอียด ดังนี้

โรงเรียนสตูลวิทยา	อำเภอเมือง	จังหวัดสตูล
โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์	อำเภอเมือง	จังหวัดสตูล
โรงเรียนจุฬารักษ์ราชวิทยาลัย	อำเภอเมือง	จังหวัดสตูล
โรงเรียนควนโดนวิทยา	อำเภอควนโดน	จังหวัดสตูล
โรงเรียนท่าแพผดุงวิทย์	อำเภอท่าแพ	จังหวัดสตูล
โรงเรียนสาครพิทยาคาร	อำเภอท่าแพ	จังหวัดสตูล
โรงเรียนควนกาหลง	อำเภอควนกาหลง	จังหวัดสตูล
โรงเรียนปาล์มพัฒน์วิทย์	อำเภอมะนัง	จังหวัดสตูล
โรงเรียนกำแพงวิทยา	อำเภอละงู	จังหวัดสตูล
โรงเรียนละงูพิทยาคม	อำเภอละงู	จังหวัดสตูล
โรงเรียนทุ่งหว้าวรวิทย์	อำเภอทุ่งหว้า	จังหวัดสตูล
โรงเรียนท่าศิลาบำรุงราษฎร์	อำเภอทุ่งหว้า	จังหวัดสตูล

จากการศึกษาสำรวจครูครุดนตรีและครูที่ต้องสอนวิชาศิลปะพื้นฐาน สาระดนตรี ปีการศึกษา 2553 ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 15 จังหวัด สงขลาสตูล พบว่ามีทั้งหมด 15 คน พบว่าเป็นครูที่มีวุฒิทางศึกษาด้านดนตรี 12 คน เป็นครูที่มีวุฒิการศึกษาด้านอื่นๆ แต่ต้องสอนสอนวิชาศิลปะพื้นฐาน สาระดนตรี 3 คน ครูจำนวนทั้งหมดเป็นข้าราชการครู 12 คน เป็นครูอัตราจ้าง 3 คน

การคัดเลือกประชากรผู้วิจัยใช้วิธีเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลที่สำคัญได้ (Key informants) โดยเลือกแบบยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก (Purposeful sampling) โดยเลือกศึกษาครุดนตรีและครูที่ต้องสอนวิชาศิลปะพื้นฐาน สาระดนตรี ปีการศึกษา 2553 ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 15 จังหวัด สงขลาสตูล ทั้งหมดทุกคน แต่เนื่องจากมีครูขอสงวนสิทธิ์ในการให้สัมภาษณ์ 2 คน และผู้วิจัยขอสงวนสิทธิ์ในการให้สัมภาษณ์ 1 คน จึงทำให้เหลือประชากรให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 12 คน จาก 9 โรงเรียน ตามรายชื่อดังต่อไปนี้

นายสโมสร ทองสัพัญญู	โรงเรียนสตูลวิทยา	อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
นางจินดาวรรณ บุญเดี่ยว	โรงเรียนสตูลวิทยา	อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
นายอับดุลรอศักดิ์ อาลี	โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์	อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
นายเชิดศักดิ์ วิเชียรโชติ	โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์	อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
นายปฐมพงษ์ ปิ่นทองพื่น	โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์	อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
นายนิสิต ภัทรานันท์	โรงเรียนควนโดนวิทยา	อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
นายณรงค์ศิลป์ เสริมวิฑูรย์	โรงเรียนท่าแพผดุงวิทย์	อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล
นายเสรี บิสนุม	โรงเรียนสาครพิทยาคาร	อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล
นางสาวปฤศญา จักรหนู	โรงเรียนปาล์มพัฒน์วิทย์	อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล
นายรัช มาณะกล้า	โรงเรียนกำแพงวิทยา	อำเภอละงู จังหวัดสตูล
นายอับดุล สำเร	โรงเรียนละงูพิทยาคม	อำเภอละงู จังหวัดสตูล
นางสาวรัตนา พลายแสง	โรงเรียนทุ่งหว้าวิทย	อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

3.2 ข้อมูลเอกสาร

3.2.1 ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลจาก หนังสือ เอกสารทางวิชาการ จากแหล่งข้อมูล ดังต่อไปนี้

- สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล
- ห้องสมุดดนตรีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

- หอสมุดวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ
- ฐานข้อมูลงานวิจัยไทยจากเว็บไซต์ tdc.thailis.or.th

3.2.2 การสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามกับครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า จากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ผู้ครุมีอาชีพ เพื่อนำมาเป็นข้อมูล ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ครูดนตรี แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปรัชญาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความคลุมเครือของเนื้อหา ตลอดจนขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความคิดเห็นและคำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขเป็นลำดับสุดท้าย

3.2.2 เครื่องบันทึกภาพและเสียง ผู้วิจัย ใช้บันทึกภาพและเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลภาพและเสียง กลับไปทบทวน สรุปข้อมูล

3.4 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ ดังมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ระวีวัฒน์ ไทยเจริญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2. อาจารย์กัญญา จันทรวงศ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 16 สงขลา สตูล อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
3. อาจารย์มนตรี นาคประคอง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าศิลาบำรุงราษฎร์ อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล
4. อาจารย์นเร แสงรัตน์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการสาขาวิชาดนตรี เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 4

5. อาจารย์ณกุล เอียดจ้อย ครูชำนาญการพิเศษวิชาดนตรี และครูต้นแบบ Master Teacher วิชาดนตรี โรงเรียนสวัสดิ์รัตนากิมุข อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง

จากนั้นผู้วิจัยขอรับแบบสัมภาษณ์กลับคืนพร้อมคำแนะนำที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ก่อนนำไปใช้จริง

3.5 วิธีการดำเนินวิจัย

3.5.1 ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ความเป็นมาและความจำเป็น ในการปฏิรูปการศึกษา ปัญหาของอาชีพครู แนวทางในการปฏิรูปครู การปฏิรูประบบครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หลักการและแนวคิดในการพัฒนาบุคลากรครู ครูมืออาชีพ ความหมายของครูมืออาชีพ คุณลักษณะของครูมืออาชีพ การพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพ วิธีการจัดทำแบบสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูล การสรุปผล จากหนังสือ เอกสาร ตำรา และแหล่งข้อมูลต่างๆ

3.5.2 ทำการสำรวจข้อมูล ครูดนตรีและครูที่ต้องสอนวิชาศิลปะพื้นฐาน สาระดนตรี ปีการศึกษา 2553 ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาที่ 15 จังหวัด สงขลาสตูล

3.5.3 ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอสัมภาษณ์ โดยบัณฑิตวิทยาลัย

3.5.4 ส่งเอกสารถึงครูดนตรีที่เป็นผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

3.5.5 ติดต่อครูดนตรีเพื่อนัดหมายและยืนยันเวลาในการขอสัมภาษณ์

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6.1 ทำการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่นัดหมาย โดยจดบันทึก และบันทึกข้อมูลภาพและเสียง

3.6.2 สรุปและอภิปรายผล

3.7 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.7.1 นำข้อมูลที่ได้จาก หนังสือ เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ เพื่อวิเคราะห์ประเด็นตามหัวข้อที่ทำการวิจัย

3.7.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน

3.7.3 วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

บทที่ 4

ความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ

การวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษาครูดนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพของครูดนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล ในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี และด้านทักษะทางดนตรี โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมทั้งเก็บข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาการสัมภาษณ์โดยจะนำเสนอผลของการสัมภาษณ์และผลของการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ลำดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพในด้านต่างๆ จากความต้องการมากที่สุดไปหาความต้องการน้อยที่สุด

ด้านที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. หลักสูตรดนตรี
2. วิธีการสอนดนตรี
3. กิจกรรมดนตรี
4. จิตวิทยาการสอนดนตรี
5. การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี
6. การวัดและการประเมินผลดนตรี

ด้านที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี (Music content)

1. องค์ประกอบดนตรี (Music elements)
 - 1.1 จังหวะ (Rhythm)
 - 1.2 ทำนอง (Melody)
 - 1.3 เสียงประสาน (Harmony)
 - 1.4 รูปแบบ (Form)
 - 1.5 สีสั่น (Tone color)
 - 1.6 ลักษณะของเสียง (Characteristics of sound)

2. วรรณคดีดนตรี (Music literature)

2.2 บทเพลง (Repertoire)

2.3 ประวัติดนตรี (Music history)

ด้านที่ 4 ทักษะทางดนตรี (Music skills)

1. การฟัง (Listening)

2. การร้อง (Singing)

3. การเล่น (Playing)

4. การเคลื่อนไหว (Moving)

5. การสร้างสรรค์ (Creating)

6. การอ่าน (Reading)

ด้านที่ 5 ความต้องการในการพัฒนาสู่ครูมืออาชีพในด้านอื่นๆ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชากรจำนวนทั้งหมด 12 คน ในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนประชากรผู้ให้ข้อมูลเรียงตามลำดับคือ อาจารย์ 1 อาจารย์ 2 ไปถึง อาจารย์ 12 จนครบทั้งหมด

การนำเสนอข้อมูล พบดังนี้

4.1 ด้านที่ 1 ลำดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ ในด้านต่างๆ จากความต้องการมากที่สุดไปหาความต้องการน้อยที่สุด

จากการสัมภาษณ์พบว่าครูดนตรีในจังหวัดสตูลมีความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ ในด้านต่างๆ จากความต้องการมากที่สุดไปหาความต้องการน้อยที่สุดดังนี้

อันดับที่ 1 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

อันดับที่ 1 หลักสูตรดนตรี

อันดับที่ 2 วิธีการสอนดนตรี

อันดับที่ 3 กิจกรรมดนตรี

อันดับที่ 4 จิตวิทยาการสอนดนตรี

อันดับที่ 5 การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี

อันดับที่ 6 การวัดและการประเมินผลดนตรี

อันดับที่ 2 ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี

อันดับที่ 1 องค์ประกอบดนตรี

อันดับที่ 1 จังหวะ

อันดับที่ 2 ทำนอง

อันดับที่ 3 เสียงประสาน

อันดับที่ 4 รูปแบบ

อันดับที่ 5 ลักษณะของเสียง

อันดับที่ 6 สีสัน

อันดับที่ 2 วรรณคดีดนตรี

อันดับที่ 1 ประวัติดนตรี

อันดับที่ 2 บทเพลง

อันดับที่ 3 ด้านทักษะทางดนตรี

อันดับที่ 1 การร้อง

อันดับที่ 2 การฟัง

อันดับที่ 3 การเล่น

อันดับที่ 4 การเคลื่อนไหว

อันดับที่ 5 การอ่าน

อันดับที่ 6 การสร้างสรรค์

โดยครูดนตรีแต่ละท่านมีความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพ ในด้านต่างๆ จากความต้องการมากที่สุดไปหาความต้องการน้อยที่สุด ดังต่อไปนี้

อาจารย์ 1

การจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี จิตวิทยา การสอนดนตรี วิธีการสอนดนตรี การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี กิจกรรมดนตรี

ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี บทเพลง องค์ประกอบดนตรี จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน ลักษณะของเสียง รูปแบบ สีสัน

ทักษะทางดนตรี การร้อง การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ การฟัง การอ่าน การเล่น

อาจารย์ 2

การจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรดนตรี การวัดและการประเมินผล กิจกรรมดนตรี วิธีการสอนดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี

ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี องค์ประกอบดนตรี จังหวะ เสียงประสาน ทำนอง
รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี บทเพลง

ทักษะทางดนตรี การเคลื่อนไหว การร้อง การฟัง การเล่น การสร้างสรรค์ การอ่าน

อาจารย์ 3

การจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรดนตรี วิธีการสอนดนตรี กิจกรรมดนตรี
จิตวิทยาการสอนดนตรี การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี

ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี องค์ประกอบดนตรี จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน
รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี บทเพลง

ทักษะทางดนตรี การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ การอ่าน

อาจารย์ 4

การจัดกระบวนการเรียนรู้ วิธีการสอนดนตรี การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี
จิตวิทยาการสอนดนตรี กิจกรรมดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี หลักสูตรดนตรี

ทักษะทางดนตรี การร้อง การอ่าน การฟัง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์

ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี องค์ประกอบดนตรี เสียงประสาน ลักษณะของ
เสียง รูปแบบ จังหวะ ทำนอง ลีลา วรรณคดีดนตรี บทเพลง ประวัติดนตรี

อาจารย์ 5

การจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรดนตรี วิธีการสอนดนตรี การใช้สื่อและแหล่ง
เรียนรู้ดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี กิจกรรมดนตรี

ทักษะทางดนตรี การฟัง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ การร้อง การอ่าน

ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี องค์ประกอบดนตรี จังหวะ ลักษณะของเสียง เสียง
ประสาน รูปแบบ ลีลา วรรณคดีดนตรี บทเพลง ประวัติดนตรี

อาจารย์ 6

การจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี วิธีการสอนดนตรี
การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี กิจกรรมดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี

ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี บทเพลง
องค์ประกอบดนตรี จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง

ทักษะทางดนตรี การอ่าน การฟัง การสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหว การร้อง การเล่น

อาจารย์ 7

ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี องค์ประกอบดนตรี จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน
รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี บทเพลง

ทักษะทางดนตรี การเล่น การร้อง การอ่าน การฟัง การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์
การจัดกระบวนการเรียนรู้ วิธีการสอนดนตรี กิจกรรมดนตรี การใช้สื่อและแหล่ง
เรียนรู้ดนตรี หลักสูตรดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี

อาจารย์ 8

การจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรดนตรี การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี กิจกรรม
ดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี วิธีการสอนดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี

ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี บทเพลง
องค์ประกอบเสียงประสาน ลักษณะของเสียง ลีลา รูปแบบ ดนตรี ทำนอง จังหวะ

ทักษะทางดนตรี การสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหว การเล่น การร้อง การอ่าน การฟัง

อาจารย์ 9

ทักษะทางดนตรี การร้อง การฟัง การเล่น การอ่าน การสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหว
ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี องค์ประกอบดนตรี เสียงประสาน ทำนอง จังหวะ

ลักษณะของเสียง ลีลา รูปแบบ วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี บทเพลง

การจัดกระบวนการเรียนรู้ วิธีการสอนดนตรี กิจกรรมดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี
หลักสูตรดนตรี การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี

อาจารย์ 10

การจัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมดนตรี หลักสูตรดนตรี วิธีการสอนดนตรี จิตวิทยา
การสอนดนตรี การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี

ทักษะทางดนตรี การฟัง การร้อง การอ่าน การเล่น การสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหว
ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี องค์ประกอบดนตรี จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน

รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี บทเพลง

อาจารย์ 11

ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี องค์ประกอบดนตรี จังหวะ รูปแบบ ทำนอง ลีลา
เสียงประสาน ลักษณะของเสียง วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี บทเพลง

การจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรดนตรี จิตวิทยาการกิจกรรมดนตรี กิจกรรมดนตรี
การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี วิธีการสอนดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี

ทักษะทางดนตรี การร้อง การเล่น การฟัง การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ การอ่าน

อาจารย์ 12

ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี องค์ประกอบดนตรี จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน
รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี บทเพลง

ทักษะทางดนตรี การร้อง การอ่าน การฟัง การเล่น การสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหว

การจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรดนตรี การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี กิจกรรม
ดนตรี การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี วิธีการสอนดนตรี การวัดและการประเมินผลดนตรี

4.2 ด้านที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้

ครูดนตรีในจังหวัดสตูลได้ให้ความคิดเห็นในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
ดังต่อไปนี้

อาจารย์ 1

อาจารย์ 1 เป็นข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมระดับจังหวัด มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี
สาขาดนตรีศึกษา มีความชำนาญในด้านดนตรีสากล ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 15 ปี ที่ผ่านมา
ได้รับการอบรมเรื่อง โครงสร้างหลักสูตรมาตรฐานสากล และ เข้าอบรม Master Teacher วิชาดนตรี
ที่มหาวิทยาลัยมหิดล

หลักสูตรดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรดีอยู่แล้ว ถ้าทำ
ตามที่ระบุเอาไว้ เพราะหลักสูตรได้เขียนตามระดับช่วงชั้นไว้แล้วจะต้องสอนอะไรเด็กบ้าง ถ้าเรา
ทำตามกระบวนการที่วางไว้ ก็ไม่มีปัญหาอะไร อยู่ที่ครูสอนว่าจะสอนตามหลักสูตรหรือไม่

วิธีการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า วิธีการสอนดนตรีเป็น
สิ่งที่จำเป็นมาก บางครั้งครูสอนเด็กให้รู้จักตัวโน้ต เด็กจะไม่รับซะทีเดียว จำเป็นจะต้องมีวิธีการ
สอนดนตรี กิจกรรมต่างๆ เข้ามาเสริม มีความต้องการพัฒนาตนเองในด้านนี้เป็นอย่างมาก เพราะเมื่อ
ตอนเรานำไปใช้ทำให้เด็กเรียนแล้วสนุก สามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

กิจกรรมดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ถ้าหากมีการอบรมในด้านนี้ก็ดี เพราะไม่ค่อยมีการให้ความรู้ จะมีสักที ก็นานมากแล้ว ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละโรงเรียนด้วย โดยส่วนตัวค่อนข้างจะมีความพร้อมอยู่มาก

จิตวิทยาการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า เด็กที่สอนอยู่เป็นเด็กโตแล้ว ไม่ค่อยจะมีปัญหาอะไรมาก เพราะเด็กที่เรียนเก่งอยู่แล้วก็จะคุยกันง่าย แต่เด็กที่เกรจะคุยกันยากเลยต้องเอาดนตรีเข้ามาช่วย ก็ถือว่าจิตวิทยาการสอนดนตรีก็ยังเป็นเรื่องสำคัญอยู่มาก

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ปกติจะใช้สื่อโดยตรง เช่นการสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีก็จะการเล่นให้เด็กดู ส่วนเรื่องสื่อเทคโนโลยีก็จะเปิดให้เด็กดูบ้าง เพราะไม่ค่อยสะดวกเรื่องอุปกรณ์มากนัก แต่มักบอกให้เด็กไปสืบค้นเองเพราะเดี๋ยวนี้เด็กค่อนข้างมีความรู้เป็นอย่างมาก และมีความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ พอสมควร

การวัดและการประเมินผลดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ปกติจะทำการวัดผลประเมินผลอย่างง่าย มีการใช้การประเมินผลตามสภาพจริงอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก เนื่องจากระยะเวลาในการสอนวิชาดนตรีค่อนข้างจะจำกัด บางครั้งเราสอบเด็กปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นรายคน เวลาที่หมดแล้ว ส่วนตัวอยากจะมีความรู้เรื่องนี้มากขึ้น แต่ด้วยระยะเวลาที่จำกัด กลัวว่าจะเอาเวลามาทุ่มเทส่วนนี้ได้ไม่มากนัก

อาจารย์ 2

อาจารย์ 2 เป็นข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมระดับจังหวัด มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษา มีความชำนาญในด้านดนตรีสากล ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 18 ปี ปีที่ผ่านมาเข้าอบรม Master Teacher วิชาดนตรีที่มหาวิทยาลัยมหิดล

หลักสูตรดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า การอบรมเรื่องหลักสูตรที่ผ่านมา คนที่มาอบรมไม่ใช่ครูดนตรี ไม่มีความรู้เรื่องดนตรี ส่วนใหญ่จะเป็นครูคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์มาถึงก็เปิด Powerpoint แล้วก็พูดๆ น่าเบื่อมาก ไม่น่าสนใจ พอเอาความรู้ที่ได้ มาใช้งานจริงปรากฏว่าใช้จริงไม่ได้ เวลาต้องส่งงานก็ต้องทำแบบไม่จริงส่งไป พอครูดนตรีทำงานส่งไม่ได้ก็จะมองว่าครูดนตรีเหลวไหล ไม่รับผิดชอบ ซึ่งถ้าไม่เข้าใจ ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร การอบรมแต่ละครั้งก็ทำแบบผ่านๆ แบบขอไปที สิ้นเปลืองงบประมาณ อยากจะให้ความสำคัญกับครูดนตรีมากขึ้น ให้ความสำคัญกับการจัดอบรมมากขึ้น ต้องหาคนที่มีความรู้เรื่องดนตรีจริงๆ มาอบรมให้กับครูดนตรี อาจจะเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ ก็ได้ ตนเคยไปอบรม Master Teacher ที่วิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีความเข้าใจเรื่องการสอนดนตรีอยู่มาก ถ้าหากจะมีการอบรมครูให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ก็จะดีมาก ๆ เหมือนภาคใต้ก็อาจจะเป็นภาคใต้ตอนล่าง ภาคใต้ตอนบน

วิธีการสอนคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า วิธีการสอนคณิตฯ มีความสำคัญเพราะการสอนคณิตฯ ไม่ได้ใช้การสอนอย่างใดอย่างหนึ่ง จำเป็นต้องใช้การสอนหลายๆ แบบผสมผสานกันไปถ้าหากมีการอบรมก็จะดี ครูจะได้นำเอามาประยุกต์ใช้

กิจกรรมคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า ที่ผ่านมาก็มีการอบรม เรื่องนี้อยู่บ้างแต่ปัญหาก็คือ เมื่อมีการอบรมเกี่ยวกับคณิตฯ โรงเรียนมักจะบอกว่า ไม่มีงบประมาณ ไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ ถ้าไปก็ต้องใช้เงินส่วนตัว ทั้งค่ารถ ค่าเดินทางค่าลงทะเบียน ไม่เหมือนกับการจัดอบรมวิชาอื่นๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ก่อนข้างจะได้รับการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีทั้งเรื่องงบประมาณ ค่ากินอยู่ ค่าเดินทาง ซึ่งดูว่าฟุ่มเฟือยเกินไปด้วยซ้ำ แต่ตัวเองไม่ได้คิดมากเรื่องค่าใช้จ่ายตรงนี้นัก แต่ถ้ามมีการอบรมที่ไม่ต้องเสียค่าลงทะเบียนแพงๆ ก็จะเป็นการช่วยลดภาระของครูคณิตฯ ตรงนี้ได้มาก มีความต้องการพัฒนาในเรื่องนี้มาก และอยากนำความรู้มาบอกกับครูโรงเรียนระดับประถมด้วย ที่เขายังเล่นคณิตฯ แบบฝึกๆ อยู่

จิตวิทยาการสอนคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า เรื่องจิตวิทยาการสอนคณิตฯ มันสอนกันไม่ได้ อยู่ที่การเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละคน

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้คณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า เด็กรุ่นใหม่สมัยนี้มีความสะดวกสบาย มีอินเทอร์เน็ต อยากรู้อะไรก็สามารถสืบค้นเอาได้ เช่นอยากรู้วิธีการเล่นเครื่องดนตรี ก็สามารถหาดูได้จาก Youtube เรื่องสื่อไม่ค่อยเป็นห่วงเพราะเด็กมีความรู้ติดอยู่แล้ว และการใช้สื่อจะเป็นไปตามสภาพความพร้อมของแต่ละโรงเรียน คงจะให้มันเป็นเหมือนกันหมดไม่ได้

การวัดและการประเมินผลคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า การวัดผลประเมินผลที่เป็นอยู่ตอนนี้ไม่ถูกต้อง เมืองไทยวัดที่การตอบคำถามได้ วัดแต่ความรู้ทฤษฎี ซึ่งคณิตฯ ต้องวัดที่การปฏิบัติด้วยบางครั้งเด็กเล่นคณิตฯ สามารถทำมาหากินได้ แต่ทำข้อสอบไม่ได้ บางคนสามารถเล่นเปียโนถึงเกรด 7-8 แต่ทำข้อสอบตก บางคนตอบข้อสอบได้เยอะ แต่เล่นคณิตฯ ไม่ได้เลย เหมือนข้อสอบ O-NET ก็เป็นการวัดแค่เพียงในกระดาษ ถือว่าเป็นความล้มเหลวของการวัดผลประเมินผลคณิตฯ แล้วความสามารถทางด้านคณิตฯ ขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่สามารถใช้มาตรฐานเดียวกันได้

อาจารย์ 3

อาจารย์ 3 เป็นข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาสาขาคณิตฯ และระดับปริญญาตรีสาขาคณิตฯ ศึกษา มีความชำนาญในด้านคณิตฯ สากล ประสบการณ์สอนวิชาคณิตฯ 23 ปี ปีที่ผ่านมา เข้าอบรม โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ UTQ

หลักสูตรดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรที่เป็นอยู่ก่อนข้างจะมีปัญหาหลายๆ อย่าง จุดประสงค์ของหลักสูตรให้เด็กได้เรียนดนตรีเพื่อจัดเวลา พัฒนาจิตใจเด็ก ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กมีความสามารถเล่นดนตรีถึงระดับมืออาชีพ แต่เนื้อหาในหนังสือที่ออกมาให้ครูสอน หรือข้อสอบที่ออกมาให้เด็กทำ ก่อนข้างจะสวนทางกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร และปัญหาอีกอย่างคือ หลักสูตรได้ระบุวิชาทัศนศิลป์ ดนตรีไทย ดนตรีสากล และนาฏศิลป์ อยู่ในวิชาเดียวกัน พอแบ่งเวลาเรียนกันจริงๆ แต่ละภาคเรียนเด็กได้เรียนแค่ วิชาละ 4-5 คาบเท่านั้น จึงอยากรู้ว่าในฐานะครูสอนดนตรี ควรต้องแก้ไขปัญหานี้อย่างไร มีความต้องการอยากรู้ว่าจะจัดการเรียนการสอนได้อย่างไร

วิธีการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า อยากรู้วิธีการสอนแบบใหม่ๆ เพราะที่ใช้กันอยู่ก่อนข้างจะโบราณใช้เวลาสอนเยอะ อยากรู้วิธีการสอนดนตรีที่ทำให้เด็กเรียนรู้ได้เร็ว เป็นเร็ว ในระยะเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด

กิจกรรมดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า อยากให้มีการอบรมเรื่องการทำวงลูกทุ่ง และวงโยธวาทิตมาก เพราะไม่ค่อยมีการให้ความรู้กับครูดนตรีเลย ที่รู้มาตอนสมัยเรียนก็ลืมไปมากแล้ว จำเป็นต้องรู้ความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ

จิตวิทยาการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า มีความต้องการเรียนรู้เรื่องจิตวิทยาเป็นอย่างมาก เพราะเชื่อว่าครูดนตรีส่วนใหญ่ที่พบ เหมือนกับอาชีพเพื่อน คือมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง มักจะไม่ค่อยฟังใคร ถ้าหากมีความรู้ด้านนี้จะทำให้สอนเด็กได้ดีขึ้น

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า เนื่องจากเป็นคนเครื่องเอกเครื่องเป่าทองเหลือง และเครื่องโทเปียนโน จึงไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องการเล่นเครื่องดนตรีมากนัก แต่จะอ่อนด้วยเรื่องเทคโนโลยีดนตรี จำพวกโปรแกรมเขียนโน้ต โปรแกรมทำเพลงอยู่มาก เพราะไม่ได้ใช้ และไม่ได้ศึกษาเลย อยากจะพัฒนาตัวเองในด้านนี้มาก เป็นอย่างมาก

การวัดและการประเมินผลดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า ด้วยระยะเวลาที่จำกัดที่บอกไปแล้วตอนต้น จึงคงไม่มีเวลามาให้ความสำคัญมากนัก แค่สอนอย่างเดียวก็แทบจะไม่ทันอยู่แล้ว

อาจารย์ 4

อาจารย์ 4 เป็นข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษา มีความชำนาญในด้านดนตรีสากล ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 6 ปี ที่ผ่านมา เข้าอบรมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ UTQ

หลักสูตรคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรคืออยู่แล้ว จะอยู่ที่เด็กมากกว่าว่า เห็นความสำคัญกับการเรียนวิชาคณิตฯ มากแค่ไหน

วิธีการสอนคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า อยากจะรู้วิธีการสอนคณิตฯ ให้เด็กเกิดสนุกสนาน เพราะถ้าสอนแบบบรรยายเด็กจะเบื่อไม่ตั้งใจเรียน

กิจกรรมคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า อยากจะมีความรู้เรื่องการจัดทำวงโยชวาทิต การบริหารจัดการวง การควบคุมเด็ก การฝึกซ้อม การทำให้เด็กอยู่กับวงนานๆ เพราะที่รู้เป็นแค่ความรู้ในตำรา รู้แบบผิวเผินเท่านั้น

จิตวิทยาการสอนคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า เรื่องจิตวิทยาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เด็กๆ ก่อนข้างจะเป็นเด็กที่มีปัญหาหลายๆ เรื่อง ปัญหาเรื่องการเรียน เรื่องครอบครัว เรื่องสภาพแวดล้อม ครูต้องใช้จิตวิทยาในการให้คำปรึกษา ใช้จิตวิทยาในการสอน ในการควบคุมเด็กเหล่านี้ ซึ่งถือว่าวิชาคณิตฯ จะช่วยเขาได้มาก

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้คณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า อยากได้รับการพัฒนาในเรื่องของเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์คณิตฯ เป็นอย่างมาก เพราะส่วนตัวจะเข้ากับเรื่องเหล่านี้มาก เคยเรียนมาแล้ว แต่ไม่ได้ใช้ก็ลืมหมด ควรจะมีการทบทวนความรู้อยู่บ้าง ถึงแม้จะไม่ได้ใช้งานเลย แต่ก็ต้องรู้ไว้บ้าง

การวัดและการประเมินผลคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า การวัดผลในชั้นเรียนวิชาศิลปะพื้นฐานในส่วนของสาระคณิตฯ คิดว่าเพียงพออยู่แล้ว สำหรับเนื้อหาและระยะเวลาที่มีให้ แต่จะมีปัญหามากกับการสอนให้เด็กทำข้อสอบ O-NET อยากจะรู้วิธีการทำให้เด็กทำข้อสอบ O-NET ได้มากขึ้น

อาจารย์ 5

อาจารย์ 5 เป็นข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมระดับจังหวัด มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาคณิตศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มีความชำนาญในด้านคณิตฯ ไทย ประสบการณ์สอนวิชาคณิตฯ 19 ปี ที่ผ่านมา เข้าอบรม การจัดการเรียนการสอนแบบ Backward Design อบรมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ UTQ

หลักสูตรคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรคณิตฯ มีความจำเป็นมาก อยากมีความรู้ให้แน่ชัดว่าจริงๆ แล้วต้องสอนเด็กมากน้อยแค่ไหน เพราะหลักสูตรมันกว้างมาก แต่ให้เวลาเรียนมาน้อยมากจึงทำให้ความรู้ของเด็กในเมืองใหญ่กับเด็กต่างจังหวัดจะไม่เท่ากัน เหมือนการสอบ O-NET หรือ วิชา PAT ข้อสอบมันลึก แต่เราสอนเด็กแค่ พื้นๆ และหนังสือส่วนใหญ่ไม่ได้ผลิตตรงตามหลักสูตรจึงอยากรู้หลักสูตรให้แน่ชัดกว่านี้

ให้ครอบคลุมกว่านี้ และคนที่มาอบรมให้ความรู้ ควรจะมีความรู้จริงๆ ไม่ใช่ศึกษานิเทศน์ ที่จบสาขาอะไรมาก็ไม่รู้ ซึ่งไม่มีความรู้เฉพาะด้านจริงๆ และอยากได้ความรู้เกี่ยวกับการเปิดวิชาเพิ่มเติม วิชาเลือกเสรี ซึ่งหลักสูตรไม่ได้บอกไว้ ครูดนตรีต้องทำเองทั้งหมด หลักสูตรควรมีแนวทางมาให้

วิธีการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า ครูส่วนใหญ่มีความถนัดด้านเดียว คือ ดนตรีไทย กับดนตรีสากล แต่ต้องสอนทั้งสองอย่างตัวเองเป็นครูดนตรีไทย จึงอยากมีความรู้เรื่องวิธีการสอนดนตรีสากลด้วย ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นที่ครูจะต้องรู้ทั้งสองอย่าง

กิจกรรมดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า อยากให้ครูทุกคนไม่ว่าจะเป็นครูบ้านนอก หรือครูโรงเรียนใหญ่ ควรจะมีความรู้เรื่องการทำวงสตริง วงลูกทุ่ง และวงโยชวาทิต ไม่ต้องให้เก่งจนถึงระดับไปประกวดแข่งขัน แต่ควรมีความรู้เบื้องต้นในการทำวง การฝึกซ้อม การออกงานต่างๆ ได้ สามารถเล่นเพลงง่ายๆ ได้ เช่น เพลงพิชิต เพลงกราวกีฬา เพลงเดินขบวนต่าง

จิตวิทยาการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า จิตวิทยาเป็นเรื่องที่จำเป็นมาก ในการเลือกคนมาเล่นดนตรี เลือกเครื่องมาให้เด็กเล่น ครูดนตรีบางคนไม่ได้จบทางครุมา อาจจะไม่ได้เรียนวิชานี้มา ก็จะไม่มีความรู้เรื่องนี้ ที่ผ่านมาใช้ประสบการณ์ล้วนๆ ซึ่งเป็นแค่ความรู้พื้นฐาน จึงอยากให้เสริมความรู้เรื่องนี้ให้กับครูด้วย โดยเฉพาะความรู้เรื่องจิตวิทยาขั้นสูงที่จะทำอย่างไรให้เด็กอยู่กับวงไปนานๆ

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า ตนเองไม่มีความรู้เรื่องการใช้สื่อเลย ตอนนี้มีโปรแกรมดนตรีอยู่ เช่น โปรแกรมบันทึกโน้ต โปรแกรมบันทึกเสียง การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสอนวิชาดนตรี ควรจะได้รับการอบรมบ่อยๆ จากคนที่มีความรู้จริงๆ และควรมีเอกสารหนังสือต่างๆ ที่เป็นมาตรฐาน จากส่วนกลางแจกจ่ายให้ครูดนตรีทุกคน

การวัดและการประเมินผลดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า ดนตรีเป็นเรื่องของความละเอียดอ่อน ที่ผ่านมากูไม่มีเกณฑ์วัดผลที่เป็นมาตรฐาน ส่วนใหญ่จะใช้จากประสบการณ์ ซึ่งจะทำเหมือนวิชาอื่นไม่ได้ ควรจะมีความรู้ให้ครูดนตรีว่าควรสร้างแบบวัดผลประเมินผลวิชาดนตรีได้อย่างไร เช่น วัดคนเดียวทำอย่างไร วัดเป็นวงทำอย่างไร ควรมีการวัดที่หลากหลายวิธี

อาจารย์ 6

อาจารย์ 6 เป็นข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมระดับจังหวัด มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษา มีความชำนาญในด้านดนตรีไทย ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 18 ปี ที่ผ่านมา เข้าอบรมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ UTQ

หลักสูตรคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า ควรจะให้มีการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรคณิตศาสตร์บ้างเพราะไม่มีเลย

วิธีการสอนคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า อยากมีความรู้เรื่องการสอนคณิตศาสตร์สากลเพราะตนเองมีความรู้แค่พื้นฐานๆ

กิจกรรมคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า อยากจะมีความรู้เรื่องความรู้พื้นฐานในการทำวงคณิตศาสตร์แบบต่างๆ ทั้งคณิตศาสตร์ไทยและสากล

จิตวิทยาการสอนคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า เด็กๆ ไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียนคณิตศาสตร์หรือซ่อมคณิตศาสตร์ได้นานมากนัก อยากรู้วิธีการพูดคุยให้เด็กขยันซ่อม ขยันเรียน

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้คณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า อยากจะรู้วิธีการใช้โปรแกรมเขียนโค้ดของคณิตศาสตร์ไทย

การวัดและการประเมินผลคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า อยากจะรู้วิธีการวัดผลที่หลากหลายมากกว่านี้

อาจารย์ 7

อาจารย์ 7 เป็นข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาคุรุศาสตร์ไทย มีความชำนาญในด้านคณิตศาสตร์ไทย ประสบการณ์สอนวิชาคณิตศาสตร์ 6 ปี ปีที่ผ่านมา เข้าอบรมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ UTQ และอบรมการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

หลักสูตรคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า ครูคณิตศาสตร์ต้องได้รับการอบรมอยู่ตลอดเวลา เพราะบางครั้งอบรมกลับมา 2-3 เดือนก็ลืม และควรจะให้ความรู้ว่าสำหรับโรงเรียนที่มีอุปกรณ์ไม่พร้อม ครูไม่พร้อม ควรจะจัดการเรียนการสอนอย่างไรให้ประสบผลสำเร็จ

วิธีการสอนคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า มีความต้องการมีความรู้เรื่องการสอนคณิตศาสตร์สากลเป็นอย่างมาก เพราะจบมาทางคณิตศาสตร์ไทย สามารถสอนคณิตศาสตร์สากลได้ในระดับพื้นฐานเท่านั้น โดยเฉพาะวิธีการสอนปฏิบัติเครื่องคณิตศาสตร์สากล

กิจกรรมคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า มีความต้องการมีความรู้ในเรื่องการทำวงโยชวาทิตเป็นอย่างมาก จบมาทางคณิตศาสตร์ไทย แต่ได้รับมอบหมายให้ทำวงนี้ก็ต้องทำ และไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องนี้อย่างจริงจัง

จิตวิทยาการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า จิตวิทยาการสอนเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะทำให้เด็กอยากเรียนดนตรี ถ้าหากครูไม่มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการสอนดนตรี ถึงครูจะเล่นดนตรีเก่งแค่ไหน ก็ไม่สามารถดึงเด็กเอาไว้ได้

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า อยากรู้การใช้สื่อประเภทเครื่องดนตรีในวงดนตรีสากลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเครื่องเป่า

การวัดและการประเมินผลดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า การวัดผลประเมินผลทางด้านดนตรีเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะไม่ได้วัดแค่กลางภาค หรือปลายภาค แต่จะต้องวัดอยู่ตลอดเวลา เช่น วัดก่อนเรียน ขณะเรียน หลังเรียน จึงควรมีการให้ความรู้เรื่องนี้เป็นอย่างมาก

อาจารย์ 8

อาจารย์ 8 เป็นครูอัตราจ้าง โรงเรียนมัธยมระดับจังหวัด มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษา มีความชำนาญในด้านดนตรีสากล ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 1 ปี

หลักสูตรดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า หนังสือที่ใช้สอนเด็กไม่ครอบคลุมในหลักสูตร บางครั้งไปค้นคว้ามาเอง ก็ไม่ครบตัวชี้วัด ควรจะมีผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาดนตรีจริงๆ มาให้ความรู้ในตรงนี้

วิธีการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า อยากจะได้รับความรู้วิธีการสอนดนตรีที่หลากหลายเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

กิจกรรมดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า ดนตรีไม่มีที่สิ้นสุด อยากให้มีการอบรมเรื่องวงดนตรีต่างๆ อยู่เรื่อยๆ

จิตวิทยาการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า เรื่องจิตวิทยาการสอนดนตรี ครูทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้เอง ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ ยากที่จะสอนหรืออบรมกันได้

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า ควรจะจัดทำสื่อต่างๆ ที่ต้องสอนเด็กตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ แล้วแจกให้ครูดนตรีทุกคน ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

การวัดและการประเมินผลดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า ควรจะให้ความรู้กับครูดนตรีทุกคนว่าในหลักสูตรที่ว่าไว้ว่าต้องสอนเรื่องต่างๆ เหล่านั้น ควรจะวัดผลประเมินผลอย่างไร เพื่อให้เหมือนกันทั่วประเทศ

อาจารย์ 9

อาจารย์ 9 เป็นครูอัตราจ้าง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษา มีความชำนาญในด้านดนตรีสากล ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 1 ปี

หลักสูตรดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรที่เขียนมา ไม่ได้กำหนดตายตัว เราสามารถพลิกแพลงได้

วิธีการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า ควรจะมีการให้ความรู้เรื่องวิธีการสอนดนตรีให้หลากหลายมากกว่านี้ ครูคณิตศาสตร์จะได้นำไปประยุกต์ใช้ได้

กิจกรรมดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า อยากจะรู้หลักในการทำวงลูกทุ่งที่ถูกต้องจริงๆ ตามขั้นตอนแรกตามลำดับ เพราะที่ผ่านมารู้สึกว่าจะลัดขั้นตอน พื้นฐานที่สำคัญต่างๆ ไป

จิตวิทยาการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า ปกติครูคณิตศาสตร์ได้ใช้ความรู้ ประสบการณ์ส่วนตัวในการใช้จิตวิทยาในการสอนเด็กอยู่แล้ว แต่ควรได้รับความรู้เพิ่มเพื่อที่นำมาใช้ได้หลากหลาย

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า โดยส่วนตัวอยากมีความรู้เรื่องการสอนเครื่องดนตรีประเภทเล่นเป็นคอร์ด เช่น คีย์บอร์ด กีตาร์ เพราะเรียนเครื่องดนตรีที่เล่นแนวทำนอง ทางเครื่องเป่ามา

การวัดและการประเมินผลดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า มีปัญหาว่าดนตรีวัดผลประเมินผลไม่เหมือนวิชาอื่น คือนั้นปฏิบัติ แต่บางครั้งต้องวัดเหมือนกับวิชาอื่นตามนโยบายของโรงเรียน ถ้าหากมีการให้ความรู้ตรงนี้กับครูคณิตศาสตร์ จะเพิ่มความมั่นใจในการทำงานและการวัดผลประเมินผลวิชาดนตรีตามสภาพธรรมชาติของวิชาดนตรีจริงๆ

อาจารย์ 10

อาจารย์ 10 เป็นครูอัตราจ้าง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษา มีความชำนาญในด้านดนตรีสากล ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 1 ปี

หลักสูตรดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 10 มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรเขียนมาดีอยู่แล้ว ตรงนี้ไม่มีปัญหาการใช้หลักสูตรแต่อย่างใด

วิธีการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 10 มีความคิดเห็นว่า มีความรู้เพียงพอแล้ว

กิจกรรมดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 10 มีความคิดเห็นว่า อยากให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวงดนตรีต่างๆ

จิตวิทยาการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 10 มีความคิดเห็นว่า ครูส่วนใหญ่เรียนมาแล้ว และใช้ประสบการณ์ในการใช้จิตวิทยาในการสอนดนตรี

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 10 มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนไม่มีความพร้อมในเรื่องสื่ออุปกรณ์ และเครื่องดนตรี ถึงอบรมไป ก็ไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด

การวัดและการประเมินผลดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 10 มีความคิดเห็นว่า มีความรู้เพียงพอสำหรับการสอนในห้องเรียนคืออยู่แล้ว

อาจารย์ 11

อาจารย์ 11 เป็นข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาอุตสาหกรรมศิลป์ ไม่มีความชำนาญในด้านดนตรีเลย ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 1 ปี เข้าอบรมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ UTQ

หลักสูตรดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 11 มีความคิดเห็นว่า ถ้ามีการอบรมที่ดี แต่ในทางปฏิบัติทำยาก เพราะเขาไม่ได้ให้ความสำคัญในวิชาดนตรี ไม่มีความพร้อมในทุกเรื่อง ถึงจะพัฒนาตนเองขึ้นมา ก็ทำอะไรไม่ได้

วิธีการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 11 มีความคิดเห็นว่า ที่สอนอยู่ส่วนใหญ่จะให้เด็กอ่านจากหนังสือ เพราะต้องใช้ในการสอบ O-NET ซึ่งเป็นการแก้ปัญหอย่างหนึ่ง สำหรับการสอนดนตรีปฏิบัตินั้นไม่ได้สอนเลย

กิจกรรมดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 11 มีความคิดเห็นว่า ถ้ามีการให้ความรู้ในเรื่องเหล่านี้ก็ดี จะได้รู้แนวทางบ้าง เพราะที่ผ่านมาสอนดนตรีแบบดำนามาโดยตลอด

จิตวิทยาการสอนดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 11 มีความคิดเห็นว่า ถ้ามีความรู้เรื่องนี้เพิ่มเข้ามาก็ดี ดีกว่าไม่รู้เลย

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 11 มีความคิดเห็นว่า ที่ผ่านมาใช้แค่ให้เด็กร้องเพลงกับคาราโอเกะซึ่งถือว่าเพียงพอแล้ว

การวัดและการประเมินผลดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 11 มีความคิดเห็นว่า ที่ใช้อยู่ส่วนใหญ่จะเป็นการสอบแบบข้อสอบ ไม่มีการสอนปฏิบัติแต่อย่างใด ซึ่งถือว่าเพียงพอแล้ว

อาจารย์ 12

อาจารย์ 12 เป็นข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขานาฏศิลป์ ไม่มีความชำนาญในด้านดนตรีเลย ประสบการณ์สอนวิชาดนตรี 5 ปี เข้าอบรมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ UTQ

หลักสูตรคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 12 มีความคิดเห็นว่า มีความต้องการรู้เรื่องหลักสูตรคณิตฯ มากกว่านี้ เพราะไม่ได้จบสาขาคณิตฯ มา หลักสูตรให้สอนเยอะและสอนยาก

วิธีการสอนคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 12 มีความคิดเห็นว่า อยากให้มีการสอนวิธีการสอนเล่นเครื่องดนตรี เพราะตนเองเล่นไม่ได้ แต่ไม่ต้องเยอะมาก เอาแค่ระดับพื้นฐาน เพราะคาบเรียนน้อยสอนไม่ทัน

กิจกรรมคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 12 มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนไม่มีกิจกรรมเหล่านี้ ความรู้เหล่านี้จึงไม่ค่อยมีความจำเป็นมาก

จิตวิทยาการสอนคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 12 มีความคิดเห็นว่า ไม่ได้เน้นสอนคณิตฯ สอนวิชาอื่นมากกว่า จึงคิดว่าจิตวิทยาการสอนคณิตฯ ไม่ได้มีความจำเป็นมากนัก

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้คณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 12 มีความคิดเห็นว่า อยากจะรู้วิธีการใช้สื่อสอนคณิตฯ มากขึ้น เพราะจะได้้นำเอาไปสอนคณิตฯ ได้

การวัดและการประเมินผลคณิตฯ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 12 มีความคิดเห็นว่า สอนทฤษฎีอย่างเดียว ไม่ได้สอนปฏิบัติ การวัดผลที่ทำอยู่เหมาะสมแล้ว

4.3 ด้านที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาคณิตฯ

ครูคณิตฯ ในจังหวัดสตูลได้ให้ความคิดเห็นในด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาคณิตฯ ดังต่อไปนี้

อาจารย์ 1

องค์ประกอบคณิตฯ เรื่องจังหวะ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า จังหวะที่ใช้สอนเด็กเป็นแค่จังหวะง่ายๆ $\frac{2}{4}$ หรือ $\frac{4}{4}$ ยังไม่เคยเจอ $\frac{6}{8}$ ซึ่งถือว่าไม่ได้สอนยากมากนัก เป็นแค่จังหวะง่ายๆ ที่ครูคณิตฯ ทุกคนก็รู้อยู่แล้ว

องค์ประกอบคณิตฯ เรื่องทำนอง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ที่สอนเด็กเรื่องทำนองก็ไม่ได้สอนลงลึก ให้เด็กรู้จักแค่ทำนอง ง่ายๆ การใช้โน้ตซ้ำๆ

องค์ประกอบคณิตฯ เรื่องเสียงประสาน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ปกติที่ใช้งานอยู่ก็เป็นการประสานเสียงอย่างง่ายเช่นการยูนิซัน แต่พวกทฤษฎีการประสานเสียงลึ้มไปหมดแล้ว เพราะไม่ได้ใช้เลย อยากให้มีการทบทวน มีการอบรมเรื่องนี้เป็นอย่างมาก เพราะจะได้นำมาใช้ในการทำวงดนตรีลูกทุ่ง วงโยธวาทิต หรือวงขับร้องประสานเสียง

องค์ประกอบดนตรี เรื่องรูปแบบ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่าเชื่อว่า ครูดนตรีส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ สอนบ้าง ไม่ได้สอนบ้าง หรือสอนก็ไม่ได้สอน ตามหลักที่ถูกต้อง จึงอยากให้มีการให้ความรู้เรื่องนี้กับครูด้วย

องค์ประกอบดนตรี เรื่องสีสันทัน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ได้สอนเรื่องนี้บ้างแต่ไม่มาก และที่สอนในห้องเรียนจริงๆ คิดว่าจะใช้มากในการทำวงดนตรีมากกว่า

องค์ประกอบดนตรี เรื่องลักษณะของเสียง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ที่สอนเด็กในห้องเรียนก็ได้อธิบายให้เด็กฟัง ว่าเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นมีเสียงอย่างไร ซึ่งที่ใช้งานจริงๆ ไม่ได้ละเอียดลึกซึ้งมาก

วรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า หนังสือที่ใช้สอนเด็กแต่ละสำนักพิมพ์มีเพลงไม่เหมือนกัน หลักสูตรก็ไม่ได้ระบุมาชัดเจนว่าให้สอนเพลงอะไรซึ่งเพลงทั้งทางดนตรีไทยและดนตรีสากลมีเยอะมาก จึงอยากรู้ว่าจริงๆ แล้วต้องสอนเพลงอะไรบ้างเด็กจะได้ทำข้อสอบ O-NET ได้

วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ในหนังสือมีประวัติดนตรีอยู่น้อย ไม่ครอบคลุมถึงข้อสอบ ที่เคยเรียนมาก็ลืมหมดแล้ว จึงอยากรู้ตรงนี้เพิ่มเติม

อาจารย์ 2

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า เรื่องที่สำคัญที่สุดคือจังหวะ การที่เด็กเข้าใจจังหวะ จะทำให้เด็กเข้าใจเรื่องอื่นได้ดีขึ้น อยากมีวิธีการสอนเด็กๆ ให้เข้าใจจังหวะได้ดีขึ้น

องค์ประกอบดนตรี เรื่องทำนอง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า ที่ใช้สอนเด็กในห้องเรียนใช้ความรู้ไม่เยอะ สอนให้เด็กรู้จักทำนองเพลงง่ายๆ ได้

องค์ประกอบดนตรี เรื่องเสียงประสาน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า ความรู้ที่ใช้สอนเด็กในห้องเรียนจริงๆ ใช้ไม่เยอะ แต่อยากให้มีการทบทวนบ้าง เพราะที่เคยเรียนมาก็นานมากๆ แล้ว เพราะต้องนำความรู้ไปใช้ในการทำวงลูกทุ่งบ้าง วงโยธวาทิตบ้าง

องค์ประกอบดนตรี เรื่องรูปแบบ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า เรื่องนี้สอนได้ไม่ยากเพราะเดี๋ยวนี้มีตัวอย่างเพลงให้เด็กฟังเยอะสอนได้ไม่ยาก

องค์ประกอบดนตรี เรื่องสีสันทัน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า ถือถ้าหากครูใช้เทคโนโลยี เปิดเพลงให้เด็กดู เด็กฟัง ก็สามารถชี้ให้เห็นสีสันทันในเพลงต่างๆ ได้

องค์ประกอบดนตรี เรื่องลักษณะของเสียง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า เรื่องนี้สอนได้ไม่ยากเราสามารถเปิดเสียงเครื่องดนตรีให้เด็กฟังได้เลย

วรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรไม่ได้บอกว่าต้องสอนเพลงอะไรบ้าง พอเราสอนตามหนังสือ ปรากฏว่าไม่มีอยู่ในข้อสอบ ตรงนี้มีปัญหาหากอยากให้มีคนมาให้ความรู้ตรงนี้ว่าครูต้องสอนเพลงอะไรบ้าง

วรรณคดีดนตรี ประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า เรื่องนี้ก็มีปัญหาเหมือนกับเพลงคือ หลักสูตรไม่ได้บอกว่าต้องสอนลึกแค่ไหน สอนตามหนังสือดูเหมือนว่าข้อสอบออกลึกมากกว่า จึงอยากให้มีคนมาให้ความรู้ตรงนี้ด้วย

อาจารย์ 3

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า จังหวะที่ใช้สอนเด็กเป็นแค่จังหวะธรรมดาๆ เช่น 2/4 3/4 และ 4/4 ไม่ได้ไปไกลมากกว่านี้ ซึ่งถือว่าไม่มีปัญหาในการสอนแต่อย่างใด

องค์ประกอบดนตรี เรื่องทำนอง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า ถ้ามีก็ดี

องค์ประกอบดนตรี เรื่องเสียงประสาน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า เป็นเรื่องที่ไม่ได้นำมาใช้เลย ขึ้นสนิมหมดแล้ว อยากให้มีอาจารย์มาทบทวนให้บ้าง

องค์ประกอบดนตรี เรื่องรูปแบบ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า สอนเด็กแค่เพลงตอนเดียว กับเพลงสองตอน ซึ่งมีตัวอย่างอยู่แล้ว พอพูดถึงเด็กก็จะรู้จัก

องค์ประกอบดนตรี เรื่องลีลา จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า ทำวงโยธาทิตเล็กๆ อยู่มันก็จะเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งเหมือนกัน ถ้ามีความรู้ให้ตรงนี้ก็ดี บางทีนานๆ เรายิ่งลืมไปบ้าง วงที่ทำอยู่ก็ไม่ได้เน้นตรงนี้นัก ส่วนใหญ่จะเน้นเสียงให้ดัง ใช้งานได้เร็ว

องค์ประกอบดนตรี เรื่องลักษณะของเสียง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า เรื่องนี้ก็มีพูดถึงบ้างในห้องเรียน แต่ก็ไม่ได้เน้นมาก พอให้เด็กรู้บ้างเล็กน้อย

วรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง และประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า เรื่องนี้มีปัญหาแน่นอน เพราะเวลาสอนเราต้องค้นหาเพิ่มเติม แต่พอเวลาไม่มีก็สอนตามหนังสือ ซึ่งเนื้อหาอยู่น้อยจริงๆ แล้วเราต้องรู้มากกว่าในหนังสือเพื่อที่จะสอนเด็กได้ เพื่อเด็กถามก็ตอบเด็กได้

อาจารย์ 4

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า เท่าที่สอนเด็กมาไม่ได้มีปัญหาอะไร

องค์ประกอบดนตรี เรื่องทำนอง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบเหล่านี้ถ้าเป็นเด็กจะไม่ค่อยเข้าใจ อยากรู้วิธีการสอนให้เด็กเข้าใจง่าย

องค์ประกอบดนตรี เรื่องเสียงประสาน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้ทำวงดนตรีลูกทุ่งกับวงโยธวาทิต ถ้าหากการเตรียมวงไปแข่งขัน จะถือว่าเสียงประสานเป็นจุดชี้ขาดได้ว่า ทีมไหนจะชนะเลิศ

องค์ประกอบดนตรี เรื่องลีลาและลักษณะของเสียง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า เป็นอะไรที่สอนเด็กเข้าใจยาก อีกทั้งโรงเรียนไม่พร้อมในเรื่องของเครื่องดนตรี จะให้ครูหาสื่อเพลงเองทุกชิ้นก็ค่อนข้างจะลำบาก จึงอยากได้สื่อตรงนี้ให้ครูใช้สอนด้วย

วรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง และเรื่องประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า เพลงที่มีอยู่ในโลกนี้มันมีไม่รู้กี่แสนเพลง ล้านเพลง ควรจะดีกรอบให้ชัดเจนว่า จะต้องสอนเพลงอะไร ประวัติดนตรีก็เช่นกัน ควรระบุให้ชัดเจนว่าให้สอนประวัติยุคไหนแก่ไหน สอนประวัติดนตรีของใคร

อาจารย์ 5

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า เรื่องจังหวะในดนตรีไทยจะมีจังหวะทับ ไม่ได้มีแค่จังหวะ ฉิ่ง อย่างเดียว ส่วนตัวอยากให้คนที่มีความรู้ด้านนี้มาให้ความรู้อีกเยอะๆ ซึ่งเชื่อว่าครูดนตรีสากลเอง น้อยคนที่จะรู้ และในส่วนของดนตรีสากลก็แค่พอรู้บ้าง 2/4 หรือ 4/4 แต่ถ้ามากกว่านี้ก็ไม่ได้แล้ว ควรจะให้ความรู้เรื่องนี้กับครูดนตรีไทยด้วย แต่ไม่ต้องถึงขนาดให้รู้หมด

องค์ประกอบดนตรี เรื่องทำนอง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า ในทางดนตรีไทยก็เข้าใจพอสมควร ไม่มีปัญหาอะไร

องค์ประกอบดนตรี เรื่องเสียงประสาน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า ไม่มีความรู้เรื่องการทำเสียงประสานของดนตรีสากลเลย เพราะเป็นวิชาเอกของดนตรีสากล ก็อยากจะรู้ตรงนี้บ้าง ระดับพื้นฐาน ไม่ต้องสูงมาก แต่ส่วนของดนตรีไทยรู้พอสมควรแล้ว แต่อยากพัฒนาไปอีกไปถึงขั้นสูง เพราะครูดนตรีมีอาชีพจะต้องทำเพลงให้เด็กเล่นเข้าประกวดได้ และเชื่อว่าครูดนตรีส่วนใหญ่ทำไม่ได้

องค์ประกอบดนตรี เรื่องรูปแบบ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่ามี ความเข้าใจในดนตรีไทยคืออยู่แล้วสำหรับการสอนในห้องเรียนแต่อยากรู้ให้มากกว่านี้

องค์ประกอบดนตรี เรื่องสีสันทัน เรื่องลักษณะของเสียง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องนี้อาจจะมองว่าไม่ค่อยได้ใช้สอนเด็ก แต่ครูดนตรีทุกคนควรจะมีความรู้เพราะ เมื่อถึงเวลาต้องใช้ก็สามารถนำความรู้มาใช้ได้

วรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง และประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ได้สอนเด็กละเอียด เพราะครูเองก็ลืมไปหมดแล้ว อยากให้มีการทบทวน การอบรมให้กับครูดนตรีอยู่เรื่อยๆ เพราะเมื่อเรานำมาสอนเด็กจะมีผลต่อการทำข้อสอบ เพราะข้อสอบ เดี่ยวนี้ยากมาก ครูเองก็ทำไม่ได้ แล้วเด็กจะทำได้อย่างไร ต้องอาศัยการวิเคราะห์อย่างมาก

อาจารย์ 6

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่าเป็นถ้าเรา เอาสื่อมาให้เด็กดู ก็สามารถเข้าใจได้ไม่ยาก

องค์ประกอบดนตรี เรื่องเสียงประสาน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่าเป็นอยากได้ความรู้เรื่องการทำเสียงประสานให้วงดนตรีต่างๆ อย่างง่ายๆ

องค์ประกอบดนตรี เรื่องสีสันทัน และเรื่องลักษณะของเสียง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่าเป็นอยากให้มีการให้ความรู้ในเรื่องนี้ด้วย

วรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง และประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่าเป็นต้องเอาเพลงไทย และเพลงสากล หรือประวัติดนตรีที่เด็กควรจะรู้มาบอกกับครูบ้าง เพราะ ในหนังสือจะไม่สอดคล้องกับหลักสูตรเท่าใดนัก

อาจารย์ 7

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่าเป็นมีความรู้ความเข้าใจทางดนตรีไทยอยู่แล้ว แต่อยากรู้ทางดนตรีสากลด้วย เวลาเจอจังหวะแปลกๆ ก็จะอ่านไม่ได้สอนเด็กไม่ได้

องค์ประกอบดนตรี เรื่องทำนอง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องทำนองของดนตรีสากลก็ยังรู้อยู่บ้างอยากรู้เพิ่มเติมอีก

องค์ประกอบดนตรี เรื่องเสียงประสาน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่าเป็นอยากมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องนี้เป็นอย่างมากเพราะต้องใช้ในการทำวงสตริงคอมโบ และวงโยธวาทิต

องค์ประกอบดนตรี เรื่องรูปแบบ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า อยากมีความรู้เพิ่มเติม เพราะไม่ค่อยรู้ทางดนตรีสากล

องค์ประกอบดนตรี เรื่องลีลาและ เรื่องลักษณะของเสียง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า อยากรู้มาก จริงๆ ก็อยากรู้ทุกเรื่องเลยในดนตรีสากล

วรรณคดีดนตรี เรื่องบทและ ประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า ครูไทยก็สอนแต่ดนตรีไทยไม่สอนสากล ครูสากลก็สอนแต่ดนตรีสากลไม่สอนดนตรีไทย มันจึงเป็นปัญหาว่าเด็กได้เรียนไม่ครบตามหลักสูตร จึงควรให้ความรู้ให้ครูสามารถสอนได้ทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล

อาจารย์ 8

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ ทำนอง เสียงประสาน และรูปแบบ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ความรู้ตรงนี้มีไม่สิ้นสุด อยากจะพัฒนาตัวเองต่อไปเรื่อยๆ

องค์ประกอบดนตรี เรื่องลีลาของเสียงและลักษณะของเสียง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ถ้ามีสื่อจะสอนไม่ยาก ไม่ต้องให้ความรู้ครูก็ได้ เพียงแต่จัดสื่อมาให้ก็เพียงพอแล้ว

วรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง และ ประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ไม่มีปัญหาอะไรเราสามารถอ่านจากหนังสือ สืบค้นจากอินเทอร์เน็ตได้

อาจารย์ 9

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า โดยส่วนตัวเป็นคน que เล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้ดีมาก แต่อยากทราบวิธีการสอนจังหวะ ให้เด็กเรียนรู้ง่ายและเป็นเร็วตั้งแต่พื้นฐานไปตามลำดับขั้นที่ถูกต้อง

องค์ประกอบดนตรี เรื่องทำนอง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า เวลาสอนเด็กไม่ได้ใช้ทฤษฎีดนตรีสอนเด็กอย่างถูกต้อง จะใช้วิธีลัด อยากรู้ว่าที่ถูกต้องควรสอนอย่างไร

องค์ประกอบดนตรี เรื่องเสียงประสาน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า ความรู้ในเรื่องนี้ยังมีอยู่ แต่ไม่สามารถใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ จึงอยากฝึกฝนเยอะๆ

องค์ประกอบดนตรี เรื่องรูปแบบ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า การทำความเข้าใจตรงนี้ไม่ยากมาก ถ้ามีตัวอย่าง เด็กจะเข้าใจได้

องค์ประกอบดนตรี เรื่องลีลา จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า อยากมีความรู้กับปรับเสียงในวงอย่างละเอียด

องค์ประกอบดนตรี เรื่องลักษณะของเสียง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็น ว่า ตรงนี้มีสื่ออยู่ ก็ไม่มีปัญหาอะไร

วรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง และประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า ถ้าหากมีการสั่งให้เด็กทำโครงการ ทำโครงการ นิทรรศการก็จะช่วยได้เยอะ ส่วนครูเองก็สามารถอ่านหนังสือต่างๆ มาอ่านได้

อาจารย์ 10

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง หรือวรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง และประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 10 มีความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม

อาจารย์ 11

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง หรือวรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง และประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 10 มีความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้ถ้ามีการให้ความรู้ในระดับพื้นฐานบ้างก็ดี ไม่ต้องเอาให้ถึงขั้นสูงมาก แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

อาจารย์ 12

องค์ประกอบดนตรี เรื่องจังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง หรือวรรณคดีดนตรี เรื่องบทเพลง และประวัติดนตรี จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 10 มีความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว คงไม่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมอะไรมาก

4.4 ด้านที่ 4 ทักษะทางดนตรี

ครูดนตรีในจังหวัดสตูลได้ให้ความคิดเห็นในด้านทักษะดนตรีดังต่อไปนี้

อาจารย์ 1

ทักษะดนตรีด้านการฟัง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า ทักษะการฟังเป็นเรื่องสำคัญควบคู่กับวิชาดนตรี แต่ถ้าเด็กหูเพี้ยนก็อาจจะทำให้เรียนวิชาดนตรีได้ลำบากจึงอยากทราบว่า มีวิธีการอย่างไรที่จะแก้อาการหูเพี้ยนให้เด็กได้

ทักษะดนตรีด้านการร้อง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า มีความต้องการทำงานขับร้องประสานเสียง แต่ยังไม่รู้วิธีการสอนที่ถูกต้อง ในการสอนจากพื้นฐานจนถึงระดับที่สูงขึ้นสามารถส่งเข้าประกวดแข่งขัน หรือออกงานได้

ทักษะดนตรีด้านการเล่น จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า มีความต้องการพัฒนาตนเองในการเล่นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เพื่อที่จะนำไปใช้ในการทำงานดนตรีต่างๆ

ทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหว จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า มีความต้องการความรู้ในเรื่อง การเดินขบวน การแปรขบวนสวนสนามของวงโยชวาทิต รวมถึงการควงการโบกธงของ Colour Gard ด้วย

ทักษะดนตรีด้านการสร้างสรรค์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า มีความอยากรู้ในการเล่นแบบ การค้นสด เพื่อนำหลักการมาสอนนักเรียน ที่ผ่านมาสอนแบบคิดเอาเอง ไม่ได้สอนตามทฤษฎีมากนัก

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 1 มีความคิดเห็นว่า โดยส่วนตัวสามารถอ่านโน้ตได้เป็นอย่างดี แต่อยากรู้วิธีการสอนอย่างไร ที่จะให้เด็กอ่านโน้ตได้เร็ว

อาจารย์ 2

ทักษะดนตรีด้านการฟัง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า ครูอยากพัฒนาการฟังของตัวเองมากกว่านี้ แต่ที่ใช้สอนในห้องเรียนคงสอนเด็กมากไม่ได้ เพราะเวลาเรียนมีน้อย

ทักษะดนตรีด้านการร้อง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า อยากมีความเชี่ยวชาญในการทำงานขับร้องประสานเสียง

ทักษะดนตรีด้านการเล่น จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า การเล่นเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นไม่ค่อยมีปัญหา สามารถเล่นได้เกือบทั้งหมด แต่อยากได้ความรู้เรื่องการปรับวง การเล่นบรรเลงรวมวงมากกว่า

ทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหว จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า เคยเข้าอบรมการแปรขบวนสวนสนาม แต่พอไม่ได้ใช้ ก็ลืมหมด ปัญหาคือโรงเรียนไม่มีความพร้อม ไม่สนับสนุน ถึงเข้าอบรมอีก ก็คงไม่ได้ใช้อีก ก็ลืมอีกในที่สุด

ทักษะดนตรีด้านการสร้างสรรค์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า ทักษะด้านนี้ค่อนข้างจะเป็นทักษะขั้นสูง ยากที่จะสอนเด็กได้ ต้องรอให้เด็กเรียนในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งต้องใช้เวลาสอนเยอะซึ่งไม่สัมพันธ์กับเวลาที่เขาให้มา

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 2 มีความคิดเห็นว่า มีความสนใจพัฒนาเด็กในการอ่านโน้ตแบบ เห็นโน้ต แล้วเล่นได้ทันที อยากรู้วิธีการสอนให้เด็กอ่านโน้ตแบบนี้แล้วเป็นเร็ว

อาจารย์ 3

ทักษะดนตรีด้านการฟัง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า เจอเด็กมีปัญหาเรื่องหูเหียน ร้องเพลงผิดคีย์ จึงอยากรู้วิธีการแก้ปัญหของเด็กที่มีปัญหาด้านนี้ ว่าควรทำอย่างไร

ทักษะดนตรีด้านการร้อง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า อยากได้เทคนิค วิธีการ การสอนร้องเพลงที่ถูกต้อง เพราะครูสอนแค่พื้นฐานง่ายๆ เท่านั้นเอง

ทักษะดนตรีด้านการเล่น จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า ส่วนตัวเล่นเครื่องดนตรีได้หลายประเภทอยู่แล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไรมาก

ทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหว จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า ต้องการความรู้เรื่องการแปรขบวน สวนสนาม เพราะทำวงโยชวาทิตมาหลายปี ไม่เคยได้ทำเรื่องนี้เลย เพราะแค่สอนให้เด็กเล่นได้ เป่าได้ ก็ยากแล้ว หากคนที่มีความรู้เรื่องนี้จริง มีน้อยมาก แผ่นซีดีที่ทำออกมาขาย ก็เป็นภาษาอังกฤษบ้าง ภาษาไทยบ้าง ก็ยากที่จะเข้าใจอีก

ทักษะดนตรีด้านการสร้างสรรค์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า การแต่งเพลงครูสามารถทำได้ แต่คงไม่ถึงขนาดดีมากเหมือนนักแต่งเพลง แต่ถ้ามีการให้ความรู้ตรงนี้ก็ดี

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 3 มีความคิดเห็นว่า การอ่านโน้ตไม่มีใครช่วยได้ ถึงจะมีการอบรมกลับมา ถ้าไม่ได้เล่นเป็นประจำ ก็จะลืมได้

อาจารย์ 4

ทักษะดนตรีด้านการฟัง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า ควรจะฝึกให้ครูคนตรีมีหูที่แม่นยำ ฟังได้ตรงเสียง เพราะจะมีผลกับการสอนดนตรีให้กับเด็ก

ทักษะดนตรีด้านการร้อง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า ครูคนตรีควรจะต้องรู้เกี่ยวกับการใช้เสียง การร้องเพลงบ้าง จะต้องอธิบายได้ว่า ทำอย่างไร ร้องอย่างไร อย่างน้อยๆ ถ้าหากครูต้องเป็นกรรมการในการตัดสินร้องเพลง ก็สามารถตัดสินได้

ทักษะดนตรีด้านการเล่น จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า เป็นครูที่เรียนเครื่องประกอบจังหวะมา อยากเล่นเครื่องเป่า และเครื่องคีย์บอร์ดเพิ่มเติม

ทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหว จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า อยากรู้การจัดการแสดงคอนเสิร์ต ว่ามีทฤษฎีอย่างไรบ้าง เกี่ยวกับยืนจุดต่างๆ บนเวที จะทำอย่างไรให้คนสนใจนักแสดง ทำอย่างไรให้ดึงดูดคนดูไว้ได้ การเพิ่มจุดเด่นให้กับวง

ทักษะดนตรีด้านการสร้างสรรค์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า ก่อนข้างจะเป็นเรื่องยากเพราะจำเป็นจะต้องมีความรู้ในเรื่องทฤษฎีเป็นอย่างดี

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 4 มีความคิดเห็นว่า ครูสามารถอ่านโน้ตได้เป็นอย่างดีอยู่แล้ว แต่จะมีปัญหาเวลาสอนให้เด็กอ่านโน้ต ถ้าหากมีวิธีการสอนให้เด็กอ่านโน้ตได้ในระยะเวลาอันสั้น ก็จะมีประโยชน์มาก

อาจารย์ 5

ทักษะดนตรีด้านการฟัง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า ครูมีทักษะในการฟังน้อยมาก เหมือนว่าจะป็นเรื่องยาก เพราะเรียนมาน้อย ไม่ค่อยได้ตั้งใจฟังด้วย ถ้าหากเป็นครูมืออาชีพจริงๆ ครูควรจะต้องรู้การฟังเป็นอย่างดี เวลาเป็นกรรมการตัดสินก็เจอปัญหามาก ทักษะการฟังของครูไม่เท่ากัน ไม่ได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ทักษะดนตรีด้านการร้อง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า มีความอยากรู้หลักการสอนร้องเพลงทางดนตรีสากลที่ถูกต้อง อย่างน้อยจะได้ฝึกเด็กส่งแข่งขันได้

ทักษะดนตรีด้านการเล่น จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า ต้องการเล่นเครื่องดนตรีสากลได้ทุกชิ้น ให้พอเล่นได้ เพื่อที่จะนำไปสอนเด็กได้

ทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหว จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่ามีความต้องการที่สุด ที่จะรู้เรื่อง การจัดการแสดงของวงลูกทุ่ง การแสดงเป็นเรื่องราว ต้องทำอย่างไร ซึ่งถือว่าปัจจุบันได้รับความนิยม ไม่เหมือนเมื่อก่อนที่วงลูกทุ่ง นักร้องก็ร้องไป หางเครื่องก็เดินไป ซึ่งมันล้าหลังไปแล้ว ซึ่งไม่เคยมีการให้ความรู้กับครูเลย ส่วนใหญ่ต้องจ้างคนที่เป็นมืออาชีพมาทำให้

ทักษะดนตรีด้านการสร้างสรรค์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า เป็นเรื่องที่สอนเด็กได้ยาก ครูเองก็ไม่ได้มีพื้นความรู้มากขนาดนั้น ควรเป็นเรื่องของการเรียนที่สูงขึ้น

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 5 มีความคิดเห็นว่า คือพอจะอ่านโน้ตในระดับพื้นฐานได้ ซึ่งคิดว่าเพียงพอต่อการสอนเด็กในห้องเรียนแล้ว

อาจารย์ 6

ทักษะดนตรีด้านการฟัง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า ถ้ามีก็ดี

ทักษะดนตรีด้านการร้อง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า อยากให้อบรมครูในการขับร้องเพลงไทย และเพลงสากล เพื่อที่จะนำมาสอนเด็กได้อย่างถูกต้องวิธี

ทักษะดนตรีด้านการเล่น จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า อยากจะฝึกเล่นเครื่องดนตรีที่ไม่ค่อยได้เล่น เช่น ซอสามสาย ไวโอลิน

ทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหว จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า ทางดนตรีไทยเวลาเล่น ต้องนั่งเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ค่อยได้เคลื่อนไหวอะไรมากนัก

ทักษะดนตรีด้านการสร้างสรรค์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า ธรรมชาติของคนตรีไทยส่วนใหญ่จะเล่นตามโน้ตที่มีอยู่แล้ว ซึ่งไม่มีโอกาสได้เล่นแบบนี้มากนัก ถ้าจะมีในดนตรีไทยจะเป็นลักษณะการประชันกัน ซึ่งคงไม่ได้ไปถึงขั้นนั้น

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 6 มีความคิดเห็นว่า อยากรู้วิธีการที่จะทำอะไรให้เด็กนักเรียนท่องโน้ตได้เยอะ และจำได้นาน เพราะเด็กจะจำโน้ตดนตรีไทยไม่ค่อยได้

อาจารย์ 7

ทักษะดนตรีด้านการฟัง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า อยากมีทักษะในการฟังดนตรีสากลมาก เพราะเสียงในดนตรีสากลค่อนข้างจะเป็นมาตรฐานเพราะใช้เปียโนในการเทียบเสียง แต่ ดนตรีไทยไม่ค่อยมาตรฐานเป็นมาตรฐานเท่าไรนัก เพราะเทียบเสียงจากขลุ่ย

ทักษะดนตรีด้านการร้อง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า ไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการขับร้องเพลงสากลเลย มีความต้องการอยากรู้มาก

ทักษะดนตรีด้านการเล่น จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า มีความต้องการมากที่สุด อยากเล่นเครื่องดนตรีสากลทุกชิ้นให้พอเล่นได้ ที่ผ่านมาเรียนรู้ด้วยตัวเองซึ่งต้องใช้เวลามาก

ทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหว จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า อยากรู้วิธีการ ในการแปรชบวนสวนสนามของวงโยธวาทิต

ทักษะดนตรีด้านการสร้างสรรค์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า มีความต้องการอยากรู้หลักในการแต่งเพลงสากล เพราะรู้แต่ของเพลงไทย

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 7 มีความคิดเห็นว่า สามารถอ่านโน้ตดนตรีสากลในระดับพื้นฐานได้ แต่ถ้าสามารถอ่านได้คล่องกว่านี้ ก็จะดีมาก

อาจารย์ 8

ทักษะดนตรีด้านการฟัง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า เวลาสอนเด็กจะเปิดเพลงให้ฟัง แล้วให้เด็กบอกว่าเพลงนี้มีความไพเราะหรือไม่ ไม่ได้สอนละเอียดมาก เพราะต้องใช้เวลาก่อนข้างเยอะ

ทักษะดนตรีด้านการร้อง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า ครูเองไม่ถนัดเกี่ยวกับการที่ต้องสอนร้องเพลง เพราะเสียงไม่ดี จึงอยากพัฒนาในการร้องเพลงเป็นอย่างมาก

ทักษะดนตรีด้านการเล่น จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า ด้วยที่ตนเองเป็นคนเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ จึงอยากเล่นเครื่องดนตรีประเภทอื่นๆ ได้ เช่น กลุ่มเครื่องสาย เครื่องลมไม้ เครื่องลมทองเหลือง ไม่ต้องให้เก่งมาก แต่พอเล่นได้ เพื่อมาใช้สอนเด็กได้

ทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหว จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า อยากรู้วิธีการสอนการเดินในวงโยธวาทิต เพราะสอนยากและใช้เวลานาน

ทักษะดนตรีด้านการสร้างสรรค์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า เรื่องนี้ครูพอจะแนะนำได้ บอกวิธีคิดได้ แต่ขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กด้วย ว่าเขาอยากรู้ อยากเรียนแค่ไหน

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 8 มีความคิดเห็นว่า ครูสามารถอ่านโน้ตได้พอสมควร สอนเด็กได้ดี ไม่ยากมาก

อาจารย์ 9

ทักษะดนตรีด้านการฟัง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า โดยส่วนตัวสามารถฟังได้ว่าเสียงเพี้ยน ไม่เพี้ยน แต่อยากมีความสามารถจนถึงขั้นที่ฟังเสียง แล้วระบุได้ว่าเป็นเสียงโน้ตใด ในระดับใด ในบันไดเสียงอะไร และเด็กสมัยนี้ก็สมควรที่จะเรียนเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ทักษะดนตรีด้านการร้อง จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า ที่สอนมาแค่ความรู้เบื้องต้น แต่ไม่รู้ว่ ที่ถูก ที่ต้อง ที่ควร จะต้องทำอย่างไร ซึ่งถ้าให้ความรู้กับครูเพิ่มเติม ก็จะดีมาก

ทักษะดนตรีด้านการเล่น จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า มีความชำนาญในการเล่นเครื่องเคาะตี และเครื่องลมทองเหลืองคืออยู่แล้ว จึงอยากเล่นเครื่องประเภทอื่นๆ ได้ด้วย

ทักษะดนตรีด้านการเคลื่อนไหว จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า มีความอยากรู้ในเรื่องของการแปรขบวนสวนสนามเป็นอย่างมาก

ทักษะดนตรีด้านการสร้างสรรค์ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า อยากรู้วิธีการคิด แนวคิดในการทำเพลง ในการแต่งเพลง เพื่อจะได้นำมาสอนเด็กแต่งเพลงได้

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 9 มีความคิดเห็นว่า ถ้าครูใช้ความคิด ความสามารถของครูสอนเด็ก อาจจะทำให้เด็กตามครูไม่ทัน ซึ่งถ้าหากมีความรู้ว่าจะทำอย่างไร สอนอย่างไร ให้เด็กอ่านโน้ตได้ ก็จะดีมาก

อาจารย์ 10

ทักษะดนตรีด้านการฟัง ด้านการร้อง ด้านการเล่น ด้านการเคลื่อนไหว ด้านการสร้างสรรค์ ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 10 มีความคิดเห็นว่า คือเรื่องเหล่านี้ก็พอจะสอนได้ ถ้ามีการให้ความรู้ครูก็ดี แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

อาจารย์ 11

ทักษะดนตรีด้านการฟัง ด้านการร้อง ด้านการเล่น ด้านการเคลื่อนไหว ด้านการสร้างสรรค์

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 11 มีความคิดเห็นว่า คือเรื่องเหล่านี้ ก็พอจะสอนได้ ถ้ามีการให้ความรู้ครูก็ดี มีความอยากรู้เพิ่มเติม แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไรพอจะสอนแบบดูไถ่ได้

อาจารย์ 12

ทักษะดนตรีด้านการฟัง ด้านการร้อง ด้านการเล่น ด้านการเคลื่อนไหว ด้านการสร้างสรรค์

ทักษะดนตรีด้านการอ่าน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ 12 มีความคิดเห็นว่า ปัจจุบันสามารถสอนทักษะเหล่านี้ได้ในระดับง่ายๆ ได้ ซึ่งคิดว่าเพียงพอต่อการสอนในห้องเรียน และเพราะครูเองก็ไม่ได้จบมาทางดนตรี

4.5 ด้านที่ 5 ความต้องการในการพัฒนาสู่ครูมืออาชีพในด้านอื่นๆ

ครูคนตรีในจังหวัดสตูลได้ให้ความคิดเห็นในด้านอื่นๆ ดังต่อไปนี้

อาจารย์ 1

อาจารย์ 1 มีความต้องการความรู้ในการอำนวยการเพลงในวงดนตรีแต่ละประเภท เช่นวงสตริงคอมโบ วงขับร้องประสานเสียง และวงโยชวาทิต ว่ามีหลักการ และวิธีการแตกต่างกันอย่างไร

อาจารย์ 2

อาจารย์ 2 มีความอยากศึกษาในเรื่องของแนวเพลง เช่น เพลงแจ๊ส เพลงบลูส์ เพลงร็อก ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร จะได้นำมาอธิบายและสอนเด็กได้

อาจารย์ 5

อาจารย์ 5 มีความอยากรู้ในเรื่องการซ่อมเครื่องดนตรีไทย และดนตรีสากลบ้าง เพราะจะได้สอนเด็กได้ และชิ้นไหนที่ไม่แน่ใจว่าแข็งแรงพอจะซ่อมแซมได้ ก็ซ่อมเอง

อาจารย์ 11

อาจารย์ 11 มีความต้องการอยากรู้ว่าครูที่ไม่ได้จบมาทางสาขาดนตรี แล้วต้องสอนดนตรีนั้น จะต้องทำอย่างไร จะต้องมีความรู้เรื่องอะไรบ้าง นั่นคือสิ่งที่ต้องการมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูดนตรีให้เป็นครูมืออาชีพของ ของครูดนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล ในด้านต่างๆ คือ

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตรดนตรี วิธีการสอนดนตรี กิจกรรมดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี และการวัดและการประเมินผลดนตรี

ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบดนตรี คือจังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง ส่วนวรรณคดีดนตรี คือ บทเพลง และประวัติดนตรี

ด้านทักษะทางดนตรี ซึ่งประกอบด้วย การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่าน

ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูดนตรีในแต่ละท่านในด้านต่างๆ ไปแล้วนั้น สามารถสรุปผลการวิจัยเรียงลำดับตามความต้องการ ในการพัฒนาตนเอง ของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษาครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ในด้านต่างๆ จากความต้องการมากที่สุดไปหาความต้องการน้อยที่สุด ได้ดังนี้

5.1 สรุปผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ผู้วิจัยจะสรุปความคิดเห็น ในแต่ละหัวข้อเป็นประเด็นต่างๆ ตามที่ได้สัมภาษณ์ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นต่างๆ ตามหัวข้อที่ศึกษาได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดกระบวนการเรียนรู้

หลักสูตร

ครูบางส่วนได้มองว่าหลักสูตรที่เป็นอยู่ค่อนข้างจะมีปัญหาหลายๆ อย่าง เช่น จุดประสงค์ของหลักสูตรได้ระบุไว้ว่า ให้เด็กได้เรียนดนตรีเพื่อขัดเกลา พัฒนาจิตใจเด็ก ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กมีความสามารถเล่นดนตรีถึงระดับมืออาชีพ แต่เนื้อหาในหนังสือที่ออกมาให้ครูสอน หรือข้อสอบที่ออกมาให้เด็กทำ ค่อนข้างจะสวนทางกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักสูตรได้ระบุวิชาทัศนศิลป์ ดนตรีไทย ดนตรีสากล และนาฏศิลป์ อยู่ในวิชาเดียวกัน เมื่อแบ่งเวลาเรียน แต่ละภาคเรียนเด็กได้เรียนแค่ วิชาละ 4-5 คาบเท่านั้น

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรดนตรีมีความจำเป็นมาก อยากมีความรู้จริงๆ แล้วต้องสอนเด็กมากน้อยแค่ไหน เพราะหลักสูตรมันกว้างมาก แต่ให้เวลาเรียนมาน้อยมาก ข้อสอบ O-NET หรือ วิชา PAT ข้อสอบลึกลับ แต่สอนเด็กแค่ระดับพื้นฐานๆ และหนังสือส่วนใหญ่ไม่ได้ผลิตตรงตามหลักสูตรจึงอยากรู้หลักสูตรให้แน่ชัดกว่านี้ ให้ครอบคลุมกว่านี้ และคนที่จะมาอบรมให้ความรู้ควรจะมีความรู้จริงๆ ไม่ใช่ศึกษานิเทศก์ ที่จบสาขาอื่นมา ควรจะให้มีการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรดนตรีบ้างเพราะไม่มีเลย

การอบรมเรื่องหลักสูตรที่ผ่านมา คนที่มาอบรมไม่ใช่ครูดนตรี ไม่มีความรู้เรื่องดนตรีส่วนใหญ่จะเป็นครูสาขาอื่นๆ พอครูดนตรีทำงานส่งไม่ได้ ก็จะมองว่าครูดนตรีเหลวไหล ไม่รับผิดชอบ ซึ่งถ้าครู ไม่เข้าใจ ก็ไม่รู้จะอย่างไร การอบรมแต่ละครั้ง ก็ทำแบบผ่านๆ สั้นเปลืองงบประมาณ อยากจะให้ความสำคัญ กับครูดนตรีมากขึ้น ให้ความสำคัญกับการจัดอบรมมากขึ้น ต้องการคนที่มีความรู้เรื่องดนตรีโดยตรงมาอบรมให้กับครูดนตรี

หนังสือที่ใช้สอนเด็กไม่ครอบคลุมในหลักสูตร บางครั้งไปค้นคว้ามาเอง ก็ไม่ครบตัวชี้วัด ควรจะมีผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาดนตรีจริงๆ มาให้ความรู้ในตรงนี้ อยากได้ความรู้เกี่ยวกับการเปิดวิชาเพิ่มเติม วิชาเลือกเสรี ซึ่งหลักสูตรไม่ได้บอกไว้ ครูดนตรีต้องทำเองทั้งหมด หลักสูตรควรมีแนวทางมาให้ ครูดนตรีต้องได้รับการอบรมอยู่ตลอดเวลา เพราะบางครั้งอบรมกลับมา 2-3 เดือนก็ลืม และควรจะให้ ความรู้สำหรับโรงเรียน ที่มีอุปกรณ์ไม่พร้อม ครูไม่พร้อม ควรจะจัดการเรียนการสอนอย่างไรให้ประสบผลสำเร็จ

มีครูบางส่วนมองว่าหลักสูตรดีแล้ว ไม่มีปัญหาการใช้หลักสูตรแต่อย่างใดหลักสูตรที่เขียนมาไม่ได้กำหนดตายตัว เราสามารถพลิกแพลงได้ ถ้าทำตามที่เราระบุเอาไว้ เพราะหลักสูตรได้เขียนตามระดับช่วงชั้นไว้แล้วว่าจะต้องสอนอะไรเด็กบ้าง ถ้าเราทำตามกระบวนการที่วางไว้แล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไร อยู่ที่ครูว่าจะสอนตามหลักสูตรหรือไม่ และอยู่ที่เด็ก ว่าเห็นความสำคัญกับการเรียนวิชาดนตรีมากแค่ไหน

วิธีการสอนดนตรี

ครูดนตรีส่วนใหญ่มองว่า วิธีการสอนดนตรี เป็นสิ่งที่จำเป็นมาก บางครั้งสอนเด็ก ให้รู้จักตัวโน้ต เด็กจะไม่เข้าใจ จำเป็นจะต้องมีวิธีการสอนดนตรี กิจกรรมต่างๆ เข้ามาเสริม การสอนดนตรีไม่ได้ใช้การสอนอย่างใดอย่างหนึ่ง จำเป็นต้องใช้การสอนหลายๆ แบบผสมผสานกันไปถ้าหากมีการอบรม ครูจะได้้นำเอามาประยุกต์ใช้ อยากรู้วิธีการสอนดนตรีที่ทำให้เด็กเรียนรู้ได้เร็ว เป็นเร็ว ในระยะเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด อยากจะรู้วิธีการสอนดนตรีให้เด็กเกิดความสุขสนาน เพราะถ้าสอนแบบบรรยายเด็กเกิดความเบื่อหน่าย ไม่ตั้งใจเรียน ครูส่วนใหญ่มีความถนัดด้านเดี่ยว คือดนตรีไทย กับดนตรีสากล แต่ต้องสอนทั้งสองอย่าง จึงต้องการความรู้เรื่องวิธีการสอนดนตรีสากล และดนตรีไทยด้วย ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นมาก

ครูดนตรีบางส่วนมองว่า มีความรู้เพียงพอแล้ว ที่สอนอยู่ ส่วนใหญ่จะให้เด็กอ่านจากหนังสือ เพราะต้องใช้ในการสอบ O-NET ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง สำหรับการสอนดนตรีปฏิบัตินั้นไม่ได้สอน ต้องการให้มีการสอนวิธีการสอนเล่นเครื่องดนตรี เพราะตนเองเล่นไม่ได้ แต่เอาแค่ระดับพื้นฐาน เพราะคาบเรียนน้อยสอนไม่ทัน

กิจกรรมดนตรี

ครูดนตรีส่วนใหญ่มองว่า อยากให้มีการอบรมเรื่องการทำวงสตริง วงลูกทุ่ง และวงโยชวาทิตมาก การบริหารจัดการวง การควบคุมเด็กการฝึกซ้อมตามขั้นตอนที่ถูกต้องการทำให้เด็กอยู่กับวง นานๆ เพราะที่รู้เป็นแค่ความรู้ในตำรา รู้แบบผิวเผินเท่านั้น ครูทุกคนไม่ว่าจะเป็นครู ชนบท หรือครูโรงเรียนในเมือง ไม่ต้องให้เก่งจนถึงระดับไปประกวดแข่งขัน แต่ควรจะมีความรู้เบื้องต้นในการทำวง การฝึกซ้อม การออกงานต่างๆ ได้ สามารถเล่นเพลงง่ายๆ ได้ เช่น เพลงพิธี เพลงกราวกีฬา เพลงเดินขบวนต่างๆ

ที่ผ่านมามีการอบรมเรื่องนี้อยู่บ้างแต่มีปัญหาก็คือ เมื่อมีการอบรมเกี่ยวกับดนตรีโรงเรียนมักจะบอกว่า ไม่มีงบประมาณ ไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ ถ้าไปก็ต้องใช้เงินส่วนตัว ทั้งค่ารถ ค่าเดินทางค่าลงทะเบียน ไม่เหมือนกับการจัดอบรมวิชาอื่นๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ก่อนข้างจะได้รับการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีทั้งเรื่องงบประมาณค่ากินอยู่ ค่าเดินทาง ซึ่งค่าพุ่มเฟือยเกินไป แต่ถ้ามีการอบรมที่ไม่ต้องเสียค่าลงทะเบียนแพงๆ ก็จะเป็นการช่วยเหลือภาระ ของครูดนตรีตรงนี้ได้มาก

ครูส่วนน้อยเล่าให้ฟังว่าโรงเรียนไม่มีกิจกรรมเหล่านี้ ความรู้เหล่านี้จึงไม่มีความจำเป็นมาก

จิตวิทยาการสอนดนตรี

ครูส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า เรื่องจิตวิทยาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เด็กๆ ก่อนข้างจะเป็นเด็กที่มีปัญหาหลายๆ เรื่อง ปัญหาเรื่องการเรียน เรื่องครอบครัว เรื่องสภาพแวดล้อม ครูต้องใช้จิตวิทยาในการให้คำปรึกษา ใช้จิตวิทยาในการสอน ในการควบคุมเด็กเหล่านี้ ซึ่งถือว่าวิชาดนตรีจะช่วยได้มาก เด็กที่สอนอยู่เป็นเด็กโตแล้ว ไม่ค่อยจะมีปัญหาอะไรมาก เพราะเด็กที่เรียนเก่งอยู่แล้วก็จะคุยกันง่าย แต่เด็กที่เกรงจะคุยยากเลยต้องเอาดนตรีเข้ามา ครูดนตรีส่วนใหญ่ที่พบ ไม่เหมือนกับอาชีพอื่น คือมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง มักจะไม่ค่อยฟังใคร ถ้าหากมีความรู้ด้านนี้จะทำให้สอนเด็กได้ดีขึ้น ในการเลือกคนมาเล่นดนตรี เลือกเครื่องมาให้เด็กเล่น ครูดนตรีบางคนไม่ได้จบทางครูมา อาจจะไม่ได้เรียนวิชานี้มา ก็จะไม่มีความรู้เรื่องนี้ ที่ผ่านมาใช้ประสบการณ์ล้วนๆ ซึ่งเป็นแค่ความรู้พื้นฐาน จึงอยากให้เสริมความรู้เรื่องนี้ให้กับครู โดยเฉพาะความรู้เรื่องจิตวิทยาขั้นสูงที่จะทำอะไรให้เด็กอยู่กับวงนานๆ เด็กๆ ไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียนดนตรีหรือซ้อมดนตรีได้นานมากนัก ครูต้องการวิธีการพูดคุยให้เด็กขยันซ้อม ขยันเรียน จิตวิทยาการสอนดนตรี ทำให้เด็กอยากเรียนดนตรี ถ้าหากครูไม่มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการสอนดนตรี ถึงครูจะเล่นดนตรีเก่งแค่ไหน ก็ไม่สามารถสอนเด็กให้เก่งได้

ครูส่วนน้อยแสดงความคิดเห็นว่า จิตวิทยาการสอนดนตรี ครูทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้เอง ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ ยากที่จะสอนหรืออบรมกันได้ ปกติครูดนตรีได้ใช้ความรู้ ประสบการณ์ส่วนตัวในการใช้จิตวิทยาในการสอนเด็กอยู่แล้ว ครูส่วนใหญ่ได้เรียนมาแล้ว

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี

ครูบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า มีความอ่อนด้อยเรื่องเทคโนโลยีดนตรี โปรแกรมเขียนโน้ต โปรแกรมทำเพลงอยู่มาก เพราะไม่ได้ใช้ และไม่ได้ศึกษา มีความต้องการพัฒนาตัวเองในด้านนี้มาก เป็นอย่างมาก เคยเรียนมาแล้ว แต่ไม่ได้ใช้ก็ลืมหมด ควรจะมีการทบทวนความรู้เสมอบ้าง

ครูบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ควรจะจัดทำสื่อต่างๆ ที่ต้องสอนเด็กตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ แล้วแจกให้ครูดนตรีทุกคน ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

ครูบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ปกติจะใช้สื่อโดยตรง เช่น การสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีก็จะการเล่นให้เด็กดู ส่วนเรื่องสื่อเทคโนโลยีก็จะเปิดให้เด็กดูบ้าง เพราะไม่ค่อยสะดวกเรื่องอุปกรณ์มากนัก แต่มักบอกให้เด็กไปสืบค้นเองเพราะปัจจุบันนี้เด็กค่อนข้างมีความรู้เป็นอย่างมาก และมีความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ ฟอสมควร อยากรู้วิธีการเล่นเครื่องดนตรี ก็สามารถหาได้จาก YOUTUBE เรื่องสื่อไม่ค่อยเป็นห่วงเพราะเด็กมีความรู้ดีอยู่แล้ว และการใช้สื่อจะเป็นไปตามสภาพความพร้อมของแต่ละโรงเรียน คงจะให้มีให้เป็นเหมือนกันหมดไม่ได้

ครูบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า โรงเรียนไม่มีความพร้อมในเรื่องสื่ออุปกรณ์ และเครื่องดนตรี ถึงอบรมพัฒนา ก็ไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด

การวัดและการประเมินผลดนตรี

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลทางด้านดนตรี เป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะไม่ได้วัดแค่กลางภาค หรือปลายภาค แต่จะต้องวัดอยู่ตลอดเวลา เช่น วัดก่อนเรียน ขณะเรียน หลังเรียน จึงควรมีการให้ความรู้เรื่องนี้เป็นอย่างมาก ดนตรีเป็นเรื่องของความละเอียดอ่อน ที่ผ่านมามีครูไม่มีเกณฑ์วัดผลที่เป็นมาตรฐาน ส่วนใหญ่จะใช้จากประสบการณ์ ซึ่งจะทำให้เหมือนวิชาอื่นไม่ได้ ควรจะมีความรู้ให้ครูดนตรีว่าควรจะสร้างแบบวัดผลประเมินผลวิชาดนตรีได้อย่างไร เช่น วัดคนเดียวทำอย่างไร วัดเป็นวงทำอย่างไร ควรมีการวัดที่หลากหลายวิธี วิชาดนตรีวัดผลประเมินผลไม่เหมือนวิชาอื่น คือนั้นปฏิบัติ แต่บางครั้งต้องวัดเหมือนกับวิชาอื่นตามนโยบายของโรงเรียน ถ้าหากมีการให้ความรู้ตรงนี้กับครูดนตรี จะเพิ่มความมั่นใจในการทำงานและการวัดผลประเมินผลวิชาดนตรีตามสภาพธรรมชาติของวิชาได้จริง

ครูบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ปกติจะใช้การวัดผลประเมินผลอย่างง่าย มีการใช้การประเมินผลตามสภาพจริงอยู่บ้างแต่ไม่มาก เนื่องจากระยะเวลาในการสอนวิชาดนตรีค่อนข้างจะจำกัด บางครั้งเราสอบเด็กปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นรายบุคคล เวลาที่หมดแล้ว ส่วนตัวอยากจะมีความรู้เรื่องนี้มากขึ้น ด้วยระยะเวลาที่จำกัด เอาเวลามาทุ่มเทส่วนนี้ได้ไม่มาก ส่วนใหญ่จะเป็นการสอบแบบข้อสอบ ซึ่งถือว่าเพียงพอแล้ว ครูบางคนสอนทฤษฎีอย่างเดียว ไม่ได้สอนปฏิบัติ การวัดผลที่ทำอยู่เหมาะสมแล้ว การวัดผลในชั้นเรียนวิชาดนตรี คิดว่าเพียงพออยู่แล้ว ด้วยระยะเวลาที่จำกัด จึงคงไม่มีเวลามาให้ความสำคัญมากนัก แต่สอนอย่างเดียวก็แทบจะไม่ทันอยู่แล้ว

ครูบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่าการวัดผลประเมินผลที่เป็นอยู่ตอนนี้ไม่ถูกต้อง เมืองไทยวัดที่การตอบคำถามได้ วัดแต่ความรู้ทฤษฎี ซึ่งดนตรีต้องวัดที่การปฏิบัติด้วยบางครั้งเด็กเล่นดนตรี สามารถประกอบอาชีพได้ แต่ทำข้อสอบไม่ได้ บางคนสามารถเล่นเปียโนถึงเกรด 7-8 แต่ทำข้อสอบตก บางคนตอบข้อสอบได้เยอะ แต่เล่นดนตรีไม่ได้เลย เหมือนข้อสอบ O-NET ก็เป็นการวัดแค่เพียงในกระดาษ ถือว่าเป็นความล้มเหลวของการวัดผลและประเมินผลดนตรี

ด้านที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี

องค์ประกอบดนตรี

จังหวะ

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า จังหวะเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด การที่เด็กเข้าใจจังหวะ ทำให้เด็กเข้าใจเรื่องอื่นได้ดีขึ้น ครูต้องวิธีการสอนเด็กๆ ให้เข้าใจจังหวะได้ดี ให้เด็กเรียนรู้ง่ายและเป็นเร็วตั้งแต่พื้นฐานตามลำดับขั้นที่ถูกต้อง

ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า เรื่องนี้ครูมีความรู้ระดับดีแล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว ถ้าเอามาให้เด็กดู ก็สามารถเข้าใจได้ไม่ยาก เท่าที่สอนเด็กมาไม่ได้มีปัญหาอะไร จังหวะที่ใช้สอนเด็กเป็นแค่จังหวะง่ายๆ 2/4 หรือ 4/4 ถือว่าไม่ได้สอนยากมากนัก ครูดนตรีทุกคนรู้ ถ้ามีการให้ความรู้ในระดับพื้นฐานบ้างก็ดี ไม่ต้องเอาให้ถึงขั้นสูงมาก แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

ทำนอง

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า เวลาสอนเด็กไม่ได้ใช้ทฤษฎีดนตรีสอนเด็กอย่างถูกต้อง จะใช้วิธีลัด ต้องการรู้ว่าที่ถูกต้องควรสอนอย่างไร

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ถ้ามีการให้ความรู้ในระดับพื้นฐานบ้าง ไม่ต้องเอาให้ถึงขั้นสูงมาก แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ที่สอนเด็กเรื่องทำนองไม่ได้สอนลงลึกในรายละเอียด ให้เด็กรู้จักแค่ทำนองง่ายๆ การใช้โน้ตซ้ำๆ สอนให้เด็กรู้จักทำนองเพลงง่ายๆ ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม

เสียงประสาน

ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ปกติสอนการประสานเสียงอย่างง่าย เช่น การยูนิสัน แต่ความรู้เรื่องทฤษฎีการประสานเสียงลืมหืมแล้ว เพราะไม่ได้ใช้ ต้องการให้มีการทบทวน มีการอบรมเรื่องนี้เป็นอย่างมาก เพราะจะได้นำมาใช้ในการทำวงดนตรีลูกทุ่ง วงโยชวาทิต หรือวงขับร้องประสานเสียง เป็นเรื่องที่ไม่ได้นำมาใช้ ต้องการพัฒนางานถึงขั้นสูง เพราะครูดนตรีมีอาชีพจะต้องทำเพลงให้เด็กเล่นเข้าประกวดได้ และเชื่อว่าครูดนตรีส่วนใหญ่ทำไม่ได้ แต่ต้องการให้มีการทบทวนบ้าง เพราะที่เคยเรียนมาก็นานมากๆ แล้ว เพราะต้องนำความรู้ไปใช้ในการทำวงดนตรี

ครูดนตรีส่วนน้อยแสดงความคิดเห็นว่าเรื่องเหล่านี้ถ้ามีการให้ความรู้ในระดับพื้นฐานบ้างก็ดี ไม่ต้องเอาให้ถึงขั้นสูงมาก แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร เรื่องนี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือ ได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม

รูปแบบ

ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าครูดนตรีส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ สอนบ้าง ไม่ได้สอนบ้าง หรือสอนก็ไม่ได้สอนตามหลักที่ถูกต้อง อยากให้มีการให้ความรู้เรื่องนี้ด้วย

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า การทำความเข้าใจตรงนี้ไม่ยากมาก สอนเด็กแค่เพลงตอนเดียว กับเพลงสองตอน ถ้ามีตัวอย่าง เด็กจะเข้าใจได้

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมอะไรมากหรือ ถ้ามีการให้ความรู้ในระดับพื้นฐานบ้างก็ดี ไม่ต้องเอาให้ถึงขั้นสูงมาก แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

ลักษณะของเสียง

ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า เรื่องนี้สอนได้ไม่ยาก เราสามารถเปิดเสียงเครื่องดนตรีให้เด็กฟังได้ เรื่องนี้มีการพูดถึงบ้างในห้องเรียน แต่ไม่ได้เน้นมาก ให้เด็กรู้บ้างเล็กน้อย จะให้ครูหาสื่อเพลงเองทุกชิ้นก็ค่อนข้างจะลำบาก จึงอยากได้สื่อตรงนี้ให้ครูใช้สอนด้วย ถ้ามีสื่อจะสอนไม่ยาก ไม่ต้องให้ความรู้ครูก็ได้ เพียงแต่จัดสื่อมาให้ ก็เพียงพอแล้ว ถ้าตรงนี้มีสื่ออยู่ ก็ไม่มีปัญหา

ครูดนตรีบางส่วนมีความคิดเห็นว่ เรื่องเหล่านี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม เรื่องเหล่านี้สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว คงไม่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมอะไรมาก เรื่องเหล่านี้ถ้ามีการให้ความรู้ในระดับพื้นฐานบ้างก็ดี ไม่ต้องเอาให้ถึงขั้นสูงมาก แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

สื่อ

ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ได้สอนเรื่องนี้บ้างแต่ไม่มาก คิดว่าจะใช้มากในการทำวงดนตรี ถ้ามีความรู้ให้ตรงนี้ก็ดี บางครั้งนานๆ เราก็ลืมไปบ้าง วงที่ทำอยู่ก็ไม่ได้เน้นตรงนี้มาก ส่วนใหญ่จะเน้นเสียงให้ดัง ใช้งานได้เร็วเป็นเรื่องที่สอนเด็กเข้าใจยาก อีกทั้งโรงเรียนไม่พร้อมในเรื่องของเครื่องดนตรี จะให้ครูหาสื่อเพลงเองทุกชิ้นก็ค่อนข้างจะลำบาก จึงอยากได้สื่อตรงนี้ให้ครูใช้สอนด้วย

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ถ้าหากครูใช้เทคโนโลยี เปิดเพลงให้เด็กดู เด็กฟัง ก็สามารถชี้ให้เห็นสีสันทันในเพลงต่างๆ ได้

ครูดนตรีบางส่วนมีความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม เรื่องเหล่านี้สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว คงไม่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติม

วรรณคดีดนตรี

ประวัติดนตรี

ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ในหนังสือเรียนมีประวัติดนตรีอยู่น้อย ไม่ครอบคลุมถึงข้อสอบ จึงต้องการรู้ตรงนี้เพิ่มเติม หลักสูตรไม่ได้บอกว่าจะสอนลึกแค่ไหน สอนตามหนังสือ แต่ข้อสอบออกลึกมากกว่า จึงอยากให้มีคนมาให้ความรู้ตรงนี้ ครูต้องรู้มากกว่าในหนังสือเพื่อที่จะสอนเด็กได้ เพื่อเด็กถามก็ตอบเด็กได้ ควรระบุให้ชัดเจนว่าให้สอนประวัติยุคไหนแค่ไหน สอนประวัติดนตรีของใคร ต้องการให้มีการทบทวน การอบรมให้กับครูดนตรีอยู่เรื่อยๆ เพราะเมื่อเรานำมาสอนเด็กจะมีผลต่อการทำข้อสอบ เพราะข้อสอบเดี๋ยวนี้นายกมาก ครูเองก็ทำไม่ได้แล้วเด็กจะทำได้อย่างไร ต้องอาศัยการวิเคราะห์มาก ครูไทยก็สอนแต่ดนตรีไทยไม่สอนสากล ครูสากลก็สอนแต่ดนตรีสากลไม่สอนดนตรีไทย มันจึงเป็นปัญหาว่าเด็กได้เรียนไม่ครบตามหลักสูตร จึงควรให้ความรู้ให้ครูสามารถสอนได้ทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ไม่มีปัญหาอะไรเราสามารถอ่านจากหนังสือ สืบค้นจากอินเทอร์เน็ตได้ หากมีการสั่งให้เด็กทำโครงการ ทำโครงการ นิทรรศการก็จะช่วยได้เยอะ ส่วนครูเองก็สามารถอ่านหนังสือต่างๆ มาอ่านได้

ครูดนตรีบางส่วนมีความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม เรื่องเหล่านี้สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว คงไม่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติม

บทเพลง

ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า หนังสือที่ใช้สอนเด็กแต่ละสำนักพิมพ์มีเพลงไม่เหมือนกัน หลักสูตรก็ไม่ได้ระบุมาชัดเจนว่าให้สอนเพลงอะไรซึ่งเพลงทั้งทางดนตรีไทยและดนตรีสากลมีเยอะมาก จึงอยากรู้ว่าจริงๆ แล้วต้องสอนเพลงอะไรบ้างเด็กจะได้ทำข้อสอบ O-NET ได้ หลักสูตรไม่ได้บอกว่าจะสอนเพลงอะไรบ้าง พอเราสอนตามหนังสือ ปรากฏว่าไม่มีอยู่ในข้อสอบ ตรงนี้มีปัญหามาก ต้องการให้มีคนมาให้ความรู้ตรงนี้ว่าครูต้องสอนเพลงอะไรบ้าง เพลงที่มีอยู่ในโลกนี้มีไม่รู้กี่แสนเพลง ล้านเพลง ควรจะติกรอบให้ชัดเจนว่าจะต้องสอนเพลงอะไร

อยากให้มีการทบทวน การอบรมให้กับครุคนตรีอยู่เรื่อยๆ เพราะเมื่อเรานำมาสอนเด็กจะมีผลต่อการทำข้อสอบ เพราะข้อสอบเดี๋ยวนี้นายมาก ครูเองก็ทำไม่ได้ แล้วเด็กจะทำได้อย่างไร ต้องอาศัยการวิเคราะห์อย่างมาก เอาเพลงไทย และเพลงสากล ที่เด็กควรจะรู้มาบอกกับครูบ้าง เพราะในหนังสือจะไม่สอดคล้องกับหลักสูตร

ครุคนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ไม่มีปัญหาอะไรเราสามารถอ่านจากหนังสือ สืบค้นจากอินเทอร์เน็ตได้ หากมีการสั่งให้เด็กทำโครงการ ทำโครงการ นิทรรศการก็จะช่วยได้เยอะ ส่วนครูเองก็สามารถอ่านหนังสือต่างๆ มาอ่านได้

ครุคนตรีบางส่วนมีความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม เรื่องเหล่านี้สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว คงไม่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมอะไรมาก เรื่องเหล่านี้ถ้ามีการให้ความรู้ในระดับพื้นฐานบ้างก็ดี ไม่ต้องเอาให้ถึงขั้นสูงมาก

ด้านที่ 3 ทักษะทางดนตรี

การร้อง

ครุคนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า มีความต้องการทำวงขับร้องประสานเสียง แต่ยังไม่มีวิธีการสอนที่ถูกต้อง ในการสอนจากพื้นฐานจนถึงระดับที่สูงขึ้นสามารถส่งเข้าประกวด แข่งขัน หรือออกงานได้ ต้องการมีความเชี่ยวชาญในการทำงานขับร้องประสานเสียง อยากได้เทคนิค วิธีการ การสอนร้องเพลงที่ถูกต้อง เพราะครูสอนแค่พื้นฐานง่ายๆ เท่านั้นเอง ครุคนตรีควรจะรู้เกี่ยวกับการใช้เสียง การร้องเพลงบ้าง จะต้องอธิบายได้ว่า ทำอย่างไร ร้องอย่างไร อย่างน้อยๆ หากครูต้องเป็นกรรมการในการตัดสินร้องเพลง ก็สามารถตัดสินได้ มีความอยากรู้หลักการสอนร้องเพลงทางดนตรีสากลที่ถูกต้อง อย่างน้อยจะได้ฝึกเด็กส่งแข่งขันได้ อยากให้อบรมครูในการขับร้องเพลงไทย และเพลงสากล เพื่อที่จะนำมาสอนเด็กได้อย่างถูกต้อง

ครุคนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่าสามารถสอนทักษะเหล่านี้ได้ในระดับง่ายๆ ได้ ซึ่งคิดว่าเพียงพอต่อการสอนในห้องเรียนและ เพราะครูเองก็ไม่ได้จบมาทางดนตรี คือเรื่องเหล่านี้ ก็พอจะสอนได้ ถ้ามีการให้ความรู้ครูก็ดี แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

การฟัง

ครุคนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็น ครูมีทักษะในการฟังน้อยมาก เพราะเรียนมาน้อย ถ้าหากเป็นครูมืออาชีพจริงๆ ครูควรจะต้องการฟังเป็นอย่างดี เวลาเป็นกรรมการตัดสินก็เจอปัญหามาก ทักษะการฟังของครูไม่เท่ากัน ไม่ได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อยากมีความสามารถจนถึง

ขั้นที่ฟังเสียง แล้วระบุได้ว่าเป็นเสียงโน้ตใด ในระดับใด ในบันไดเสียงอะไร และเด็กสมัยนี้ก็สมควรที่จะเรียนเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า เวลาสอนเด็กจะเปิดเพลงให้ฟัง แล้วให้เด็กบอกว่าเพลงนี้มีความไพเราะหรือไม่ ไม่ได้สอนละเอียดมาก เพราะต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก ครูต้องการพัฒนาการฟังของตัวเองมากกว่านี้ แต่ที่ใช้สอนในห้องเรียนคงสอนเด็กมากไม่ได้ เพราะเวลาเรียนมีน้อย ถ้ามีการให้ความรู้ครูก็ดี แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

การเล่น

ครูดนตรีส่วนมาก มีความต้องการพัฒนาตนเองในการเล่นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เพื่อที่จะนำไปใช้ในการทำวงดนตรีต่างๆ ต้องการความรู้เรื่องการปรับวง การเล่นบรรเลงรวมวง อยากเล่นเครื่องเป่า และเครื่องคีย์บอร์ดเพิ่มเติม ต้องการเล่นเครื่องดนตรีสากลได้ทุกชิ้น เพื่อที่จะนำไปสอนเด็กได้ ที่ผ่านมาเรียนรู้ด้วยตัวเอง ต้องใช้เวลามาก

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ส่วนตัวเล่นเครื่องดนตรีได้หลายประเภทอยู่แล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไรมาก ก็พอจะสอนได้ ถ้ามีการให้ความรู้ครูก็ดี แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร ปัจจุบันสามารถสอนทักษะเหล่านี้ได้ในระดับง่ายๆ เพียงพอต่อการสอนในห้องเรียน

การเคลื่อนไหว

ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า มีความต้องการความรู้ในเรื่อง การเดินขบวน การแปรขบวนสวนสนามของวงโยธวาทิต รวมถึงการ การโบกธงของ Colour Gard เคยเข้าอบรม การแปรขบวนสวนสนาม แต่พอไม่ได้ใช้ ก็ลืม ปัญหาคือโรงเรียนไม่มีความพร้อม ไม่สนับสนุนถึงเข้าอบรมก็ไม่ได้ใช้ ก็ลืมในที่สุด ต้องการรู้การจัดการแสดงคอนเสิร์ต ว่ามีทฤษฎีอย่างไรบ้างเกี่ยวกับยืน จุดต่างๆ บนเวที จะทำอย่างไรให้คนสนใจนักแสดง ทำอย่างไรให้ดึงดูดคนดูไว้ได้ การเพิ่มจุดเด่นให้กับวง มีความต้องการที่จะรู้เรื่อง การจัดการแสดงของวงลูกทุ่ง เป็นเรื่องราว ต้องทำอย่างไร ถือว่าปัจจุบันได้รับความนิยม ไม่เคยมีการให้ความรู้กับครูเลย ส่วนใหญ่ต้องจ้างคนที่ป็นมืออาชีพ

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่าสามารถสอนทักษะเหล่านี้ได้ในระดับง่ายๆ ได้ คิดว่าเพียงพอต่อการสอนในห้องเรียนและ เพราะครูเองก็ไม่ได้จบมาทางดนตรี ก็คือเรื่องเหล่านี้ ก็พอจะสอนได้ ถ้ามีการให้ความรู้ครูก็ดี แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

การอ่าน

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า สามารถอ่านโน้ตได้เป็นอย่างดี แต่อยากรู้วิธีการสอนอย่างไร ที่จะให้เด็กอ่านโน้ตได้เร็ว มีความสนใจพัฒนาเด็กในการอ่านโน้ตแบบเห็นโน้ต แล้วเล่นได้ทันที ถ้าหากมีวิธีการสอนให้เด็กอ่านโน้ตได้ในระยะเวลาอันสั้น ก็จะมีประโยชน์มาก ถ้าครูใช้ความคิด ความสามารถของครูสอนเด็ก อาจจะ让孩子ตามครูไม่ทัน หากมีความรู้ว่าจะทำอย่างไร สอนอย่างไร ให้เด็กอ่านโน้ตได้ ก็จะดีมาก

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นการอ่านโน้ตไม่มีใครช่วยได้ ถึงจะมีการอบรมกลับมา ถ้าไม่ได้เล่นเป็นประจำ ก็จะลืมได้ คือพอจะอ่านโน้ตในระดับพื้นฐานได้ เพียงพอต่อการสอนเด็กในห้องเรียนแล้ว สามารถสอนทักษะเหล่านี้ได้ในระดับง่ายๆ ครูเองก็ไม่ได้จบมาทางดนตรี ครูสามารถ อ่านโน้ตได้พอสมควร สอนเด็กได้ดี ไม่ยากมาก

การสร้างสรรค์

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า มีความอยากรู้ในการเล่นแบบ แบบการคันสด เพื่อนำหลักการมาสอนนักเรียน ที่ผ่านมาสอนแบบคิดเอาเอง ไม่ได้สอนตามทฤษฎีมากนักการแต่งเพลงครูสามารถทำได้ แต่คงไม่ถึงขนาดดีมากเหมือนนักแต่งเพลง อยากรู้วิธีการคิด แนวคิดในการทำเพลง ในการแต่งเพลง เพื่อจะได้นำมาสอนเด็กแต่งเพลงได้

ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องยากเพราะจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องทฤษฎีเป็นอย่างดีทักษะด้านนี้ค่อนข้างจะเป็นทักษะขั้นสูง ยากที่จะสอนเด็กได้ ต้องรอให้เด็กเรียนในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งต้องใช้เวลาสอนเยอะซึ่งไม่สัมพันธ์กับเวลาที่เขาให้มา

เรื่องนี้ครูพอจะแนะนำได้ บอกวิธีคิดได้ แต่ขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กด้วยว่าเขาอยากรู้ อยากเรียนแค่ไหน ครูสามารถสอนทักษะเหล่านี้ได้ในระดับง่ายๆ ได้

ด้านที่ 4 ความต้องการในการพัฒนาสู่ครูมืออาชีพในด้านอื่นๆ

ครูดนตรี มีความต้องการความรู้ในการอ่านวาทศิลป์เพลงในวงดนตรีแต่ละประเภท เช่น วงสตริงคอมโบ วงขับร้องประสานเสียง และวงโยชวาทิต ว่ามีหลักการ และวิธีการแตกต่างกันอย่างไร มีความอยากศึกษาในเรื่องของแนวเพลงเช่น เพลงแจ๊ส เพลงบลูส์ เพลงร็อก ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำมาอธิบายและสอนเด็กได้ มีความอยากรู้ในเรื่องการซ่อมเครื่องดนตรีไทย และดนตรีสากล และชิ้นไหนที่ไม่เห็นบอกว่าแรง พอจะซ่อมแซมได้ ก็ซ่อมเอง มีความต้องการอยากรู้ว่าครูที่ไม่ได้จบมาทางสาขาดนตรี แล้วต้องสอนดนตรีนั้น จะต้องทำอย่างไร จะต้องมีความรู้เรื่องอะไรบ้าง

5.2 อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ผู้วิจัยจะสรุปความคิดเห็น ในแต่ละหัวข้อเป็นประเด็นต่างๆ ตามที่ได้สัมภาษณ์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลประเด็นต่างๆ ตามหัวข้อที่ศึกษาได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดการกระบวนการเรียนรู้

หลักสูตร

ครูดนตรีส่วนใหญ่มองว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีปัญหาในเรื่องโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดให้ โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดให้ 80 ชั่วโมง/ปี หรือเท่ากับ 2 หน่วยกิต และมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดให้ 40 ชั่วโมง/ปี หรือเท่ากับ 1 หน่วยกิต ซึ่งน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนทั้ง 3 สาระ ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ครบตามตัวชี้วัดและสาระแกนกลางที่กำหนดในหลักสูตร และไม่เกิดคุณภาพตามเป้าประสงค์ของการเรียนศิลปะในหลักสูตร ตามที่ ชำรงศักดิ์ ชำรงเลิศฤทธิ์ (2552) ได้กล่าวว่า ปัญหานี้ เป็นปัญหาซ้ำซากที่เกิดขึ้น ตั้งแต่การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มาแล้ว การแก้ปัญหานี้คงต้องเพิ่มการเรียนการสอนในเวลาเรียนเพิ่มเติม หรือสิ่งที่จะแก้ปัญหาก็ได้ ตามที่ สุกรี เจริญสุข (2552) ได้กล่าวว่า สิ่งที่จะแก้ปัญหาก็คือการจัดการโดยเปิดโอกาสให้วิชาดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปะ ซึ่งมีจำนวน 80 คาบ/ภาคการศึกษา ปล่อยให้เรียนเลือก โดยนักเรียนสามารถเลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งเพียงวิชาเดียวได้เต็ม 80 คาบ เพราะถ้าเชื่อว่าเป็นวิชาพื้นฐานของชีวิตหรืออาชีพ เด็กก็สามารถที่จะเลือกเรียนได้ หากเด็กจะเปลี่ยนใจในภาคเรียนต่อไป เด็กก็สามารถที่จะเปลี่ยนวิชาเรียนได้ ขอให้มีความคาบครบบตามหลักสูตรก็เพียงพอ

หลักสูตรแกนกลาง ยังมีปัญหาในเรื่องตัวชี้วัดหรือเนื้อหาที่กำหนดให้ครูดนตรีต้องสอนนักเรียนนั้น ไม่มีความชัดเจน ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ตามที่ ยุทธนา นัพพรณรัตน์ (2552) ได้กล่าวว่า ตัวชี้วัดบางตัว ไม่มีการระบุให้ชัดเจน บางตัวชี้วัดไม่สอดคล้องกับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นสื่ออุปกรณ์ บุคลากร และงบประมาณสนับสนุน จึงเห็นควรให้ความสำคัญ กับการสร้างรากฐานของความพร้อมในทุกๆ มิติ ให้เกิดขึ้นก่อน

วิธีการสอนดนตรี

ครูดนตรีมองเห็นว่าวิชาดนตรีเป็นวิชาที่แตกต่างจากวิชาอื่น เพราะมีทั้งเนื้อหาทางวิชาการและทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี เป็นทั้งวิชาเรียนในห้องเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูจึงจำเป็นต้องมีวิธีการสอนที่หลากหลาย ตามที่ ทิศนา แจมมณี (2553) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สอนที่ปกติอาจจะใช้วิธีการที่ตนถนัดอยู่เพียง 2-3 วิธี ก็คงจะให้เห็นว่ามีวิธีสอนให้เลือกหลากหลายวิธี ควรจะศึกษาและลองใช้วิธีอื่นๆ เพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ และเกิดผลดีมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของครูส่วนใหญ่ที่อยากจะให้มีวิธีการสอนดนตรีที่ทำให้เด็กมีความสนุกสนาน อยากจะเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ดนตรีได้เร็ว ในระยะเวลาอันสั้น

กิจกรรมดนตรี

ครูดนตรีมีความต้องการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับกิจกรรมดนตรีวงดนตรีประเภทต่างๆ เช่น วงสตริง วงสตริงคอมโบ วงโยชวาทิต วงขับร้องประสานเสียง ในเรื่องการบริหาร การจัดการ การควบคุมเด็ก การฝึกซ้อม การออกงาน สามารถเล่นเพลงง่ายๆ ในพิธีการต่างๆ ได้ ตามขั้นตอนที่ถูกต้อง เพื่อนักเรียนได้เรียนรู้วิชาดนตรีได้เข้าใจดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สร้างลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน สอดคล้องกับที่ ณรุทธิ์ สุทธจิตต์ ได้พูดถึงหลักการสอนวิชาดนตรีของอรรณพ บรรจงศิลป์ ว่าจุดมุ่งหมายของการสอนดนตรีคือการพัฒนาการรับรู้ด้านดนตรี และความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างหรือองค์ประกอบดนตรี เพื่อนำไปสู่ความซาบซึ้งในดนตรีและความสามารถในการประยุกต์ ใช้ความรู้และการสร้างสรรค์ และการอ่าน และโครงสร้างหรือองค์ประกอบดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ อารมณ์เพลงและลีลา โดยใช้กิจกรรมดนตรีเป็นสื่อ

จิตวิทยาการสอนดนตรี

ครูดนตรีมีความคิดเห็นเห็นว่าจิตวิทยาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนดนตรี โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเด็กที่ก้าวเข้าสู่วัยรุ่น ครูดนตรีอยากรู้วิธีการที่จะทำให้เด็กขยันเรียนขยันซ้อม และอยู่กับวงไปนานๆ ซึ่งแม้ว่าครูที่เก่งสักแค่ไหน แต่ถ้าหากไม่มีจิตวิทยาในการสอน ก็จะสอนให้เด็กเก่งไม่ได้ ตามที่ สุราง โกวตระกูล (2553) ได้กล่าวว่า นักการศึกษาและครู จำเป็นจะต้องมีความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา เพื่อที่จะได้เข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนแก้ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนได้

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี

ครูดนตรีเห็นความจำเป็นของการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ เพราะการเรียนวิชาดนตรี จำเป็นจะต้องมีสื่อการเรียนประกอบ เพื่อที่จะทำให้นักเรียน เรียนรู้และเข้าใจวิชาดนตรีได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะ สื่อประเภทเสียงและเพลงมีความสำคัญมาก สอดคล้องกับ ฌรุทท์ สุทธิจิตต์ (2544: 193-207) ที่กล่าวว่าสื่อการสอนดนตรีจัดเป็นสิ่งจำเป็นมาก เนื่องจากการสอนดนตรีเป็นเรื่องของเสียงที่เป็นนามธรรม การใช้สื่อต่างๆ ทางด้านทัศนูปกรณ์มาช่วยในการสอนช่วยให้ลักษณะนามธรรมของดนตรีเป็นรูปธรรมมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนรู้ดนตรีได้เข้าใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสื่อประเภทเสียงจัดเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนดนตรีเพราะช่วยให้ผู้เรียนได้ฟังดนตรีเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และสื่อประเภทเครื่องดนตรีช่วยให้ผู้เรียนได้เล่นดนตรีซึ่งเป็นสิ่งเร้าช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ดนตรีได้อย่างดี

การวัดและการประเมินผลดนตรี

ครูดนตรีเห็นการวัดผลประเมินผลทางด้านดนตรีเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะไม่ได้วัดแค่กลางภาค หรือปลายภาค แต่จะต้องวัดอยู่ตลอดเวลา เช่น วัดก่อนเรียน ขณะเรียน หลังเรียน ดนตรีเป็นเรื่องของความละเอียดอ่อน ที่ผ่านมากูไม่มีเกณฑ์วัดผลที่เป็นมาตรฐาน ส่วนใหญ่จะใช้จากประสบการณ์ ทำเหมือนวิชาอื่นไม่ได้ ควรจะมีความรู้ให้ครูดนตรีว่าควรสร้างแบบวัดผลประเมินผลวิชาดนตรีได้อย่างไร เช่น วัดคนเดียวทำอย่างไร วัดเป็นวงทำอย่างไร ควรมีการวัดที่หลากหลายวิธี ซึ่งสอดคล้องกับ ฌรุทท์ สุทธิจิตต์ (2544: 193-207) ได้กล่าวว่า การประเมินผลดนตรีมีอยู่สามส่วนคือ การประเมินผลเนื้อหาดนตรี ได้แก่ องค์ประกอบดนตรี และวรรณคดีดนตรี เป็นเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรี สามารถประเมินผลโดยใช้การทดสอบในรูปแบบของข้อสอบลักษณะต่างๆ การประเมินผลทักษะดนตรี เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติ ซึ่งสามารถกระทำได้ในสองลักษณะ คือการปฏิบัติเดี่ยวและการปฏิบัติรวม ควรมีการประเมินผลทักษะต่างๆ ครบทุกประเภทตามที่ผู้สอนสอนไป คือ การประเมินผลเกี่ยวกับทักษะการฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน และการสร้างสรรค์ การประเมินผลเจตคติดนตรี เกี่ยวข้องกับรสนิยม ความชอบ ความมีสุนทรียภาพ และความซาบซึ้ง วิธีการที่ใช้วัดเจตคติดนตรี จึงควรเป็นวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงเจตคติดนตรีที่ตนมีออกมา

ด้านที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี

องค์ประกอบดนตรี

ครูดนตรีเห็นความสำคัญของการสอนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรีในเรื่ององค์ประกอบของดนตรี มองเป็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองในด้านนี้อยู่เสมอๆ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง ถึงแม้ครูบางคนคิดว่าตนเองมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้เป็นอย่างดีอยู่แล้ว แต่อยากจะมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องเทคนิควิธีการสอน ที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบดนตรีได้ง่ายและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ได้กล่าวถึงหลักการในการพัฒนาวิชาชีพครูดนตรี หลักสูตรการฝึกหัดครูดนตรี เรื่อง คุณภาพ และสมรรถนะของดนตรีศึกษา ของคณะกรรมการพัฒนาด้านการฝึกหัดครูดนตรีแห่งประเทศไทย ในหัวข้อคุณสมบัติทางการดนตรีว่าครูต้องมีความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบทางดนตรีและพรรณนาได้ว่าองค์ประกอบใดทางดนตรีที่ทำให้เกิดการรับรู้และตอบสนองในเรื่องอารมณ์ ความรู้สึกทางดนตรีและเกิดความชื่นชมในผลงานนั้น สามารถนำเอาเสียงมาเรียบเรียง สร้างบทเพลงเพื่อที่จะสามารถแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกทางดนตรีของตนเองได้ แสดงให้เห็นว่ามีความเข้าใจในเรื่ององค์ประกอบทางดนตรี สามารถบันทึกและเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงเพื่อใช้ในโรงเรียนได้

วรรณคดีดนตรี

ครูดนตรีมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรีในส่วนของวรรณกรรมดนตรีทั้งประวัติดนตรีและบทเพลง เป็นอย่างมาก ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางอธิบายไม่ชัดเจน ว่าครูจะต้องสอนประวัติดนตรีถึงลงในเนื้อหาอย่างไร ต้องสอนเพลงอะไรบ้าง หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์ต่างๆ ก็ไม่สอดคล้องกับ ตัวชี้วัดและข้อสอบ ครูดนตรีจึงมีความต้องการพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก เพื่อต้องการนำความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับประวัติดนตรีและบทเพลง มาสอนเด็กให้ได้รับความรู้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ได้กล่าวถึงหลักการในการพัฒนาวิชาชีพครูดนตรี หลักสูตรการฝึกหัดครูดนตรี เรื่อง คุณภาพ และสมรรถนะของดนตรีศึกษา ของคณะกรรมการพัฒนาด้านการฝึกหัดครูดนตรีแห่งประเทศไทย ในหัวข้อความสามารถในด้านวิชาชีพว่าครูต้องสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านวรรณกรรมทางดนตรีมาใช้ในการสอนที่มุ่งเน้นการสอนด้วยการแก้ปัญหาทางดนตรีให้กับผู้เรียน ต้องมีความรู้ มีความคุ้นเคยกับตัวอย่างบทเพลงประเภทต่างๆ มีจินตนาการว่า บทเพลงใดควรเลือกนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้หรือเป็นตัวอย่างความรู้ ที่จะนำมาใช้

ในการจัดการเรียนการสอน สามารถนำบทเพลงดังกล่าวมาปรับใช้ ปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างที่หลากหลาย รวมถึงสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

ด้านที่ 3 ทักษะทางดนตรี

ครูดนตรีเห็นความสำคัญและมีความต้องการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีในเกือบทุกด้าน ครูมีความต้องการพัฒนาทักษะในการร้องมากที่สุด อยากรู้เทคนิควิธีการการสอนร้องเพลง ตั้งแต่ในระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง เพื่อที่จะฝึกสอนให้เด็กเข้าประกวดแข่งขันได้ หรือสามารถทำให้ครูมีความรู้ในการตัดสินใจประกวดได้ ครูเห็นว่าทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนการสอนวิชาดนตรี ถ้านักเรียนมีอาการหูเพี้ยนก็อาจจะมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนได้ ครูต้องการพัฒนาทักษะทางการฟังจากการฟังง่ายๆ แ่เสียงดี หรือไม่ดี มีความไพเราะหรือไม่ไพเราะ จนถึงขั้นสามารถฟังในระดับสูงได้ ว่าเป็นเสียงระดับใด บันใดเสียงใด ครูมีความต้องการปฏิบัติเครื่องดนตรีให้ได้ครบทุกประเภท ครูมีความอยากรู้ในเรื่องการแปรขบวนสวนสนามของวงโยชวาทิต และการดำเนินการการแสดงวงวงลูกทุ่ง ครูมีความต้องการอยากรู้วิธีการสอนให้เด็กอ่านโน้ตได้เร็วและประหยัดเวลาได้มากขึ้น ครูอยากรู้วิธีคิดในการแต่งเพลง ซึ่งสอดคล้องกับที่ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ได้กล่าวถึง หลักการในการพัฒนาวิชาชีพครูดนตรี หลักสูตรการฝึกหัดครูดนตรี เรื่อง คุณภาพและสมรรถนะของดนตรีศึกษา ของคณะกรรมการพัฒนาด้านการฝึกหัดครูดนตรีแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา ในหัวข้อคุณสมบัติทางด้านดนตรี ครูจะต้องสามารถแสดงออกถึงความเข้าใจในการเล่นดนตรีและมีเทคนิคการเล่นที่ถูกต้อง ครูสามารถร้องเพลงได้ และมีทักษะในการร้องเพลงเป็นอย่างดี ครูมีความสามารถในการสร้างสรรค์ทางดนตรี ครูต้องแสดงให้เห็นว่าสามารถทำคิปปฎิภาณและอิมโพรไวเซชั่นได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

5.3.1.1 นักการศึกษา สถาบันการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หาแนวทางผลักดันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความไม่ชัดเจนของตัวชี้วัดทั้งในเรื่องของโครงสร้างเวลาเรียนที่น้อยเกินไป หรือเรื่องความไม่สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของครูและโรงเรียนส่วนใหญ่ของประเทศ ถ้าหากแก้ที่ตัวหลักสูตรไม่ได้ ก็จัดทำคู่มือออกมาเพื่อใช้ประกอบหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน และวิเคราะห์ดีความ

ตัวชี้วัดในแต่ละข้อให้ชัดเจนว่าจะต้องสอนให้กับนักเรียนละเอียดมากน้อยแค่ไหน เมื่อได้วิเคราะห์เนื้อหาตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจน เป็นแนวทางเดียวกัน ยอมรับร่วมกันแล้ว ก็ส่งให้สำนักพิมพ์ปรับปรุงเนื้อหา ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดดังกล่าว ถ้าหากไม่สามารถส่งให้สำนักพิมพ์แก้ไขได้ ก็ให้นักการศึกษา สถาบันการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ร่วมกันจัดทำขึ้นมาเอง โดยถ้าหากเนื้อหาตอนใด ที่มีเพลงให้นักเรียนฟัง ก็ให้ทำเป็นสื่อ เป็นแผ่นบันทึกเสียง แนบกับหนังสือเรียน ให้ได้ใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ แล้วส่งคู่มือ พร้อมหนังสือดังกล่าวให้กับ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ต่อไป เพียงเท่านั้นก็จะแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูคนตรีไปได้มาก

5.3.1.2 ครูที่ต้องสอนสาระดนตรีในระดับมัธยมศึกษา มีหลายประเภทคือ ข้าราชการครูที่จบตรงสาขา ข้าราชการครูที่จบไม่ตรงสาขา และครูอัตราจ้าง ซึ่งครูเหล่านี้มีหน้าที่ที่เหมือนกันคือต้องสอนให้นักเรียนเรียนรู้ครบตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถึงแม้ครูจะมีความต้องการการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ไม่เหมือนกัน แต่ครูทุกคนต้องจัดการเรียนการสอนให้ดีที่สุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอบรม พัฒนาคุณภาพของครู จึงต้องจัดการอบรม พัฒนาครูทุกประเภท จะยึดถือเฉพาะข้าราชการครูที่จบสาขาดนตรีโดยตรงไม่ได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะทั่วไป

5.3.2.1 การวิจัยความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษา ครูคนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูลพบว่า ครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก และเห็นสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูคนตรีที่คล้ายๆ กัน ถ้าหากสามารถทำการวิจัยเรื่องนี้โดยสำรวจความต้องการของครูทั่วประเทศได้ ก็จะเห็นความต้องการ และสภาพปัญหาของครูคนตรีทั้งหมด อย่างเป็นองค์รวม ซึ่งจะเป็นพลังในการผลักดันสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นได้

5.3.2.2 การวิจัยครั้งนี้ได้พบความต้องการของครูคนตรีในจังหวัดสตูล ในด้านต่างๆ ถ้าหากมีการศึกษาวิจัยในระดับที่สูงขึ้น เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือแบบดำเนินการ โดยนำข้อมูลความต้องการเหล่านี้ จัดการอบรมภายในจังหวัดสตูล โดยให้ครูที่มีความถนัดเรื่องอะไรก็เป็นวิทยากรในเรื่องนั้น เรื่องไหนที่ไม่มีครูที่ถนัด ก็เชิญครูจากจังหวัดใกล้เคียง หรือเชิญอาจารย์จากมหาวิทยาลัยมาช่วย เรื่องหลักสูตรก็มาช่วยกันอภิปรายว่าเราจะจัดการเรียนการสอนอย่างไรให้ประสบความสำเร็จสูงสุด เป็นการรวมกลุ่มกัน เพื่อช่วยเหลือตนเองก่อน เป็นงานที่เกิดขึ้นจากครูคนตรี โดยครูคนตรี และเพื่อครูคนตรีอย่างแท้จริง จะเป็นนิมิตหมายที่ดีต่อการพัฒนาครูคนตรีในจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

ความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา
จังหวัดสตูล

THE NEED FOR SELF-DEVELOPMENT OF IN-SERVICE TEACHERS - A CASE STUDY
OF SECONDARY-LEVEL GENERAL MUSIC TEACHERS FROM THE SATHUN PROVINCE,
THAILAND

จิราวัฒน์ ชูยัง 4936890 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สำราญ เกิดผล (ศิลปินแห่งชาติ), ณรงค์ชัย ปิฎกรัษฎ์, กศ.ม.,
ศศ.ม.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาคุณภาพการศึกษาต่ำลง พบว่าผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยของการทำแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) และแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านสูง (A-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) จากนักเรียนทุกระดับชั้น ยังอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบ 2 ครั้งแรกช่วงปี 2549-2551 พบว่าสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้ระดับดีเพียงแค่ร้อยละ 19 ส่วนที่เหลือยังไม่ได้รับรองมาตรฐานอีกกว่า 4,000 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กที่ตั้งอยู่บริเวณรอบเมือง และมาตรฐานที่ต้องได้รับการพัฒนาคือมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน และด้านผู้บริหาร ซึ่งถือว่าเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรง

การศึกษาไม่ใช่เพียงแค่การเรียนหนังสือ หรือการได้รับปริญญาบัตร แต่การศึกษาเป็นรากแก้วของสังคม ซึ่งนำมาสู่ความเจริญที่ยั่งยืนเห็นได้จากประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่มีรากฐานการพัฒนาจากเรื่องการศึกษาที่มีคุณภาพ ตัวอย่างเช่นประเทศญี่ปุ่นที่เคยเป็นประเทศผู้แพ้สงคราม

ในสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ญี่ปุ่นใช้เวลาพัฒนาตนเองให้กลับมาเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่ของโลกได้อย่างรวดเร็ว เพราะการให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการทุ่มเทศักยภาพในการพัฒนาด้านการศึกษา ดังนั้นประเทศที่ยังด้อยพัฒนาจึงมีต้นเหตุมาจากการศึกษาที่ยังไม่มีการพัฒนาอย่างแท้จริง (อาทิตย์ อุไรรัตน์, 2552)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่แท้จริงนั้น จะต้องทำให้ผู้เรียนเกิดปัญญา เกิดสิ่งที่คิดามซึ่งจะสามารถพัฒนาเป็นความเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืน ดังนั้นการศึกษาของประเทศด้อยพัฒนาเป็นเพราะที่ผ่านมาเราให้ความสำคัญกับการสอนหนังสือ จึงไม่สามารถช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างที่เรา ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างปัญญาให้กับนักเรียนคือ ครู หากจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทย สิ่งแรกที่เราควรปรับปรุง คือ การพัฒนาครู เพราะหากไม่มีการพัฒนาครู ก็จะไม่มีการไปพัฒนานักเรียนและระบบการศึกษาได้ รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาครู ออกมาอย่างต่อเนื่องตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินโครงการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา ตามโครงการยกระดับคุณภาพทั้งระบบ จัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาสรณะครูรายบุคคล พัฒนาคูดี ครูเก่ง (Master Teacher) ฝึกอบรมยกระดับคุณภาพครู ให้เป็นครูดี มีคุณภาพ คุณธรรม พัฒนาคุณภาพครูด้วยระบบ e-Training

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพภายใต้การปฏิรูปการศึกษาช่วงทศวรรษที่ 2 ซึ่งหมายถึงการพัฒนาทั้งคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษา และครู โดยเฉพาะจุดเน้น เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นก้าวหนึ่งของการพัฒนาครูผู้สอน นักเรียนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โครงการ e-Learning จะดำเนินการเปิดสอนทางไกลผ่านดาวเทียมและทางอินเทอร์เน็ต ผสมผสานกันให้แก่โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด มีการดำเนินการจัดทำเนื้อหาและสื่อการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในรูปแบบ e-Learning ให้ครอบคลุมทุกชั้น มีเนื้อหาตามโครงสร้างหลักสูตร นำเสนอในรูปแบบแอนิเมชันภาพเคลื่อนไหวทันสมัย มีชีวิตชีวาที่สื่อสารเข้าใจได้ง่าย พร้อมจัดอบรมครูจากโรงเรียนนำร่องในการใช้สื่อการสอนนี้ รวมทั้งอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ตลอดจนบุคคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครู ให้เป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริง (ชินวรณ์ บุญเกียรติ, 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 7 มีจุดประสงค์ที่จะให้วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพนี้จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ โดยกำหนดให้องค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ดูแลให้ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา จากที่นักวิชาการได้ให้

ข้อคิดเห็นไว้มากมาย อีกทั้งนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการทำให้เห็นว่าการพัฒนาครูเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะการที่จะสอนให้ได้ผลดีนั้น ครูจะต้องเป็นครูมืออาชีพ จำเป็นต้องมีความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีความเข้าใจกระจำจชัดในแนวคิดและแนวทางนั้นเพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทิสนา แหมมณี, 2553)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล (เดิม) หรือสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาที่ 16 สงขลาศตูล (ใหม่) ได้ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ จัดโครงการฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ เช่น โครงการปฐมนิเทศข้าราชการครูและพนักงานราชการบรรจุใหม่ การอบรมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอบรมการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ แบบ Delivery การอบรมเชิงปฏิบัติการยกระดับคุณภาพครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ และอีกหลายๆ โครงการ แต่คุณภาพการศึกษาของนักเรียนในจังหวัดศตูล ยังเป็นผลไม่เป็นที่น่าพอใจมากนักโดยดูจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบระดับชาติของนักเรียนในปีที่ผ่านมา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2552 เรียงลำดับตามค่าผลการเรียนสะสม (GPAX) ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดศตูล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 15, 2552) รวมทุกวิชา อยู่ที่ 2.74 ซึ่งอยู่ลำดับที่ 55 จากทั้งหมด 76 จังหวัด แต่เฉพาะในส่วนของวิชาศิลปะ ซึ่งมีสาระการเรียนรู้ดนตรีรวมอยู่ด้วยนั้น อยู่ที่ 3.42 ซึ่งอยู่ลำดับที่ 27 ของประเทศ ส่วนรายงานผลแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2552 ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3) เฉพาะในสาระการเรียนรู้ดนตรีมีข้อสอบทั้งหมด 25 คะแนน คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 6.55 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของจังหวัดศตูล 6.23 คะแนนซึ่งน้อยกว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ส่วนรายงานผลแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2552 ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 6) เฉพาะในสาระการเรียนรู้ดนตรีมีข้อสอบทั้งหมด 32 คะแนน คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 8.69 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของจังหวัดศตูล 7.83 ซึ่งน้อยกว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2552)

จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ และผลแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในสาระการเรียนรู้ดนตรี จะเห็นได้ว่านักเรียนในจังหวัดศตูลทั้งช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ทำคะแนนเฉลี่ยได้น้อยมากเมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม และมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ แน่แน่นอนว่าจากผลการทดสอบของนักเรียนดังกล่าวนี้ ส่วนหนึ่งต้องยอมรับว่ามีผลมาจากการเรียนการสอนของครูด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดศตูล โดยศึกษา

ความต้องการของครูคนตรี ทั้งแบบที่ได้รับการพัฒนาจากบุคคลหรือหน่วยงานอื่น และการพัฒนาตนเอง ในด้านต่างๆ คือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาคนตรี ด้านทักษะทางคนตรีและด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวเป็นข้อมูลให้กับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการฝึกอบรมให้กับครูคนตรีในโอกาสต่อไป

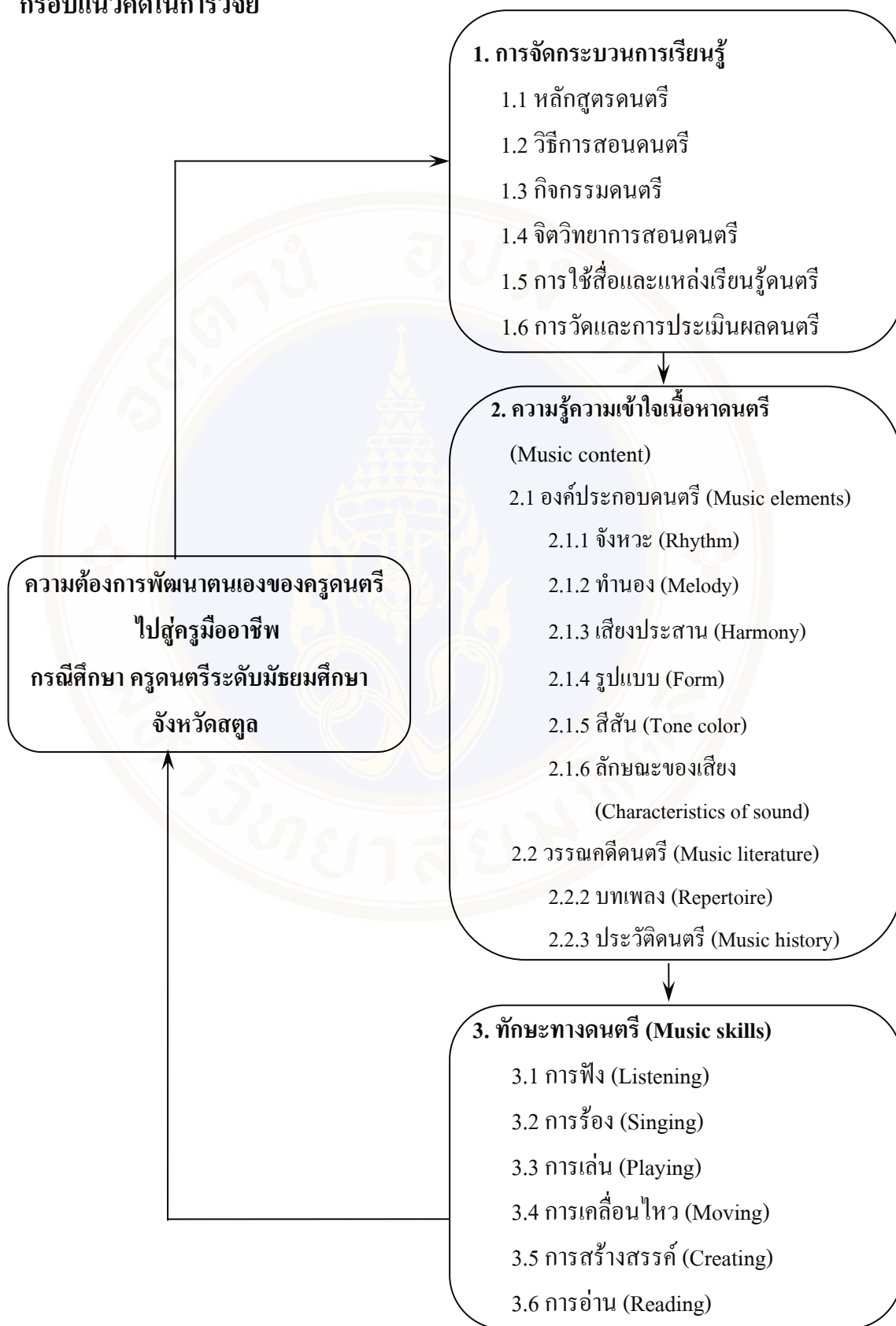
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีผู้ครุมีอาชีพของครูคนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีผู้ครุมีอาชีพของครูคนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล
2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการทำวิจัยกรณีศึกษาอื่นๆ ได้
3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการพัฒนาฝึกอบรมให้กับครูคนตรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเรื่องความต้องการการพัฒนาสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษาคครูคนตรีระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) และไม่เป็นทางการ เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ประชากรตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือครูคนตรี หรือครูที่ต้องสอนวิชาศิลปะพื้นฐานในสาระดนตรีในระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งหมด 12 คน จาก 9 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 16 จังหวัด สงขลาสตูล จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งหมดในจังหวัดสตูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ประวัติส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี ด้านทักษะด้านดนตรีและด้าน อื่นๆ

สรุปผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีไปสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษา ครูคนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ผู้วิจัยจะสรุปความคิดเห็นเป็นประเด็นต่างๆ ตามที่ได้สัมภาษณ์ ตามหัวข้อที่ศึกษาได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดกระบวนการเรียนรู้

หลักสูตร ครูบางส่วนได้มองว่าหลักสูตรที่เป็นอยู่ค่อนข้างจะมีปัญหาหลายๆ อย่าง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรดนตรีจึงมีความจำเป็นมาก อยากมีความรู้ให้แน่ชัดว่าจริงๆ แล้วต้องสอนเด็กมากน้อยแค่ไหน เพราะหลักสูตรกว้างมาก แต่ให้เวลาเรียนน้อยมาก ข้อสอบ O-NET หรือ วิชา PAT ข้อสอบลึก การอบรมเรื่องหลักสูตรที่ผ่านมา คนที่มาอบรมไม่ใช่ครูดนตรี ไม่มีความรู้เรื่องดนตรี ควรจะมีผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาดนตรีจริงๆ มาให้ความรู้ในเรื่องนี้ ครูบางส่วนมองว่าหลักสูตรเขียนมาดีอยู่แล้ว ตรงนี้ไม่มีปัญหาการใช้หลักสูตรแต่อย่างใดหลักสูตรที่เขียนมาไม่ได้กำหนดตายตัว เราสามารถพลิกแพลงได้ ถ้าเราทำตามที่เขาระบุเอาไว้ เพราะหลักสูตรได้เขียนตามระดับช่วงชั้นไว้แล้วว่าจะต้องสอนอะไรเด็กบ้าง ถ้าเราทำตามกระบวนการที่วางไว้แล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไร

วิธีการสอนดนตรี ครูดนตรีส่วนใหญ่มองว่าวิธีการสอนดนตรีเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก บางครั้งเราสอนเด็กให้รู้จักตัวโน้ต เด็กจะไม่รับชะติเดียว จำเป็นจะต้องมีวิธีการสอนดนตรี กิจกรรมต่างๆ เข้ามาเสริม การสอนดนตรีไม่ได้ใช้การสอนอย่างเดียวอย่างหนึ่ง จำเป็นต้องใช้การสอนหลายๆ แบบผสมผสานกัน ครูดนตรีบางส่วนมองว่ามีความรู้เพียงพอแล้วที่สอนอยู่ส่วนใหญ่จะให้เด็กอ่านจากหนังสือ เพราะต้องใช้ในการสอบ O-NET ซึ่งเป็นการแก้ปัญหายอย่างหนึ่ง

กิจกรรมดนตรี ครูดนตรีส่วนใหญ่มองว่า อยากให้มีการอบรมเรื่องการทำงานสตริง วง ลูกทุ่ง และวงโยชวาทิตมาก การบริหารจัดการวง การควบคุมเด็ก การฝึกซ้อม ตามขั้นตอนที่ถูกต้อง การทำให้เด็กอยู่กับวง นานๆ เพราะที่รู้เป็นแค่ความรู้ในตำรา รู้แบบผิวเผินเท่านั้น ครูส่วนน้อยบอกว่าโรงเรียนไม่มีกิจกรรมเหล่านี้ ความรู้เหล่านี้จึงไม่มีความจำเป็นมาก

จิตวิทยาการสอนดนตรี ครูส่วนมากแสดงความคิดเห็นว่า เรื่องจิตวิทยาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ครูต้องใช้จิตวิทยาในการให้คำปรึกษา ใช้จิตวิทยาในการสอน ในการควบคุมเด็ก ครูส่วนน้อยเห็นว่า จิตวิทยาการสอนดนตรี ครูทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้เอง ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ ยากที่จะสอนหรืออบรมกันได้ ปกติครูดนตรีได้ใช้ความรู้ ประสบการณ์ส่วนตัวในการใช้จิตวิทยาในการสอนเด็กอยู่แล้ว

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ดนตรี ครูบางส่วนอยากได้รับการพัฒนาในเรื่องของเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ดนตรีเป็นอย่างมาก ครูบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ปกติจะใช้สื่อโดยตรง เช่นการสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีก็จะการเล่นให้เด็กดู ส่วนเรื่องสื่อเทคโนโลยีก็จะเปิดให้เด็กดูบ้าง เพราะไม่ค่อยสะดวกเรื่องอุปกรณ์มากนัก แต่มักบอกให้เด็กไปสืบค้นเองเพราะเดี๋ยวนี้เด็กค่อนข้างมีความรู้เป็นอย่างมาก และมีความในเรื่องอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ พอสมควร อยากรู้วิธีการเล่นเครื่องดนตรี ก็สามารถหาได้จาก YOUTUBE และการใช้สื่อจะเป็นไปตามสภาพความพร้อม

ของแต่ละโรงเรียน คงจะให้มีให้เป็นเหมือนกันหมดไม่ได้ ครูบางส่วนเห็นว่า โรงเรียนไม่มีความพร้อมในเรื่องสื่ออุปกรณ์ และเครื่องดนตรี ถึงอบรมไป ก็ไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด

การวัดและการประเมินผลดนตรี ครูดนตรีบางส่วนมองการวัดผลประเมินผลทางด้านดนตรีเป็นเรื่องที่สำคัญ ที่ผ่านมามีครูไม่มีเกณฑ์วัดผลที่เป็นมาตรฐาน ครูบางส่วนจะทำการวัดผลประเมินผลอย่างง่าย มีการใช้การประเมินผลตามสภาพจริงอยู่บ้างแต่ไม่มาก เนื่องจากระยะเวลาในการสอนวิชาดนตรีค่อนข้างจะจำกัด บางครั้งเราสอบเด็กปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นรายคนเวลาทั้งหมดแล้ว ด้วยระยะเวลาที่จำกัด กลัวว่าจะเอาเวลามาทุ่มเทศส่วนนี้ได้ไม่มากนัก

ด้านที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี

องค์ประกอบดนตรี

จังหวะ ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า จังหวะเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด การที่เด็กเข้าใจจังหวะ จะทำให้เด็กเข้าใจเรื่องอื่นได้ดีขึ้น อยากมีวิธีการสอนเด็กๆ ให้เข้าใจจังหวะได้ดีขึ้น อยากทราบวิธีการสอนจังหวะ ให้เด็กเรียนรู้ง่ายและเป็นเร็วตั้งแต่พื้นฐาน ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว เรื่องเหล่านี้ ถ้าเราเอาสื่อมาให้เด็กดู ก็สามารถเข้าใจได้ไม่ยาก เท่าที่สอนเด็กมาไม่ได้มีปัญหาอะไร

ทำนอง ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า เวลาสอนเด็กไม่ได้ใช้ทฤษฎีดนตรีสอนเด็กอย่างถูกต้อง จะใช้วิธีลัด อยากรู้ว่าที่ถูกต้องควรสอนอย่างไร ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ถ้ามีการให้ความรู้ในระดับพื้นฐานบ้างก็ดี ไม่ต้องเอาให้ถึงขั้นสูงมาก แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ที่สอนเด็กเรื่องทำนองก็ไม่ได้สอนลงลึก ให้เด็กรู้จักแค่ทำนองง่ายๆ การใช้โน้ตง่ายๆ สอนให้เด็กรู้จักทำนองเพลงง่ายๆ ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม

เสียงประสาน ครูดนตรีส่วนใหญ่อยากให้มีการทบทวน มีการอบรมเรื่องนี้เป็นอย่างมาก เพราะจะได้นำมาใช้ในการทำวงดนตรีลูกทุ่ง วงโยธวาทิต หรือวงขับร้องประสานเสียง อยากให้มีอาจารย์มาทบทวนให้ เพราะครูดนตรีมีอาชีพจะต้องทำเพลงให้เด็กเล่นเข้าประกวดได้ และเชื่อว่าครูดนตรีส่วนใหญ่ทำไม่ได้

รูปแบบ ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าครูดนตรีส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ สอนบ้าง ไม่ได้สอนบ้าง หรือสอนก็ไม่ได้สอนตามหลักที่ถูกต้อง จึงอยากให้มีการให้ความรู้เรื่องนี้กับครูด้วย ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า การทำความเข้าใจตรงนี้ไม่ยากมาก ถ้ามีตัวอย่าง เด็กจะเข้าใจได้ สอนเด็กแค่เพลงตอนเดียว กับเพลงสองตอน ซึ่งมีตัวอย่าง

อยู่แล้ว ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว

ลักษณะของเสียง ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า เรื่องนี้สอนได้ไม่ยาก เราสามารถเปิดเสียงเครื่องดนตรีให้เด็กฟังได้เลย เรื่องนี้ก็มีพูดถึงบ้างในห้องเรียน แต่ก็ได้เน้นมากพอให้เด็กรู้บ้างเล็กน้อย จะให้ครูหาสื่อเพลงเองทุกชิ้นก็ค่อนข้างจะลำบาก จึงอยากได้สื่อตรงนี้ให้ครูใช้สอนด้วย ครูดนตรีบางส่วนมีความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม เรื่องเหล่านี้สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว

ลีลา ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ได้สอนเรื่องนี้บ้างแต่ไม่มาก และที่สอนในห้องเรียนจริงๆ คิดว่าจะใช้มากในการทำวงดนตรีมากกว่า ทำวงโยธาทิตเล็กๆ อยู่มันก็เป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างเหมือนกัน ถ้ามีความรู้ให้ตรงนี้ก็ดี บางทีนานๆ เราก็ลืมไปบ้าง วงที่ทำอยู่ก็ไม่ได้เน้นตรงนี้มาก ส่วนใหญ่จะเน้นเสียงให้ดัง ใช้งานได้เร็วเป็นอะไรที่สอนเด็กเข้าใจยาก อีกทั้งโรงเรียนไม่พร้อมในเรื่องของเครื่องดนตรี จะให้ครูหาสื่อเพลงเองทุกชิ้นก็ค่อนข้างจะลำบาก จึงต้องการสื่อตรงนี้ให้ครูใช้สอนด้วย อยากมีความรู้กับปรับเปลี่ยนในวงอย่างละเอียด ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ถ้าหากครูใช้เทคโนโลยี เปิดเพลงให้เด็กดู เด็กฟัง ก็สามารถชี้ให้เห็นลีลาในเพลงต่างๆ ได้

วรรณคดีดนตรี

ประวัติดนตรี ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ในหนังสือเรียนมีประวัติดนตรีอยู่น้อย ไม่ครอบคลุมถึงข้อสอบ จึงอยากรู้ตรงนี้เพิ่มเติม หลักสูตรไม่ได้บอกว่าต้องสอนลึกแค่ไหน จึงอยากให้มีคนมาให้ความรู้ตรงนี้ เพราะข้อสอบเดี๋ยวนี้น่าจะยากมาก ครูเองทำไม่ได้ แล้วเด็กจะทำได้ยังไง ต้องอาศัยการวิเคราะห์มาก จึงควรให้ความรู้ให้ครูสามารถสอนได้ทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากลครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ไม่มีปัญหาอะไรเราสามารถอ่านจากหนังสือ สืบค้นจากอินเทอร์เน็ตได้ ครูดนตรีบางส่วนมีความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ ไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม เรื่องเหล่านี้สอนแค่ในหนังสือก็เพียงพอแล้ว

บทเพลง ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า หนังสือที่ใช้สอนเด็กแต่ละสำนักพิมพ์มีเพลงไม่เหมือนกัน หลักสูตรก็ไม่ได้ระบุมาชัดเจนว่าให้สอนเพลงอะไรซึ่งเพลงทั้งทางดนตรีไทยและดนตรีสากลมีเยอะมาก จึงอยากรู้ว่าจริงๆ แล้วต้องสอนเพลงอะไรบ้างเด็กจะได้ทำข้อสอบ O-NET ได้ ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ไม่มีปัญหาอะไรเราสามารถอ่านจากหนังสือ สืบค้นจากอินเทอร์เน็ตได้ หากมีการสั่งให้เด็กทำโครงการ ทำโครงการ นิทรรศการก็จะช่วยได้เยอะ ส่วนครูเองก็สามารถอ่านหนังสือต่างๆ มาอ่านได้ ครูดนตรีบางส่วนมีความคิดเห็นว่า เรื่องเหล่านี้ครูมีความรู้อยู่แล้ว หรือสอนจากหนังสือได้ คงไม่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมอะไร

ด้านที่ 3 ทักษะทางดนตรี

การร้อง ครูดนตรีส่วนใหญ่ มีความต้องการทำวงขับร้องประสานเสียง แต่ยังไม่รู้วิธีการสอนที่ถูกต้อง ในการสอนจากพื้นฐานจนถึงระดับที่สูงขึ้น ต้องการเทคนิค วิธีการ การสอน ร้องเพลงที่ถูกต้อง เพราะครูสอนแค่พื้นฐานง่ายๆ เท่านั้นเอง ครูดนตรีควรจะรู้เกี่ยวกับการใช้เสียง การร้องเพลงบ้าง จะต้องอธิบายได้ว่า ทำอย่างไร ร้องอย่างไร ถ้าหากครูต้องเป็นกรรมการในการตัดสินร้องเพลง ก็สามารถตัดสินได้

การฟัง ครูดนตรีส่วนใหญ่เห็นว่า ทักษะการฟังเป็นเรื่องสำคัญควบคู่กับวิชาดนตรี ครูมีทักษะในการฟังน้อยมาก เหมือนว่าจะป็นเรื่องยาก เพราะเรียนมาน้อย ไม่ค่อยได้ตั้งใจฟังด้วย ถ้าหากเป็นครูมืออาชีพจริงๆ ครูควรจะต้องรู้การฟังเป็นอย่างดี เวลาเป็นกรรมการตัดสินก็เจอปัญหา มาก ทักษะการฟังของครูไม่เท่ากัน ไม่ได้เป็นมาตรฐาน ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า เวลาสอนเด็กจะเปิดเพลงให้ฟัง แล้วให้เด็กบอกว่าเพลงนี้มีความไพเราะหรือไม่ ไม่ได้สอนละเอียดมาก เพราะต้องใช้เวลาก่อนข้างเยอะ

การเล่น ครูดนตรีส่วนใหญ่ มีความต้องการพัฒนาตนเองในการเล่นเครื่องดนตรี ประเภทเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ต้องการความรู้เรื่องการปรับวง การเล่นบรรเลงรวมวง ต้องการการเล่นเครื่องดนตรีสากลได้ทุกชิ้น ให้พอเล่นได้ เพื่อที่จะนำไปสอนเด็กได้ ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า ส่วนตัวเล่นเครื่องดนตรีได้หลายประเภทอยู่แล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไรมาก ก็พอจะสอนได้ ถ้ามีการให้ความรู้ครูก็ดี แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร ปัจจุบันสามารถสอนทักษะเหล่านี้ได้ในระดับง่ายๆ ได้ ซึ่งคิดว่าเพียงพอต่อการสอนในห้องเรียน

การเคลื่อนไหว ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า มีความต้องการความรู้ในเรื่อง การเดินขบวน การแปรขบวนสวนสนามของวงโยชวาทิต รวมถึง การโบกธงของ Colour Gard ด้วย อยากรู้การจัดการแสดงคอนเสิร์ต ว่ามีทฤษฎีอย่างไรบ้าง เกี่ยวกับยืนจุดต่างๆ บนเวที จะทำอย่างไร ให้คนสนใจนักแสดง ทำอย่างไรให้ดึงดูดคนดูไว้ได้ การเพิ่มจุดเด่นให้กับวง

การอ่าน ครูดนตรีบางส่วน สามารถอ่านโน้ตได้เป็นอย่างดี แต่ต้องการรู้วิธีการสอน อย่งไร ที่จะให้เด็กอ่านโน้ตได้เร็ว มีความสนใจพัฒนาเด็กในการอ่านโน้ตแบบ เห็นโน้ต แล้วเล่น ได้ทันที อยากรู้วิธีการสอนให้เด็กอ่านโน้ตแบบนี้แล้วเป็นเร็ว ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็น การอ่านโน้ตไม่มีใครช่วยได้ ถึงจะมีการอบรมกลับมา ถ้าไม่ได้เล่นเป็นประจำ ก็จะลืมได้ และครูสามารถอ่านโน้ตได้พอสมควร สอนเด็กได้ดี ไม่ยากมาก

การสร้างสรรค์ ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า มีความอยากรู้ในการเล่นแบบ การด้นสด เพื่อนำหลักการมาสอนนักเรียน ที่ผ่านมาสอนแบบคิดเอาเอง ไม่ได้สอนตามทฤษฎีมาก ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นค่อนข้างจะเป็นเรื่องยากเพราะจำเป็นจะต้องมีความรู้ในเรื่อง

ทฤษฎีเป็นองค์ความรู้ด้านนี้ค่อนข้างจะเป็นทักษะขั้นสูง หากที่จะสอนเด็กได้ ต้องรอให้เด็กเรียนในระดับที่สูงขึ้น

ด้านที่ 4 ความต้องการในการพัฒนาสู่ครูมืออาชีพในด้านอื่นๆ

ครูดนตรี ต้องการความรู้ในการอำนวยการเพลงในวงดนตรีประเภทต่างๆ เช่น วงสตริง คอมโบ วงขับร้องประสานเสียง และวงโยชวาทิต มีความอยากศึกษาในเรื่องของแนวเพลง เช่น เพลงแจ๊ส เพลงบลูส์ เพลงร็อก ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร และมีความต้องการรู้ในเรื่องการซ่อมเครื่องดนตรีไทย และดนตรีสากล

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

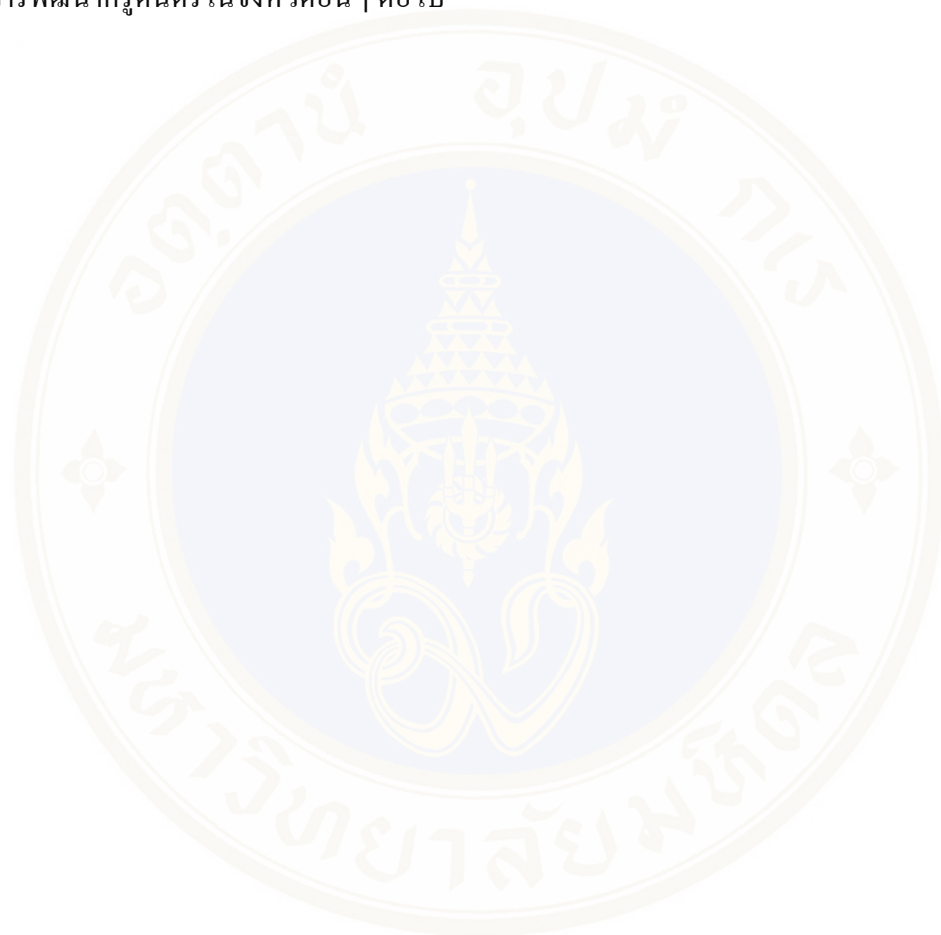
1. นักการศึกษา สถาบันการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หาแนวทาง ผลักดันแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ทั้งในเรื่องของโครงสร้างเวลาเรียนที่น้อยเกินไป หรือเรื่องความไม่สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของครูและโรงเรียนส่วนใหญ่ของประเทศ ถ้าหากแก้ที่ตัวหลักสูตรไม่ได้ ก็จัดทำคู่มือออกมาเพื่อใช้ประกอบหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

2. ครูที่ต้องสอนสาระดนตรีในระดับมัธยมศึกษา มีหลายประเภทคือ ข้าราชการครูที่จบตรงสาขา ข้าราชการครูที่จบไม่ตรงสาขา และครูอัตราจ้าง ซึ่งครูเหล่านี้มีหน้าที่ที่เหมือนกันคือ ต้องสอนให้นักเรียนเรียนรู้ครบตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถึงแม้ครูจะมีความต้องการการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ไม่เหมือนกัน แต่ครูทุกคนต้องจัดการเรียนการสอนให้ดีที่สุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงต้องจัดการอบรม พัฒนาครูทุกประเภท จะยึดถือเฉพาะ ข้าราชการครูที่จบสาขาดนตรีโดยตรงไม่ได้

3. การวิจัยความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีสู่ครูมืออาชีพ กรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูลพบว่า ครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก และเห็นสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูดนตรีที่คล้ายๆ กัน ถ้าหากสามารถทำการวิจัยเรื่องนี้ โดยสำรวจความต้องการของครูทั่วประเทศไทยได้ ก็จะเห็นความต้องการ และสภาพปัญหา ของครูดนตรีทั้งหมด อย่างเป็นองค์รวม ซึ่งจะเป็นพลังในการผลักดันสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นได้

4. การวิจัยครั้งนี้ได้พบความต้องการของครูดนตรีในจังหวัดสตูล ในด้านต่างๆ ถ้าหากมีการศึกษาวิจัยในระดับที่สูงขึ้น เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือแบบดำเนินการ โดยนำข้อมูลความ

ต้องการนี้ มาจัดการอบรมภายในจังหวัดสตูล โดยให้ครูที่มีความถนัดเรื่องอะไรก็เป็นวิทยากรในเรื่องนั้น หรือเชิญอาจารย์จากมหาวิทยาลัยมาช่วย เรื่องหลักสูตรก็มาช่วยกันอภิปรายว่าเราจะจัดการเรียนการสอนอย่างไรให้ประสบความสำเร็จสูงสุด เป็นการรวมกลุ่มกัน เพื่อช่วยเหลือตนเองก่อน เป็นงานที่เกิดขึ้นจากครุคนตรี โดยครุคนตรี และเพื่อครุคนตรีอย่างแท้จริง จะเป็นนิมิตหมายที่ดีต่อการพัฒนาครุคนตรีในจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

THE NEED FOR SELF-DEVELOPMENT OF IN-SERVICE TEACHERS -
A CASE STUDY OF SENONDRARY-LEVEL GENERAL MUSIC TEACHERS
FROM THE SATHUN PROVINCE, THAILAND

JIRANUWAT CHOOYOUNG 4936890 MSMS/M

M.A. (MUSIC)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SAMRAN KERDPOL (NATIONAL ARTIST),
ARCT (Hons), NARONGCHAI PHIDOKRAJT, M.Ed., M.M.

EXTENDED SUMMARY

Introduction

Thailand is facing a decline in quality of education nowadays. It is found that all – level students' average achievement of the Ordinary National Education Test (O-NET) and the Advanced National Educational Test (A-NET) results according to the National Institute of Educational Testing Service's (NIETS) is still at low level. Based on the outcome of external Quality Assurance in half of the second round in 2006-2010 by The Office for National Education Standards and Quality Assessment revealed that only 19 % of primary and secondary schools received good level while the rest at the amount of 4000 places were not standardized. Most of them are small-sized schools surrounding cities; moreover, standards of learners, teachers and administrators in such schools, which directly related to learning- teaching management need to be developed.

Education is not just studying or receiving a diploma; Nevertheless, it is a tap root of the society which brings about a sustainable development. Most of developed countries were good examples of this case based on a high- education established such as Japan. Despite of being lost in the World War II, Japan had

become a great country of the world rapidly after spending time in focusing on human resource competency; education had made such successful improvement. Undeveloped countries thereby result from an occurrence of artificial education in the nation (Arthit Urairat, 2009).

Learners should attain wisdom and virtue which can expand to sustainable prosperity. A recessive educational problem of the nation would probably arising from the lack of giving importance on previous teaching; consequently, our country has not been advanced as expected. Teachers are people who play a significant role in building knowledge for learners ,As a result teacher development should be done first in order to enhance the quality of Thai national education as there will be no personnels who improve learners and educational system unless teachers' capacity are promoted. Based on the continuous provision of teacher development policies by the government, the Office of the Basic Education Commission (OBEC), the Ministry of Education has engaged in the projects of teacher and educational administrator development with the objectives of raising the whole system. In addition, organizing a system of qualitative teacher enhancement had been made so as to the improvement of individual teacher, as well as good and master teacher supporting. E-Training system was also set for the trainings which aimed at enhancing quality of teacher; being good, having high quality and morality.

The provision of high quality development policy toward the Education Reform in the Second Decade by the Ministry of Education, which means raising of the quality of learners, educational institutes as well as teachers, has placed emphasis on information technology so that it will be one step in a teacher development and data will be accessed by learners. E-Learning teproject will be conducted in a combination of Far Distance Learning via Satellite and internet network to the entire schools in service of the Ministry of Education .The content and media in every learning areas are in E- learning form and have been covered in every level of academic years, as well as exhibit content as the curriculum prescribed. It is also presented in a modern, lively and easy- to- communicated animation. Teachers from pilot schools are required to this media implementation training. At the same time, trainings as well as seminars held for administrators, including educational personnels

and the parties concerned at all levels in order to improve the quality of learning-teaching of teacher to be real professional .

Based on the Section 7 of the National Education Act 1999 and amendments made in 2002 (Second National Education Act) educational profession was aimed to be an honorable profession, which those who hold this certificate need to be constantly improved with prestige and dignity. Authorities of educational profession, institutes and educational administrators were prescribed as independent organizations under the Teacher's Council of Thailand and are given the right to allow and withdraw the license of the profession. Such the council has specific controls over those who practice the profession to follow of standards and professional code of conduct established.

With the goals of enhancing teachers to be professional in a career, teacher training projects have been jointly undertaken progressively by the concerted efforts of the Secondary education service area office 16 and other agencies. For example, the project of teacher and new official recruits orientation ,together with The Basic Education Core Curriculum training, The development of “Deliver” learning workshop ,as well as learners’ performance assessment training However, the result of quality of education of learners in Sathun province was quite disconcerted based on the outcomes of learners’ achievement and the national test obtained from last year. Besides the development of an educational profession, educational administrators and Executives of education according to numerous educators’ views, along with the policy of the Ministry of Education are crucial to the teacher development. Owing to effective teaching occurs when teachers are professional and teachers need to have capacity of various learning-teaching designs. Acknowledging in clear concepts and method of teaching likewise an obvious understanding of them would be the effective way of the conduct.

The observance of higher-level secondary learners’ performance in Sathun province (the service area office 16,an academic year of 2009) in 2009, which Ranked by Grade Point Average (GPAX) of all subject, showed that the average point were at 2.74, Which placed the 55th of 76 provinces. But the average grade of Art learning area in particular, which music learning area is included were at 3.42 and ranked the 27th of the country. At the same time, the data observed from The result of the Ordinary

National Education Test (O-NET) report, the students of the third range (Grade 9) of Sathun province in an academic year of 2009 scored received 6.23 as an average point in only 25 items of the music learning area test. It is found that their average point was less than the mean of the country which was 6.55. And The students of the fourth range (grade 12) earned an average point 7.83 out of the 32 items of the total test while the amount of an average point of the country was more than that- at 8.69

Based on learners' performance of Art learning area and the result of The Ordinary National Education Test(O-NET) national test, exhibits that Learner of the third and the forth academic range students of Sathun province earned scores very low comparing to full point and their average score was less than the mean point of the country. This result obtained certainly reflects that it was a part of teachers' performance as well; Accordingly, the researcher was interested in doing the research with the title of THE NEED FOR SELF-DEVELOPMENT OF IN-SERVICE TEACHERS - A CASE STUDY OF SECONDARY-LEVEL GENERAL MUSIC TEACHERS FROM SATHUN PROVINCE, THAILAND. Relying on studying the music teacher needs including gaining a development from other people or agencies , together with self- developing in all respects- Learning management, understating in music content, and music skill, the researcher would bring the outcomes of the research as a source of people or agencies concerned to arrange training for music teacher in next opportunity.

Experimental Objective

To study the need for self-development of in-service teachers. A case study of secondary-general music teachers from the Sathun province.

Expected benefits

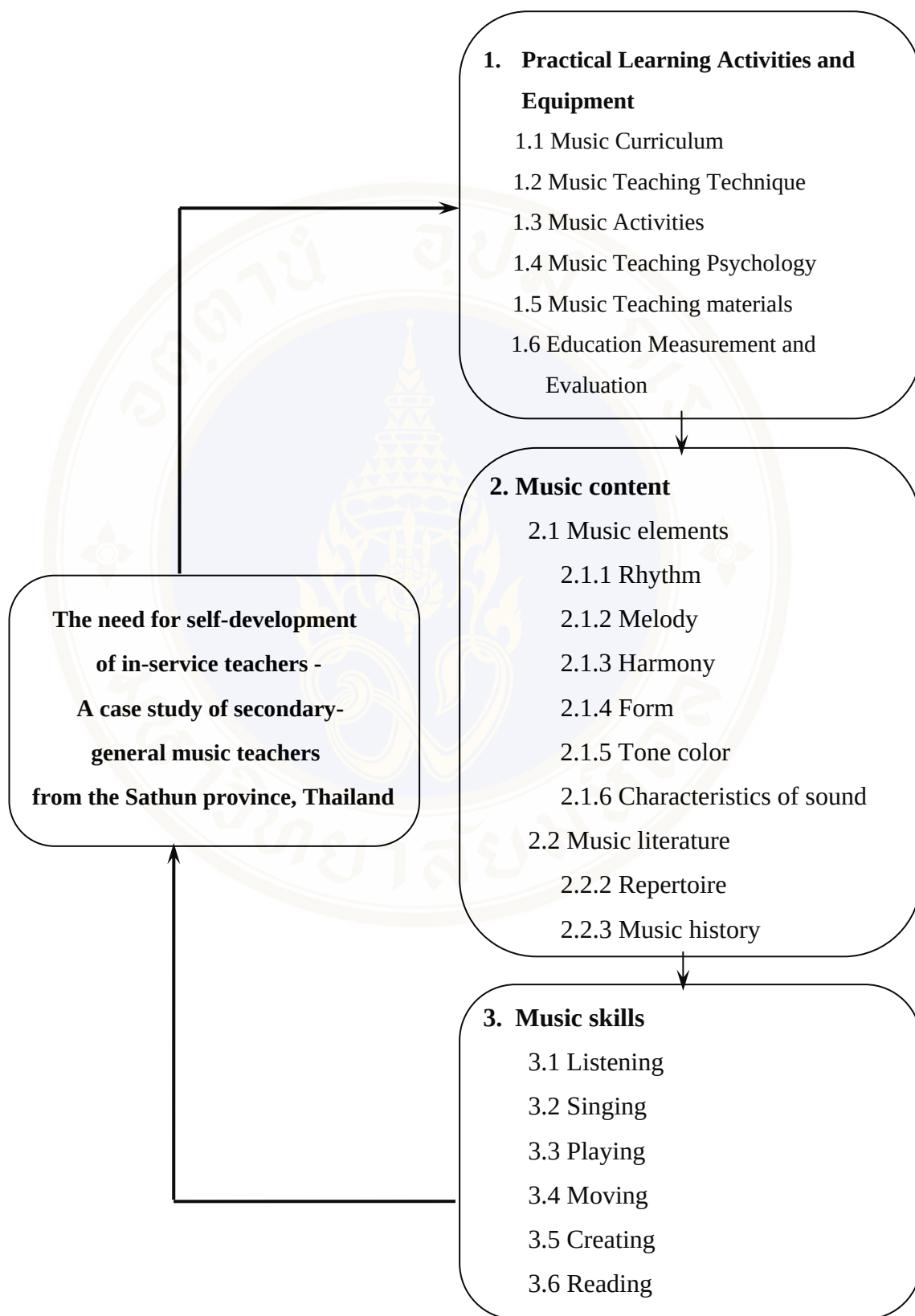
1. To know about the need for self-development of in-service teachers in Practical learning activities and equipment, Music content and Music skills.

2. The result of the research could be the helpful to study the other case study.

3. The result of the research could be the helpful to develop a general music teachers be in-service teachers.

Experimental Concept

Research methodology

This research was to study the need for self-development of in-service teachers in Practical learning activities and equipment, Music content and Music skills. This research is the qualitative by formal interview and informal interview and some document data.

Population

The population sample in this research were twelve secondary-level general music teacher in 9 Sathun province school from Secondary education service area office 16 who taught music in Academic year 2553.

Research support tools

The instruments in collecting data are the interview form that make by the researcher which separate into 2 parts which are

Part 1 Biography of the interviewer.

Part 2 The interview form in Practical Learning Activities and Equipment, Music content, Music skills and the other.

Result of the Research

The result of this study about the need for self-development of in-service teachers in Practical learning activities and equipment, Music content and Music skills can summarize in 4 part as below.

Part 1 Practical Learning Activities and Equipment

Music Curriculum

Some of teachers are seen as part of the course is quite a problem in many knowledge and understanding of music curriculum is very necessary. I have to know exactly real. Then need to teach children as much. Because of course, very wide. But very little time to study the O-NET exam or test subjects PAT depth training courses on the past. Teachers who had no musical training. No knowledge of music. Should have a knowledge and understanding about the academic really come to know about this. Some teachers see the program write better. Here have no problem using the program in any way to write programs that are not fixed. A brand can have. If we follow what he described as out. Because the course was written by the level of the class will be taught that what children do. If we follow the procedure laid down already. There is no problem.

Music Teaching Technique

Most of music teachers see How to teach music is much needed. Sometimes we teach children to recognize the notes. Children will not be quite. Need a method of teaching musical events in addition to teaching music is not taught to use one. Requires a combination of several teaching. Some think that music teachers have sufficient knowledge to teach the children to read the most books. It must be used to test O-NET, which is one problem.

Music Activities

Music most of music teachers majority view that there is trained for a string band and band Marching band got many fields. The administration of the band. Control children practice the steps that are required. The children are making the band a long time, because the knowledge is just knowledge of the textbook. Only a superficial knowledge. Minority teachers say that schools do not have these activities. This knowledge is not needed.

Music Teaching Psychology

Most of teachers comments. Psychology is a subject matter that is very important. Teachers need psychological counseling. The psychology of teaching. In control children. That minority teachers. Psychology of music teaching. All teachers need to learn about yourself. This requires experience. Difficult to teach or have the

same training. Regular music teacher has the knowledge. Personal experience in the use of psychology in teaching children already.

Music Teaching materials

Some of teachers want to be a part of the development in technology. Computer music is great. Some teachers commented. Usually a direct media. Teaching practices, such as playing musical instruments will allow children to see. As for materials technologies will be open to some child. Very difficult because of the gear with Neu. But I have told the children to search itself, because children now have quite a lot of knowledge. And computer equipment is in reasonably want to know how to play musical instruments. It can be found from YOUTUBE and the media will be in accordance with conditions of each school. Would have to be treated the same can not. Some teachers see that Schools not ready in materials. And instruments have not had the training to in any way.

Education Measurement and Evaluation

Some music teachers looking for assessing the music is important. Past teachers do not have a standardized evaluation criteria. Some teachers will use a simple evaluation measure. Are used to evaluate the condition is true, but not many do. Since time music teaching rather limited. Sometimes we test children as individual musical performance time is running low. With a limited time. I fear that this time has not dedicated much.

Part 2 Music content

Music elements

Rhythm

Some music teacher comments that Stroke is the most important. The children understand the rhythm. Will enable children to understand others better. I had teach children how to better understand the rhythm. I know how to teach rhythm. Children learn easily and quickly from the basics. Most music teachers commented. About these teachers have already know. Or taught from a book. No further development. I taught in the book was enough. These matters. If we take the media to child. It is not difficult to understand. As far as teaching children to not have any problems.

Melody

Some Music Teacher comments that Time to teach children not to use music theory teaching children how to properly use the shortcut that I know should be taught how Some music teachers commented. If there is to know some basic level of good. Do not take the step up very high. If not, it does not matter. Most music teachers commented. Teaching children about the melody, it does not teach a deep Children to know just simple melody of repeated notes that teaching children about simple melodies and teachers already know. Or taught from a book. No further development

Harmony music teacher most like to have reviewed. This training is a lot It will be used in making Country Music Band Marching Band or the band singing harmony. Want to have the teacher's review. It will be a professional music teacher for children to play music is a contest. And believe that most music teachers do not.

Form most music teacher commented that most music teachers are not focused on this issue, some do not teach what was taught. Or coaching is not teaching the correct principles. So I want to have this knowledge with teachers. Some music teachers commented. Understanding this is not very difficult. If the sample The child will understand. I teach music part one With music in two parts. The examples already. Some music teachers commented. About these teachers have already know. Or taught from a book. I taught in the book was enough.

Tone color most of music teachers comments that this is not difficult to teach, we can turn the sound of the children listen to it. This story talks about what it has in the classroom. But it does not focus much Enough to know a little child. Music teachers will find themselves all media is quite difficult. So I want the media here to teach teachers to use with Some music teachers have commented. About these teachers have already know. Or taught from a book. No further development. I teach these topics in the book was enough.

Characteristics of sound most of music teachers comments that taught about this some, but not much. And taught in the classroom really Think will do a lot of bands over A smaller band of Civil Chulalongkorn University: the other, it is necessary as well. If it is good to know that maybe this time we forget to do. Bands that do not focus on it here a lot. Most of the emphasis on sound. Work as soon as something that teaches children to understand difficult Also not available in the school

musical. Music teachers will find themselves all media is quite difficult. Would like the media here to teach teachers to use with I have the knowledge to adjust the sound in the band carefully. Some music teachers commented. If teachers are using technology. Open the music kids listen to the child can point out the different colors in the song.

Music literature

Music history

Most of music teacher considered that a school textbook each publisher have music history not much and Music Curriculum did not indicated. They need to know how deep tech music history and how to do O-NET test. Some of teacher considered that not a problem. They can search that from a school textbook or internet. It's that enough.

Repertoire

Most of music teacher considered that a school textbook each publisher were very different and Music Curriculum did not indicated. They need to know how tech repertoire and how to do O-NET test. Some of teacher considered that not a problem. They can search that from a school textbook or internet. It's that enough.

Part 3 Music skills

Singing

Most of music teacher need to do Chorus band but they don't have knowledge enough to do it. They want to know about singing pedagogy from basic to advance level. Music teacher want to know how to judge in singing contest.

Listening

Most of music teacher considered that very important for music learner. Music teacher have Listening skill not much because it too difficult and teacher don't have time to concentrate in listening. If who want to be in-service music teacher they must have good listening skill. Some of music teacher tech listening in basic level by song. They can't teach higher level because it spent too much time.

Playing

Most of music teacher want to play all kind music instrument well because it very important skills knowledge to teach them students. Some of music teacher considered that they can play many music instruments not a problem to teach students. They can teach student play music instrument in basic level. That's enough.

Moving

Most of music teacher want to know how to deploy the parade in Marching Band. They need to know how manage live concert show and how to make first impression for everybody who come to live show.

Reading

Some of music teachers can read note sheet well but they need to know how to teach student know that in a short time. They want make them students good in sight reading and does not spent a lot of time to learn it. Some of music teachers considered that the reading skill can't develop by other people. They must up skill by them self.

Creating

Some of music teachers want to know how to improvisation so they can teach students. Some of music teachers think it too difficult to teach secondary-level student to improvisation. They must have a higher music theory in a university.

Part 4 Other

Music teachers need to know how to Conducting in the all kind bands such as Pop-Rock band, Chorus and Marching Band. They want to know the different in all music style Jazz, Blues and Rock. Teachers hope to repair broken music instruments by them self.

The suggestions

1. Educational institutions. Relevant agencies find ways to push. Problems that occur with the core curriculum of basic subjects, BE 2009 to learn art. In terms of structure, too little time to study. Or does not comply with the state about the readiness

of teachers and schools in most reservations. If the program does not solve course, have to created a manual on it. To support a course to practice in the teaching and learning.

2. Teachers must teach music in secondary material. There are many types of government. Teachers who complete right branch Teachers at the end does not match fields. Teachers and employment. That these teachers have the same duties is to teach students to learn the full measure of the core curriculum in basic education. Although teachers will be required to develop themselves as professional teachers are not the same, but all teachers must be taught the best Relevant agencies. Need training. Development of all teachers. Only teachers will rely on the music end of branches not directly.

3. Research and development needs of their music teacher to teacher professional case study of high school music teacher. Satun Province, found that Teacher needs to develop itself as a very And the problems of teaching and learning of music teacher like that if you can make of this study by surveying the needs of teachers throughout Thailand. I can see the needs and problems of all music teachers. A holistic approach. This is the driving force to change in ways that better.

4. This research found the needs of music teachers in Satun Province in various fields of study if the higher level. A research workshop. Or action. By the information contained in this demand. To training in Satun province. From teachers who are savvy about what is on the speakers. Or invite professors from the university to help me. Curriculum is to help each other that we will discuss teaching and learning how to achieve maximum A confederate To help themselves first. Arising from the work of teachers, music teachers, music teachers, music and so true. Vision is a good means to developing music teacher in other provinces next.

บรรณานุกรม

- กิตินารถ เพื่องฟู. (2548). **ความต้องการและแนวทางการพัฒนาครู กรณีศึกษา : โรงเรียนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.**
- ชนาธิป โกษาแสง. (2545). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะครูมืออาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภากับผลสำเร็จทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.**
- ชินวรณ์ บุญยเกียรติ, “โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ” 7 มิถุนายน 2553 Retrieved [19/12/2010] From <http://www.chinnaworn.com>
- ชุตินธร ปานะดิษฐ์ . (2545). **ความต้องการพัฒนาครูเรื่องการใช้หลักสูตรกลุ่มการเรียนรู้สู่ศึกษาและผลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร: พหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ทิตนา เขมมณี. (2553). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 13 .กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ข้าราชการ ชำรงเลิศฤทธิ์. (2552). **ดนตรีมัธยมในหลักสูตรใหม่. เอกสารการสัมมนาทางดนตรี เรื่อง แนวทางพัฒนาการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาของไทย. นครปฐม: วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล**
- นงลักษณ์ ภิญโญ. (2553). **ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. (2541). **จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- _____. (2544). **พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

- ปราณี จันทรราชย์. (2550). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
นเรศวร.
- ปริญดา คำรงค์ดี. (2551). การศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเอกชนในเขต
มีนบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศึกษากรรมนุษย์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มันทนา ทิมมณี. (2553). ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนเทคโนโลยีชลบุรี จังหวัด
ชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุทธนา ฉัพรรณรัตน์. (2552). **ปรัชญาดนตรีไทยในมัธยมศึกษา**. เอกสารการสัมมนาทางดนตรี
เรื่อง แนวทางพัฒนาการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาของไทย. นครปฐม: วิทยาลัย
ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์, 2546.
- _____. ศัพท์ดนตรีสากล. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์, 2548.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (2550). เอกสารการสอนวิชาดนตรีศึกษา เรื่องคุณภาพและสมรรถนะของครู
ดนตรีประเทศสหรัฐอเมริกา. นครปฐม: วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2552). รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)
ปีการศึกษา 2552 ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3) ฉบับที่ 5 ค่าสถิติระดับโรงเรียน
แยกตามสาระการเรียนรู้.
- _____. (2552). รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2552
ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 6) ฉบับที่ 5 ค่าสถิติระดับโรงเรียนแยกตามสาระการเรียนรู้.
- สุกรี เจริญสุข. (2552). ดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา. เอกสารการสัมมนาทางดนตรี เรื่อง แนวทาง
พัฒนาการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาของไทย. นครปฐม: วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2553). **จิตวิทยาการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 15. (2552). **เอกสารผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6 2552 จำแนกรายจังหวัด**.

- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
- สมนึก แก้วคำไสย์. (2550). การศึกษาสภาพปัญหาและการพัฒนาครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- อรุณวรรณ นาคทองดี. (2549). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาทิตย์ อุไรรัตน์, “จูนทรียันปฏิรูปรอบ 2 ยกกระดับมาตรฐานครูทั้งระบบ” 14 ธันวาคม 2552 Retrieved [19/12/2010] from <http://www.rsunews.net/News/ReformEducationSeason2.htm>
- อัญชลี ตันวิจิ. (2553). รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาดนตรีระดับปริญญาตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

ความต้องการพัฒนาตนเองของครูคุณครูมืออาชีพ กรณีศึกษาครูคุณครูระดับ
มัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพในด้านต่างๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....นามสกุล.....โรงเรียน.....

อายุราชการ/ประสบการณ์การทำงาน.....ปี สอนดนตรี.....ปี

2. วุฒิการศึกษาด้านดนตรี () มี () ไม่มี

วุฒิก่อนศึกษา.....สาขา.....

วุฒิก่อนศึกษา.....สาขา.....

3. ตำแหน่งปัจจุบัน () ครูอัตราจ้าง () ข้าราชการ

4. ดนตรีที่ท่านมีความชำนาญ () ไทย ()สากล () ไม่มีเลย

5. ประสบการณ์ในการเข้าฝึกอบรม/สัมมนาเพื่อพัฒนาครูในปีการศึกษา 2553

() ไม่มี () มี คือ 1.....

2.....

6. ประสบการณ์ในการเข้าฝึกอบรม/สัมมนาเพื่อพัฒนาครูคุณครูในปีการศึกษา 255

() ไม่มี () มี คือ 1.....

2.....

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาตนเองไปสู่ครุมืออาชีพในด้านต่าง ๆ

1. ท่านมีความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ครุมืออาชีพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้ หรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด

1.1 หลักสูตร

.....

.....

.....

1.2 วิธีการสอนดนตรี

.....

.....

.....

1.3 กิจกรรมดนตรี

.....

.....

.....

1.4 จิตวิทยาการสอนดนตรี

.....

.....

.....

1.5 สื่อการสอนดนตรี

.....

.....

.....

1.6 การวัดผลและประเมินผลดนตรี

.....

.....

.....

2. ท่านมีความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพ ในด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี (Music content) ในหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้ หรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด

2.1 องค์ประกอบดนตรี (Music elements)

2.1.1 จังหวะ (Rhythm).....

.....

2.1.2 ทำนอง (Melody)

.....

2.1.3 เสียงประสาน (Harmony).....

.....

2.1.4 รูปแบบ (Form)

.....

2.1.5 สีเสียง (Tone color)

.....

2.1.6 ลักษณะของเสียง (Characteristics of sound).....

.....

2.2 วรรณคดีดนตรี (Music literature)

2.2.1 บทเพลง (Repertoire).....

.....

2.2.2 ประวัติดนตรี (Music history).....

.....

3. ท่านมีความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพในด้านทักษะทางดนตรี (Music skills) ในหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้ หรือไม่อย่างไร เพราะเหตุใด

3.1 การฟัง (Listening).....

.....
.....

3.2 การร้อง (Singing).....

.....
.....

3.3 การเล่น (Playing).....

.....
.....

3.4 การเคลื่อนไหว (Moving).....

.....
.....

3.5 การสร้างสรรค์ (Creating).....

.....
.....

3.6 การอ่าน (Reading).....

.....
.....

4. ท่านมีความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพในด้านอื่น ๆ หรือไม่อย่างไร เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

5. ให้ท่านเรียงลำดับหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้ ตามที่ท่านคิดว่าท่านมีความต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุดจากมากไปหาน้อย

- ☐ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
- ☐ หลักสูตร
 - ☐ วิธีการสอนดนตรี
 - ☐ กิจกรรมดนตรี
 - ☐ จิตวิทยาการสอนดนตรี
 - ☐ สื่อการสอนดนตรี
 - ☐ การวัดผลและประเมินผลดนตรี
- ☐ ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี (Music content)
- ☐ องค์ประกอบดนตรี (Music elements)
 - ☐ จังหวะ (Rhythm)
 - ☐ ทำนอง (Melody)
 - ☐ เสียงประสาน (Harmony)
 - ☐ รูปแบบ (Form)
 - ☐ สีสันทัน (Tone color)
 - ☐ ลักษณะของเสียง (Characteristics of sound)
 - ☐ วรรณคดีดนตรี (Music literature)
 - ☐ บทเพลง (Repertoire)
 - ☐ ประวัติดนตรี (Music history)
- ☐ ด้านทักษะทางดนตรี (Music skills)
- ☐ การฟัง (Listening)
 - ☐ การร้อง (Singing)
 - ☐ การเล่น (Playing)
 - ☐ การเคลื่อนไหว (Moving)
 - ☐ การสร้างสรรค์ (Creating)
 - ☐ การอ่าน (Reading)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายจิรานุวัฒน์ ชูยัง
วัน เดือน ปีเกิด	24 เมษายน 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2549 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ดุริยางคศาสตร์สากล) มหาวิทยาลัยมหิดล, 2554 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนท่าศิลาบำรุงราษฎร์ อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล
ที่อยู่	50 ม.5 ต.นาโยงเหนือ อ.นาโยง จ.ตรัง 92170